

MATYU

JISASNA NGWAK WALANGA TAMBA JISASNA YELANGIMBA LA NIMBA

¹ Jisas Kraistna yelangimba la nimba kindi kiyandi. Jisasna yelangina njambwi nyan Devit. Devitna ngwak tamba la nyan Ebrahim. ² Ebrahimna nyan Aisak. Aisakna nyan Jekop. Jekopna nyan Judo ndina yakwa nimbonala. ³ Judana nyan Peresogwi Saro. Mbila nyimena si Tema. Peresna nyan Hesron. Hesrona nyan Ram. ⁴ Ramna nyan Aminadap. Aminadapna nyan Nason. Nasona nyan Salmon. ⁵ Salmona nyan Boas. Boasna nyimena si Rehap. Boasna nyan Obet. Obetna nyimena si Rut. Obetna nyan Jesi. ⁶ Jesina nyan Devit. Devitna tamba la nyambwi kinga. Devitna nyan Solomon. Solomona nyime tat nat nyan kla lat taagwat. Li kat tat kla la nyan si Yuraia. ⁷ Solomona nyan Riaboam. Riaboamna nyan Abaisa. Abaisana nyan Esa. ⁸ Esana nyan Jihosafat. Jihosafatna nyan Joram. Joramna nyan Asaia. ⁹ Asaiana nyan Jotam. Jotamna nyan Ehas. Ehasna nyan Hesekaia. ¹⁰ Hesekaiana nyan Manasa. Manasana nyan Emos. Emosna nyan Josaia. ¹¹ Josaiana nyan Jekonaio ndina yakwa nimbonala. Josaia ta njimbla Juda walinja nimba kat kandi kwutaa Babilonat kalindi. ¹² Kandi kwutaa kalindi maa Jekonaia nyan njandi. Ndina nyana si Sialtiel. Sialtielna nyan Serababel. ¹³ Serababelna nyan Abaiat. Abaiatna nyan Elaiakim. Elaiakimna nyan Eso. ¹⁴ Esona nyan

Sedok. Sedokna nyan Ekim. Ekimna nyan Elaiat.
¹⁵ Elaiatna nyan Eliesa. Eliesana nyan Matan.
 Matana nyan Jekop. ¹⁶ Jokopna nyan Josep. Josep
 ndi Mariana lana. Maria li Jisasna nyimeak. Jisas
 Juda kat kwunapmak kat Juda kawiga linja nyana.
 Ndi ndina Kraistna.

¹⁷ Devitna yelangimba la nimba ndina ngwak
 walanga taamba vili kiyeli aynat mbaapmamba
 la nimba ndi. Taamba vili kiyeli aynat wan
 nyan Ebrahim. Isrel kat kandi kwutaa Babilonat
 kalinja njimbla ta nimbana yelangi nimba ndina
 ngwak walanga taamba vili kiyeli aynat mbaap-
 mamba la nimba ndi. Taamba vili kiyeli aynat
 wan nyan Devit. Kraistna yelangimba la nimba
 ndina ngwak walanga taamba vili kiyeli aynat
 mbaapmamba la nimba ndi. Taamba vili kiyeli
 anyat wan nyan kandi kwutaa kalinja njimbla ta
 nyana.

MARIA JISAS KRAIST KAT KWUTA VAT

¹⁸ Maria Jisas Kraist kat kwukna vak kingiyan.
 Josep ngangitnya mina kwutndi, kwo yetili. Lila
 ngway ana tologa yetindi. Godna waagqan lila
 yapmba nondanyan kwutnjan ngwandindi maa
 nyan tili. ¹⁹ Josep li kat klandangat kwusisivanja
 nyan apma nyan tagula nyana. Nyan tila vak
 kat vilaa nat nimba kat mbupmak kat kai waa
 makasigit yetindi. Kat kiya waweyan Maria wutaa
 wup yigiyali waa yelavika yetindi. Wupma yivak
 kat kai waa yelavika yetindi. ²⁰ Maawupmba
 yelavika yetiga sindu kwandi, njambwi nyana
 ensel simapmba ndi kat yaa wandi. “Josep min
 Devitna yelangi nayan min. Maria kat klavak
 kat ke kai waga. Lila yapmba liga nondanyan

nat nduna nyan ana ndi. Godna waagan kwutn-jangwanda nyana tiga. ²¹ Nondanyan kwuti maa ndina si Jisas waigamin. Ndina mbaapmamba liga nimba yilinja kavle vak kat silimbwigiyandi. Ngi kat tiga ndina si Jisas waigamin” waa wandi Ensel.

²²⁻²³ God tamba la profet kat wandi maa Maria Jisas kat kwuta vak lavu nyingamba piliwutndi.

Mat mwunya wiya nyan ngini nondayan kwukiyalw.

Wan nyana si Emanyuel. Wan sina angwa kingiyan.

God ninogwinala ligandi,

waa tamba piliwutndi. Kan vak Maria Jisas kat kwutaa vak tamba profet piliwukna vak vla tindi.

²⁴ Josep simak valaa laatndi. Simak vilaa laataa Maria kat kai walinda vak kat kwagalalaa li kat klandi. ²⁵ Ana li kat nyway tologa yetindi. Kwo liga nyan tiga nyan kwuti. Kwuti maa Josep ndina si Jisas waa wandi.

2

NYA WOKE LA KAYAMBA NAMBUO LA NIMBA JISAS KAT VIVAT YANDI

¹ Maria Betlehem walinja ngepmamba tiga Jisas kat kwuti. Judia walinja kipmamba la ngepma Betlehem. Ndi kat kwuta njimbla ndina King Herot ta njimbla. Samat tiga nya woke la kavamba la nambu la nimba singwut wogwela lindi, vigiva Jerusalem yandi. ² Yalaa wagalandi. Juda kat kat njuambwi nyan tivat ya mat nyan andamba ligandi. Nya woke liga kavamba la nimba nin. Ndini si kwutaa katsovak yanin waa wandi. ³ King Herot wanja

vak kat wutaa ngipaliga ndandi. Jerusalemba la nat nima sakwat nimba wan nyaangit wutaa ngipaliga ndandi. ⁴ Ngi kat tiga Herot wandi maa God kat kwunata njambwi nimbagwi Moses kwiya nyaangit simogwi la nimbo kita yisolaa lindi maa Herot ndi kat wagalandi. Juda kat kwunapmak yaiga nyan ndina Kraist anda ngepmamba yalaa liga laakiyandi waa ndi kat wagalandi. ⁵ Wagalandi maa ngepmamba yalaa liga laakiyandi waa tamba la profet waga ⁶⁻⁷ God wandi maa tamba piliwutnda lavu nyinga kwutaa viga mbutndi

Juda walina kipmamba la Betlehem walina ngepma

mat sandi ngepma ana ndi. Nat kavamba liga angwa

ngepma wan ngepma kat ana kwula kiyandi.

Wuna

nimba larel ndi kat viga ligiyaa nyan ndina

njambwi nyan wan ngepmamba yalaa liga laataa ndi

kat viga ligiyandi waa wandi God,

waa piliwutndi tamba la profet vilaa kavamba la nimba kat Herot yagwa wandi maa yand. Yandi maa ndi kat wagalandi. Vingwa singwut anda njimbla wogwelaa lindi, vingwuk waa wagalandi ndi kat. ⁸ Mbutndi maa wutaa ndi kat wandi. Betlehemat ay ngwula. Singwut kat vilaa wutaa yagwa mat nyan kat yiga vilaa wun kat yaa mbupmba ngwuk. Wuno ndi kat yiga vilaa ndina si kwutaa katsovak kat wowun waa ndi kat woseka wandi Herot.

⁹ Herotna nyaangit wutaa wogwelaa ngepmamba liga vinja singwut wogwelaa lindi

maa vigiva yindi. Singwut yilindi, vigiva singwut yila vla yilindi. Ndi kat vigiva yilindi maa mat nyan ta ngay sisomba yiga tamata lindi. ¹⁰ Singwut mat nyan ta ngay sisomba tamata linda vak vilaa apma maawut yelavika solat siga lindi. ¹¹ Ngay wuleilaa wan mat nyan nyime Marionala tindi, vindi. Vilaa kwali mamba sila nambu silandalaa ndina si kwutaa katsondi. Ndina yimbwimba la nda ndi kat kwivat kiyanja nda walinja kapa ndi kat windi. Apma njangu veila mbaw ndi kat kwind. Apma njangu veliga ngwaak ndi kat kwindi. ¹² Kwindi maa viga kava ke yiga ndi kat simapmba mbutndi. Herot tiga kava ke yiga ndi kat mbuka waa simapmba ndi kat wandi God. Ngi kat tiga yanja yambi kwagalalaa nat ava yambimba yindi ngepma.

NYAEK NYIME NYAN KUVUK NIMBA ISIP WALINJA NIMA KIPMAT VAAKA YINDI

¹³ Yindi maa njambwi nyana ensel Josep kat simapmba ngan wandi. Laataa nyan taagwa kwuka. Isipmat vaaka kwiyatapman ay ngwula. Yiga timin mala at min kat ngini waigowun. Herot mina mat nyan kat vatnyavak kwatigandi waa wandi maa ¹⁴ Josep ngan laataa nyan nyime kat kwutaa vaaka kwiyatapman Isipmat yindi. ¹⁵ Isipmba yiga yetindi, Herot kiyandi. Wan Isipmat yinja vak kwo ana yindi. Tamba God wandi maa profet piliwukna vak vla yindi.

God wandi, wuna nyan Isipmba yiga lindi, ndi kat ngini wowun maa lungwamataa yaigandi waa wandi God

waa tamba la profet piliwutndi. ¹⁶ Nya woke la kavamba tiga ya nimba ngini lungwamataa yiga Herot kat ana vindi. Herot ndi yelavitndi. Ndi ana yaigandi. Wun kat woseka wandi waa yelavita nyingi maawut yelavika lindi. Ngi kat tiga Herot wandi maa ndina soldia Betlehemat mat nondanyangu kat vatnyavat yindi. Tat nya woke la kavamba tiga ya nimba ndi kat wandi. Ndimwe vililik tigiya nondangangu kat aywaa kwutaa vatnyamba ngwuk wandi. Wandi maa wutaa yiga aywaa vatnyandi. ¹⁷ Vatnyanja vak kat tamba la proget Jeremaia lava nyingamba tamba piliwutndi.

¹⁸ Rama valinja ngepmamba la nimba nima kindigin wutndi. Nima vak nyangu kat nglalinja kwundi wutndi. Resel lila nyangu kat nglalili. Yelavika nglalila maawut kat ana alipsiga kwunakiyandi. Lila nyangu kat aywaa sindi, kiyandi waa tamba la profet piliwutndi.

ISIPMBA LIGA LUNGWAMATAA YANDI

¹⁹ Herot wundumbu ya vak kat Godna ensel Josep kat simapmba mbutndi. Josep Isipmba lindi, mbutndi. ²⁰ Laataa mina nyan taagwa kat kwutaa lungwamataa Isrelat ay ngwula. Mina mat nyan vatnyavat ta nimba tamba wundumbu yindi waa mbutndi ensel. ²¹ Mbutndi maa wutaa laataa nyan taagwa kat kwutaa laataa yindi.

²² Akeleas ndina nyaek Herot ta njivwa klalaa tindi. Ndi Judia walinja kipmamba la kinga. King tinda vak kat Josep wutaa Judiamba yiga yetivak kat vaaka lindi. Vaaka yiga galili walinja

kĩpmamba lĩndi. ²³ Galili yilaa Nasaret walinja ngepma yiga yetindi. Kwo ana yindi. Jisas Nasaretmba yetinda vak kat tamba la profet pilĩwutndi

Jisas ndi Nasaret nyana waa waigandi waa tamba pilĩwutndi.

3

NGU YAGULA JON MBUTA NYAANGIT

¹ Wan njĩmbla ngu yagula Jon Judiana nat kava ndinyangu lapma kavamba yalaa nyaangit mbutĩndi. Mbuka wandi. ² Kavle vat yiga yetilingwa vak ngwuk kwagala ngwula. God nin kat viga ligiya njĩmbla tamba yaa ngway tolagandi. ³ Tamba la profet Aisaia pilĩwutnda nyaangit Jon kat pilĩwutndi.

Ndinyangu lapman kavamba liga kita nyan laataa

nima kwundimba nyaangit mbutigandi.

Njambwi nyan

yaiga yambi kat ngwut kwunak ngwula. Nin kat yandeya yambi agwuk ngwula waa mbutigandi waa pilĩwutndi tamba la profet Aisaia.

⁴ Jon kamelna yuwimba kwutnja waavwimba kwusondi. Ndina yipmamba simbimba sitndi. Ndi kwapĩmba la nda wakalavio wanyanyevina ngumba kiga lwndi. ⁵ Jerusalemba la nĩmba Judiana ngepma ngepmamba la nĩmb ndi kat vivat yalĩndi. Jodan walinja ndandangĩ ngwaymba liga negpma ndino ndinai la kavat yalĩndi. ⁶ Kavle savle yetilinja vak ndi kat mbuka kavle vat yinin waa wandi maa Jodan walinja ngumba ndi kat ngu yagundi. ⁷ Ferisi valinja mbaapmamba la

nimbo Sadyusi walinja mbaapmamba la nimbo ndinai la kavat yalwandi ngu yagundangat. Ndi Judana njambwi niimba ndi. Jon ndi kat vilaa wandi. Ngwuk kavle vat yiga yetiliga nimba ngwuk. Ngwuk kamboyna nyangu vla ligangwuk. Ngwuk manda kat wuna lak yangwuk. God ngini ndinyangu kat sindeya vak ngwuk ana kwagalagiyangwuk. ⁸ Wuna lak ke yangwa. Tak yiga apma njivwa kwuka yeti ngwula. Wupma yetingweyan nat niimb vilaa vaigandi. Ndi kavle vak yetilinja vak tamba kwagalandi waa waigandi. ⁹ Ngwuk kupma waligangwuk. Nin apma nimba nin. Nina ngwak Ebrahim tamba la nyana waa waligangwuk. Walingwa vak ana nglaatndi. Ngwuk kavle nimba ngwuk. Ebrahamna yelangimba la nimba yetilwnja vla ana yetiligangwuk. Kavle savle yetilingwa vak kat vilaa God kan kipmamba liga vilingwa kambak klalaa ndu lagwa kwutaa Ebrahamna yelangimba taagandeyan wovuna. Ngwuk kat kai waw kwagalalaa kambapmba mandit nimba kwutaa ngwulai liga yelangimba taagandeyan nglaatndi. ¹⁰ Yaiga nyan kula kwutaa liga nyan vla ligandi. Mi angwamba vikiyandi. Apma mi sik kwalapma yigiya mi vitaa yamba laagagiyandi.

¹¹ Ngwut kavle maawut kwanalalaa apma maawut yelavika lingwuk maa ngwuk kat kwutaa ngu yaguliowun. Wuna kwupmba yaiga nyan ndi ngwuk kat Godna waagan kwigiyandi. Ngwula kavle vat yiga yetilingwa vak kat yamba laagandi, vikiyandi. Wuna kwupmba yaiga nyan wuna njambwi nyana. Ndina man su wun ana alipiiga kwutaa kaligiyowun. Wun mat nyan

wun. Ndina njivwa kwupmak kat wup yiga ligowun. ¹² Kavle yuwi sik yamba yaagilinja vak vla ndino kavle niimba kat kwutaa ya vitiga kavamba yaagigiyandi. Wan kavamba vitiga ya ana ngiligiyandi. Apma yuwi sik klalaa ngayмба yisoga taaga linja vak vla ndino wupma apma vak tiga niimba kat kwutaa ndina ngayмба laagagiyandi.

JISAS YANDI, JON NDI KAT NGU YAGUNDI

¹³ Jisas Galilimba liga Jotan walinja ndandang; ngu la kavat yindi. Jon ndi kat ngu yagundangat Jisas yindi. ¹⁴ Yalinda vak kat viga wutaa Jon Jisas kat wandi. Manda kat min kat ngu yaguwangat wun kat yamin. Wun kat ngu yagumeya vat wovena wandi Jon. ¹⁵ Jisas ndi kat wandi. Kiat walaa wama vapmba wutaa wun kat ngu yagugiyamin. Wupma yimangat God woviyaguga ligandi was wandi maa wutaa Jon kiyak walaa tiga liga wandi. Kwowa wameya vat tamba wulowun. Min kat ngu yagugiyowun waa wandi Jon.

¹⁶ Ndi kat ngu yagundi maa ngu yagulas nimbak wokendi. Wokendi maa nyinangwuk mbilindi, Godna waagan namiyo vla Jisas ta sisomba ngaga yandi. ¹⁷ Ngaga yalaa tindi maa nyinangwupmba liga kwundi wandi. Wan nyan wuna nyana. Ndi kat vilaa woviyaguga solat siligowun waa nyinangwupmba liga kwundi wandi.

4

SETEN JISAS KAT KAVLE VAT AY WANDI

¹ Godna waagan wandi maa Jisas ndinyangu lapman kavat yindi. Seten ndi kat kavle vat ay

mila wawat yindi. ² Ngan ndumi vili nandinya ndumi vili kiginda lapman kwo lindi. Ngi kat giga wundi kat tindi. ³ Tindi, Seten ndi kat vilaa yalaa wandi. Min Godna nyanat timeyan wamin maa viga lima kambak bretnat tigiyanidi, waa wandi. ⁴ Wandi maa wutaa Jisas wandi. God waa nyaangit tamba piliwutndi. Kupma piliwutndi.

Kita nyan bret-nao kivak mina yelavik lindeyan ana nglaatndi aywaa wupmak yelavik kindeyan wan apma vala. God waa nyaangit kan nima nda.

waa tamba piliwutndi waa wandi Jisas.

⁵⁻⁶ Seten Jisas kat kwutaa Judana angwa ngepma Jerusalemat kalindi. Kaliga yiga God kat kwunatinja ngayna sambangemba taagandi, lindi. Taagalaa Seten ndi kat wandi. Godna nyanat timeyan laataa kipmat vasaseli. God waa nyaangit tamba piliwutndi

God ndi ensel kat wandi maa min kat viga ligiyandi. Ana kavble yigiyamin. Min kat pwegwukiyandi. Ngi kat tiga mina mbangi ana kavle yigiyandi. Kwo ligiyamin

waa tamba piliwutndi waa wandi Seten. ⁷ Jisas ndi kat wandi. God wandi, tamba piliwutnja nat nyaangit ngi liga.

God mina njambwi nyana ndi kat kavle vat ay waa ke waa

waa tamba piliwutndi waa wandi Jisas.

⁸ Seten Jisas kat kwutaa woke limbwilaa lan nambu nduwiat kalindi. Kalilaa kipmamba la nda kipmana nimba aywaa ndi kat simogwindi. ⁹ Simogwilaa wandi. Kwali mamba silaa nambu silandalaa wuna si kwutaa katsomeyan wan

kipmamba lindi, vilima nda aywaa mina lak kwigiyowun wandi Seten. ¹⁰ Wandi maa Jisas wandi. Min Seten wun kat kwagalalaa ay mila. God waa nyaangit tamba kupma piliwutndi.

Njambwi nyan Godna si mina kwutaa katso ngwula.

Nat nyan kai. God kita ligandi

waa tamba piliwutndi waa wandi Jisas.

¹¹ Wandi maa Seten tinda kava kwagalalaa yindi. Yindi maa Godna ensel yalaa Jisas kat kwunatndi.

JISAS GALILI YIGA LIGA TAT NJIWA KWUTNDI

¹² Ngu yagu la Jon kat kwutaa kalabusmba laaganja vak kat Jisas wutaa Galili kwagalalaa Kapaneamat yindi. ¹³ Ndina angwa ngepma Nasaretmba ana lindi. Yinda ngepma Kapaneam Galili walinja sak ngwaymba lindi. Wan kipma Sebyulan waa Naftalai walinja kwipma. ¹⁴ Kan kava kwo ana yindi. Tamba la profet Aisaia piliwuta vak vla yindi. Tamba kupma piliwutndi.

¹⁵ Sebyulan walinja kipma, Naftalai walinja kipma,

Galili walinja sak waymba liga kipma. Jodan walinja ndandang nat naangimba liga kipma.

Juda

ana ndi Judagwi ndina wava liga kayana kipma.

¹⁶ Wan kipmamba la nimba tat tingjan kulun wala la

kavamba lindi. Mbambala nya vla sindi, kembandi,

vindi. Kulun waa kavle kavamba ligiya nimba ndino nya vla sindi, kembandi, vigiyandi

waa tamba piliwutndi. Jisas yalaa ndi kat apma vat kwindeya vak kat tamba la nayan Aisaia piliwutndi.

¹⁷ Tiga liga laataa Jisas ndi kat nyaangit mbutindi. Kavle maawut yelavika lingwa vak kwagala ngwula. God ngwuk kat viga lindeya njimbla tamba ngway tolagandi waa mbutndi Jisas.

KAMI KWUTA NDI AYNAT NIMBA KAT JISAS WUNA KWUPMBA YAGWA WANDI

¹⁸ Galili walinja sakna tivagawimba Jisas yiga liga kami njulamba kwuta mbik nyamwun sambu kat vwndi. Mbitna si Saimon waa Pita walinja nyano Endruo. ¹⁹ Jisas mbik kat wandi. Laataa wuna kwupmba yagwa mbila. Kami kwutimba vak kwagalalaa ndinyangu kwutimbeya vak kat mbik kat ngini simogwigiyowun waa wandi maa ²⁰ laataa njula kwagalalaa ndina kwupmba yimbit.

²¹ Yiga liga nat vili pali nyamwun samb kat nyaekno njaambipmba liga njula kwunatimbik, vindi. Mbitna si Jemsogwi Jono. Mbitna nyaekna si Sebedi. Jisas mbik kat laataa yagwa wuna kwupmba wandi, ²² laataa nyaeknogwi njaambik kat kwagalalaa ndina kwupmba yimbit.

JISAS NIMA SAKWAT NDU LAGWA KAT NJIWA KWUTNDI

²³ Jisas Galilina ngepma ngepmamba yiga njivwa kwutindi. Juda nyaangit ngambulinja ngay wuleilaa God ndi kat kwunakiya apma nyaangit mbutindi. Mandip mandip yelogwen kat ta nimba kat kwunatindi. ²⁴ Yilinda vak kat vilaa wan

kavana nimba kat mbuki mbukimba mbutindi. Ngi kat tiga Siria walinja nima kipmamba la nimba aywaa wan nyaangit wutndi. Wutaa ndina mbangi mandip mandip yelogwen vita nimba kat kwutaa Jisas ta kavat kalindi. Kavle waagan tavila la nimbagwi kwutaa kalindi. Ava plaga kipmamba nda la nimbagwi kwutaa kalindi. Man taamba kivi wata la nimbagwi kwutaa kalindi. Jisas ndi kat vilaa aywaa kwunatndi. ²⁵ Galilimba liga yaa nimba, ngepma tamba vilimba liga yaa nimba, Jerusalemba liga yaa nimba, Judiamba liga yaa nimba, Jotana nat naangimba liga yaa nimba nima sakwat yalaa Jisasna kwupmba yisolaa yindi.

5

JISAS NAMBU NDUWIMBA WOKELAA LIGA NYAANGIT MBUTINDI

¹ Jisas wan nima sakwat nimba kat vilaa nduwiat wokendi maa ndi kat vilaa ndina kwupmba wokendi. Nduwi wokelaa kipmamba ndaa lindi. Ndina mbaapmamba la nimba ndaa linda kavamba yiga yisolaa lindi. ² Jisas wan nima sakwat ya nimba kat vilaa ndi kat nyaangit mbutindi.

APMA MAAWUT KLALAA SOLAT SIGA YETINEYA VAK KAT JISAS WANDI

³ Kita nyan kupma wandeyan. Wun kavle nyan wun. Wuna maawupmba yelavika apma vak yiga ana yetigiyowun. Kapma liga apma vat ana yiga yetigiyowun. God wun kat ava kwindi maa apma vak yiga yetigiyowun waa wandwyan wan nyan

nyinangwupmba liga apma nda klaigandi. Klalaa apma vat tigiyan di wan nyan.

⁴ Kavle vat yiga yetiliga nimba nima maawut yelavika kinjeyan apma vala. God ndi kat kwunatndi maa solat siga ligiyandi.

⁵ Nat nimba ndina si kwusolapman tiga yigumba linjeyan apma vatna. Ndi Godnanamba nima sakwat nda klaigandi.

⁶ Nat nimba Godna nyaangit wupmak kat woviyaguga linjeyan apma vala. Klavak yelavika linja nda God ndi kat kwigiyandi.

⁷ Nat nimba kat miwa yiga ligiya nimba apma vatna. God ndi kat miwa yiga ligiyandi.

⁸ Apma tagula maawutno ligiya nimba apma vatna. Ngini God kat vigiyandi.

⁹ Waleavak kat ndinyangu sivak kat kai waga wupma ke yingwa waa waliga nimba ndi. God ndi kat waigandi. Ngwuk wuna nyangu ngwuk waa waigandi.

¹⁰ Nat nyangu Godna apma njivwa kwutindi, vilaa nat kavle nyangu ndi kat vat yilinjeyan apma vatna. Nyinangwupmba liga nyan kwigiya apma nda wundi apma nimba klaigandi waa wandi Jisas.

¹¹⁻¹² Jisas ndi kat nat nyaangit ngambundi. Ngambuga wandi. Wuna kwupmba yalingwa vak kat vilaa ngwuk kat kavle vat yiga njika waga woseka walinjeyan ngwuk nima vak ke yelavikngwa. Ngwuk apma maawuk sika solat siga yeti ngwula. Ngwuk kat yilinja kavle vak vla tamba la profet kat wupma yilindi.

SOLOGWI NYA VLA LIGA NYAN KAT JISAS WANDI

¹³ Kilinja sol yuvut kigindamba taagandi, ana njangu veiga kavle yigiyandi. Ngwulo wupma kilinja sol vla liga kipmamba liga nimba kat kwunatigangwuk. Sol nyingi liga vat ngilindyan ngini kwunatndeya vak kai. Tamba kavle yindi. Ava yambimba yaagindi maa yi ya liga nimba mamba veiga yetiligandi.

¹⁴ Ngwuk kipmamba liga kamba liga nda vla ligangwuk. Nambu nduwinmamba ngepma kwutaa linjeyan ana alipiga pagwugiyandi. Wan ngepma aywaa vigiyandi. ¹⁵ Kita nyan lam sagalalaa aw yapmba ana naangagiyandi. Njambimba wokega taagaiyandi. Taagandi mala kembalindi, ngayimba liga nimba aywaa viga ligiyandi. ¹⁶ Lam njambimba taaganda vak vla kwutingwa apma njivwa kapmba agwuk ngwula. Ndinyangu aywaa vilaa ngwutna nyinangwupmba liga nyaekna si kwutaa wiyak waa katsogiyandi.

MOSES KWIYA LO KAT JISAS MBUTNDI

¹⁷ Jisas Moses kwiya lo kat kalipmat yandi waa ke yelavikngwa. Wungi vak kat ana yawun. Ndinai kwuta la lonana angwa nyaangit mbupmat yawun. ¹⁸ Maawut ke siliwoka yetingwa. Yelavika yeti ngwula. Moses kwiya lomba tiga nyaangit aywaa ana kwo vatnat tigiyanidi. Nginangwutno kipmo tigiya njimbla wan nyaangit tigiyanidi. Ngingwutno kipmo ngilindi, ndina lo ngiligiyandi. ¹⁹ Kita nyan lo kat kai waga nat nimba kat kalitinda vat simogwindeyan ndi nyinangwat wuleilaa mat nyanat tigiyanidi. Kita

nyan lona nyaangit wuke kwutaa yetiga nat nimba kat yetinda vak simogwindeyan ndi nyinangwut wuleilaa njambwi nyanat tigiyan di. ²⁰ Moses kwiya lo visimogwi liga nimbagwi Ferisio maawut sitapman nima njivwa kwuka lo waa nyaangitmba yetiligandi. Wundi nimba nyinangwut ana wuleigiyandi. Wundi nimba yetiga vak kat kwulataa apma maawut yelavika apma vak yetingweyan nyinangwut wuleigiyangwuk. Yetinja vak kat kwulatapman yingweyan ana nyinangwut wuleigiyangwuk.

KWONDU MAAWUT MINA YELAVITNJA VAK

²¹ Tamba mbutnja nyaangit tamba wutingwuk. Nat nyan kat ke vatnyapga. Vatnyangweyan kotngwangat kaligiyandi waa tamba mbutndi. ²² Mbambala ngwuk kat mandit kupi nyaangit mbutigowun. Kita nyan ndina yakwa nyan kat nyigi maawut tiga walealindeyan ndi kat kotndangat kaligiyandi. Kita nyan ndina yakwa nyan kat min kavle nyan min waa wandeyan ndi kat kaunsilmba kotndangat kaligiyandi. Kita nyan ndina yakwa nyan kat min tungwengan yiga yetiga nyan min waa wandeyan wan nyan ya vitiga kavat yigiyandi.

²³⁻²⁴ God kat kwunapmak tiga wuna yakwa nyan kat tamba kavle vat yiwun waa yelavipmeyan kwilima nda njambi ngwaymba taagalaa kwagalalaa yakwa nyan kat yiga avi. Ndi kat kavle vat yilima vak kwunataa at yiga God kat kwunapmak agwi.

²⁵ Kita nyan min kat kotmak kalindeyan ava yambimba yiga liga kavle vak kat kwunap mila.

Kwunatapman yimeyan jas wandi, plisman min kat kalambusmba taagagiyandi. ²⁶ Min kat woseka ana wowun. Kalabus ana kwo kwagalagiyamin. Jas min kat wand mbak ngilindi maa wogwegiyamin.

YAMBISIK YILINJA VAK KAT JISAS KAI WANDI

²⁷ Tamba la nimba tamba mbutinja nyaangit tamba wutingwuk. Nimbana taagwa kat yambisik yilinja vak ke yiga yetilingweya waa mbutindi.

²⁸ Kan mbambala ngwuk kat mandit kupi nyaangit mbutigowun. Kita nyan nat nimbana taagwa kat minimba vilaa yambisik yilinja vak kat maawupmba yelavitndeyan wan kavle vatna. Yambisik yilinja vak vla ligandi. ²⁹ Yaagindan naangi liga mini sikmba kavle vak vilaa kavle vak yelavika kavle vak yilimeyan wan mini sik kuvu ngwula yaagi. Mini sik tapman timeyan nima vak ana ndi. Ya vitiga kavat yimeyan wan nima vatna.

³⁰ Yaagindan taambamba kavle vat yilimeyan wat taamba kalitaa yaagi. Kita naangi taambambaa yetimeyan wan nima vat ana ndi. Ya vitiga kavat yimeyan wan nima vatna.

NDU TAAGWA KAT KWAGALANDA VAK

³¹ Tamba la nimba tamba mbutinja nyaangit tamba wutingwuk. Kita nayan ndina taagwa kat kwagalavat yelavitndeyan pas mina piliwutaa li kat kwilaa kwagalagiyandi. Nyaangit kai, waa tamba la nimba mbutindi. ³² Mbambala ngwuk kat mandit kupi nyaangit mbukiyowun. Kita nyana taagwa yambisik yiga ana yetili. Lila lan li kat kwo waga kwo li kat kwagalandi. Wupma yinda vak wan kavle vatna. Wupma kwagalandi

maa nat ndu kat yiga ngway tololeyan yambisik taagwat tigiyaali. Ngini yila nyan ndi yambisik nduat tigiyaandi ndino.

NIMA SAKWAT NYAANGIT MBUTINJA VAK

³³ Tamba la nimba tamba mbutinja nyaangit tamba wutingwuk. Nima njivwa kwukiyanin woseka ana waiganin. God viga ligandi waa nima kwundimba wandweya njivwa agwuk ngwula waa tamba la nimba wandi. Woseka ke wangweya waa wandi. Wan nima kwundimba walinja vak ke walingweya. ³⁴ Kan mbambala ngwuk kat mandit kupi nyaangit mbukiyowun. Nima njivwa kwukiyanin. Woseka ana wanin nyinangwut tiga nimba viga ligandi waa ke waa. Wan nima kwundimba walinja vak ke walingweya. Nyinangwut viga lingwa kava ana ndi. God ndaa liga tigitna nyinangwut. ³⁵ Nima njivwa kwukiyanin. Woseka ana wanin. Kipma liga nimba viga ligandi waa ke waa. Kipma viga lingwa kava ana ndi. God nyinangwupmba ndaa liga lingwa kava ana ndi. God nyinangwupmba ndaa liga man veila linda kava kipma. Nima njivwa kwukiyanin. Woseka ana wanin. God viga liga nima ngepma Jerusalemba liga nimba viga ligandi waa ke waa. Wupma wangweyan wan kavle vatna. ³⁶ Nima njivwa kwukiyanin. Woseka ana wanin. Wundi nima njivwa kwutapman yineyan nina nambumba liga yuwi kavle yigiyandi waa ke waa. Ngwutna nambu tiga vak ana viga ligangwuk. Wangwut maa ngwula nambuna nimba sawun mbangi tiga ngik mbangi

tigiyandi? kai. ³⁷ Ngwuk kat nyaangit wagan-
 jeyan awa o kai waa awa ndi kat. Wan nima
 kwundimba ke wangweya. Nat nima sakwat
 nyaangit ngwuk ke waga. Nat nima sakwat kavle
 nyaangit Setenanamba ngwuk klaligangwuk.

AWAT SOWAT KAVLE VAT YILINJA VAK

³⁸ Tamba la nimba tamba mbutinja nyaangit
 tamba wutingwuk. Kita nyan mina mini kavle
 yindeyan awat ndina mini kat kavle vat ay. Kita
 nyan mina nimbi kavle yindeyan awat ndina
 nimbi kat kavle vat ay waa tamba la nimba
 piliwutndi. ³⁹ Kan mbambala ngwuk kat mandip
 kupi nyaangit mbutigowun. Kita nyan ngwuk
 kat kavle vat yindyan ndi kat awat kavle vat
 ke yiga. Ngwula ngangava viyandeyan ndi kat
 nat naangi liga ngangavamba agwi viyandangat.
⁴⁰ Kita nyan ngwula waavwi klavak ngwuk kat kot-
 mak kalindeyan ndi kat agwi. Kwilaa alagu kwu-
 solingwa waavwi klalaa agwi. ⁴¹ Kita nyan min kat
 yiweya yambi kita vat yili waa wandeyan yivak
 kat wanda sivla kwulaka ay mila. Wuna kwanda
 kwanda nda kwutaa mail kita yiga kali mila waa
 wandeyan ndina nda kwutaa mail vililik kali mila.
⁴² Kita nyan ngwuk kat kita nda klavak kat waga-
 landeyan agwi ngwula. Kita nyan wun kat mina
 nda agwi ngini awat kwigiyowun wandeyan ndi
 kat agwi.

MAAMA NIMBA KAT YINGWEYA VAT

⁴³ Tamba la nimba tamba mbutinja nyaangit
 tamba wutingwuk. Ngwutna ali nimba kat
 woviyaguga liga ndi kat kwunak ngwula. Ng-
 wutna maama nimba kat ndi kat kai awa waa

tamba mbutindi. ⁴⁴ Kan mbambala mandip kupi nyaangit ngwuk kat mbukiyowun. Ngwutna maama nimba kat ndi kat woviyanguga liga ndi kat kwunak ngwula. Ngwuk kat kavle vat yiliga nimba kat ndi kat tiga God kat wagala ngwula. ⁴⁵ Maama nimba kat apma vat yingweyan ngwutna nyinangwapmba liga nyaekna nyanguat tigiyangwuk. God wandi maa nya sindi, apma vat tiga nimba kavle vat tiga nimba aywaa ndina ambukatna kiginda waatigandi. God wandi maa meik ndandi, apma vat tiga nimba kavle vat tiga nimba aywaa ndina ambukatna kiginda waatigandi. ⁴⁶ Takis sanya klaliga kavle nimba ndi kat woviyaguga liga nimba kat mina apma vat yiligandi. Ngwuk kat woviyaguga liga nimba kat mina apma vat yiga yetingweyan God ngwuk kat apma wenga ana kwingiyandi. Ngwuk ndinyangu aywaa ndi kat apma vat ay ngwula. ⁴⁷ God kat kai waliga nimba ndina ava nimba kat mina apma nandinya waligandi. Ngwula ava nimba kat mina apma nandinya wangweyan wan apma vat ana ndi. Ngwuk ndinyangu aywaa ndi kat apma nandinya awa ngwula. ⁴⁸ Nyinangwupmba liga ngwula nyaek apma vat yilinda vak mina ngwulo wupma yiga yeti.

6

NAT NIMBA KAT MIWA YIGA KWINGWEYA VAK KAT JISAS NDI KAT MBUTNDI

¹ Ngwuk viga wuka ligiyangwuk. Nat nimba kat apma vat yingweya vat kapmba ke kwuka. Nat nimba vilandi. Vinjeyan ngini ngwuk kat nyinangwupmba liga nyaek wenga ana

kwigiyandi. ² Sanya lapman kwanda kwanda lapman tigiya nyan kat kwivat tingweyan nyaangit ke tak tapmba mbuka. Nat nimba avla ndina si kwutaa kwusoliga nimba ndi. Ndi Juda nyaangit ngambuliga ngaymba wuleilaa ava yambimba yilaa nyaangit mbutaa mina kwiligandi. Nat nimba kat kwilinja vak vilaa ndina si kwutaa katsonjangat tat tapmba nyaangit mbutigandi. Ndi ndina wenga nda ndinyangunamba tamba klandi. Nyinangwupmba liga nina nyaeknanamba ana klaigandi. ³ Sanya lapman kwanda kwanda lapman nyan kat kwivat tingweya nda pagwuga agwi ngwula. Ngwulogwinala liga nimba vilandi. ⁴ Pagwuga kwingweyan nina nyaek viga ligandi. Vilaa apma wenga ngwuk kat kwigiyandi.

GOD KAT WAGALANGWA VAK KAT JISAS NDI KAT MBUTNDI

⁵ God kat wagalangweya njimbla kapmba laataa wagala linja vla ke wagalangwa. Wundi nimba avla ndina si kwutaa kwuso liga nimba ndi. Ndi Judana nyaangit ngambulinja ngay wuleilaa way ava yambimba liga laataa God kat wagalaligandi. Nat nimba ndi kat vinjangat kapmba laataa wagalaligandi. Ngwuk kat woseka ana wowun. Ndi wenga lamba klandi ndinyangunamba. ⁶ God kat wagalangweya njimbla wupma ke wagalangwa. Ngay weleilaa ngay kamanga kwalalaaa pagwula liga kavamba tiga God kat wagala ngwula. Nyinangwupmba liga nina nyaek papwula liga wagalangweya vat viga wutaa

apma wenga ngwuk kat kwigiyandi. Ndino pagwula ligandi. Ndina mbangi ana viliganin.

⁷ God kat wagalangweya njimbla nima sakwat kwo nyaangit ke ngambuga. Ngepma ngepma la God kat vilapman nimba ndina ngepma waagan kat wupma mandit mandit waligandi. Sivla mbundi nyaangit ngambuneyan nina waagan wukiyandi waa yelavitaa ngambuligandi.

⁸ Wupma ngambulinja vak vla ngwuk ke ngambuga. Nina nyaek ngini wagalangweya vat ndi mbambala viga ligandi. Manda kat nima sakwat nyaangit ngambuga ndi kat wagalagiyangwuk. Nima sakwat nyaangit ngwuk ke wagalaga. ⁹ God kat ngambuga wagalangweya njimbla kupma ngambungwula waa wandi Jisas.

Nina nyaek nyinangwupmba ligamin. Mina si waga

kwutaa katsonjeyan apma vatna. Min nima nyan min.

¹⁰ Kava kava kat viga limeya njimbla yaandi. Wungi

vat yandeyangat woviyanguga liganin. Mbambala

nyinangwupmba liga nimba aywaa mina kwundi wuka

ligandi. Nino kipmamba liga nimba aywaa mina kwundi wutneya njimbla nin kat yaandi. Wungi

vat yandeya njimbla kat woviyaguga liganin.

¹¹ Mbambala kineya kiginda nin kat agwi mila.

¹² Nin

nat nimba nin kat kavle vat yinja vak kat vilaa kwagalaiganin. Mino yina kavle vak kat vilaa kwagala mila. ¹³ Kavle vat nin kat yaa kwutandi.

Wamin maa ana nin kat yaa kwukiyandi. Seten nin kat kwutaa lilindi. Wamin maa ndi ana nin kat kwutaa ligiyandi waa God kat wagala ngwula.

¹⁴ Jisas wandi. Ngwuk kat wowun. Nat nimba ngwuk kat kavle vat yinja vak kat viga kwa-galangweyan nyinangwupmba liga nini nyaek yingweya kavle vat viga kwagalagiyandi. ¹⁵ Viga kwagalalapman yingweyan ndino ana viga kwa-galagiyandi waa wandi Jisas.

KIGINDA KIVAK KAT KAI WALINGWA VAK KAT JISAS MBUTNDI

¹⁶ Nat njimbla kiginda kivak kat kai walaa God kat mina wagalaligangwuk. Kiginda kivak kat kai waa lingweya vak nat nimba mbak vilandi. Mindama sili lipmwigwa ke liga. Nat nimba avla ndina si kwusoliga nimba ndi wupma yiligandi. Wupma mindama sili lipmwigwa nat nimba vinjangat tiligandi. Ndina mindama vilaa ndi kiginda kivak kat kai walaa kwo ligandi. Apma nimba ndi waa waigandi. Wan ana nglaatandi. Awuk ngwula. Ndi wenga tamba ndinyandgunanamba klandi. Ngini Godnamba ana klaigandi. ¹⁷ Kiginda kivak kat kai waa kwagalalaa mbangi njangulaa sanda nimbi kwuka mbangi kwutaa apma mindama viga lingweyan wovuna. ¹⁸ God kat wagalavat kiginda kivak kat kai waa kwagalalaa tingweya vat nat nimba vilandi. Nina nyaek ndi vilaa apma wenga ngwuk kat kwigiyandi. Ndino pogwula liga nyana. Nina mini ndina mbangi ana viga liganin.

NYINANGWUPMBA APMA NDA YISOGA TAA-GANGWEYA VAK KAT JISAS NDI KAT MBUTNDI

19 Kan kipmamba ke nima sakwat kwanda kwanda yisoga taagaga. Ndikna kwutindi, vilingini kalitigandi. Kun kiga ligiyandi. Sikwutiga nimba weleilaa tivwi ngilika sikwukiyandi. 20 Nyinangwupmba nima sakwat kwanda kwanda yisoga taangweyan wovuna. Ndikna ana kwukiyandi. Vilingini ana kalikiyandi. Kun ana kiga ligiyandi. Sikwutiga nimba ana tivwi ngilika sikwukiyandi. 21 Ngwutna kwand kwanda nda yisoga taangwa kavakat mina nimamba maawupmba yelavika ligiyangwuk. Kwanda kwand kipmamba yisoga taaga liga nimba kipmana nda kat mina yelavika ligandi. Kwanda kwanda nyinangwupmba yisoga taagaliga nimba nyinangwutna nda kat mina yelavika ligiyandi.

MINI NGAYNA NDAAMANGE VLA LIGANDI WAA JISAS MBUTNDI

22 Ngwutna mini ngay wuleinja ndaamange vla ligandi. Minimba vingwuk, nima sakwat vak ngwula mbangi wuleigiyandi. Apma nda mina viga lingweyan ngwula mbangi ngwula maawut apma vat tigiyanidi. 23 Kavle nda mina viga lingweyan ngwula mbangi maawut kavle yigiyandi. Apma nda ngwula maawut weleigiya nat yambi kai. Kavle vat mina wuleindyan wan kavle nglei vatna. Apma vat ana ndi.

NIMA NYAN VILILK MBA KITA NYAN ANA ALIPSIGA NJIVWA KWUKIYANDI WAA JISAS MBUTNDI

24 Ndu nyan kita nima nyan vililikmba ana njivwa kwukiyandi. Nat nima nyan kat kai walaa nat nima nyan kat mina yelavika ligiyandi. Nat

nima nyana kwundi wupmak kat kai walaa nat nima nyana kwundi mina wuka ligiyandi. Ng-wutno wungi vat tiga nimba ngwuk. Godna njwvwa kwukawi sanya njivwa kwukawi ana kwukiyangwuk.

NIMA MAAWUT YELAVIKA LILINJA VAK KAT JISAS NDI KAT MBUTNDI

²⁵ Ngi vak kat ngwuk kat wowun. Kingweya nao kiginda ngu kat nimamba ke yelavitingwa. Kwusongweya waavwi kat ke nimbamba yelavitingwa. Wan kiginda nima vat ana ndi. Waavwi nima vat ana ndi. God waa nyaangit wuka apma vat mina yiga yetineyan wan nima vatna. ²⁶ Wan wiyaka yi yaliga waavi kat avi ngwula. Ndi ambkat njivwa ana kwutigandi. Ndi ambukatna nda ana vaga yiga kiga kwutigandi. Ndi ambukatna nda ana vaga yiga kiga kavamba yisoga taagaligandi. Nyinangwupmba liga nina nyaek ndi kat viga ligandi. Nino nin kat viga ligandi. Waavi mat nda. Nin ndinyangu nima nda nin. ²⁷ Nima vak yelavika yetingwa vak nima njivwa kwutiga vak ana ndi. Kita nyan wundumbu yivak kat vaaka nima maawut yelavika lindeyan ndina livi nimba kat ana kwulakiyandi. Wundumbu yivak kat vaatapman tigiya nyan kat ana kwulala kwo yetigiyandi. Ndi kiyagandi.

²⁸ Kwusoga yetingweya waavwi kat manda kat nimbamba yelavika ligangwuk. Kipmamba avla waataa liliga mwe ndi kwuso waavwi kat ana yelavika liligandi. Mwe ana njivwa kwuka waavwi klalaa tavaga yelaga ligandi. ²⁹ Tamba

la King Solomon ndi apma nglei waavwi kwusoga lindi. Ndina kwuso linda waavwi mwena mbangi kat ana kwulatindi. Mwena mbangi ndina waavwi kat kwulatindi. ³⁰ Avla waatiga nda kat God ndi kat apma yelaga nda kwiligandi. Avla waatiga nda nima nda ana ndi. Sivla mbundi ana liligandi. Ndinyangu kalika kita livwimba yisolaa ya sagalandi, vika ngililigandi. Nin ndinyangu wupma liga nda ana nin. Nin nima nda nin. God nin kat viga liga kwusoneya waavwi kwigiyandi. Ngwuk nima maawut ke yelavika lingweya. Ngwuk God kat wagala ngwula. ³¹ Kiweya nao kiginda ngu andamba lindi, klaigowun kwusoga yetiweya waavwi andamba lindi, klaigowun waa ke nimamba yelavitingwa. ³² Godna si wutapman ta nimba ndino wupma nima maawut yelavika lindi. Ngwuk Godna nyangu ngwuk. Ndi ngwuk kat viga liga miwa yiga kwigiyandi. ³³ Wan nda kat ngwuk nima maawut ke yelavika lingwa. Godna kwundi wupmak kat mina nima maawut yelavika lingweyan ndina apma vak kwilaa kan kipmana nda ngwutna lak kwigiyandi. ³⁴ Ngini yaiga vak kat ke ngwuk nima maawut yelavika lingwa. Yaiga vak ngini yaigandi. Nandinya nandinya nima vat tigiyaandi. Ngwuk mand kat yaiga vak kat nima maawut yelavika ligiyangwuk. Ana nglaatndi.

7

*NAT NIMBA YIGA YETINJA KAVLE VAK KAT
VILAA SIGA NAGUNGWEYA VAK*

¹ Nat nimba kat vilaa ngwuk kavle nimba ngwuk waa wangweyan God ngwuk kat vilaa ngwuk kavle nimba ngwuk waa waigandi. ² Ndi kat vilaa walingwa vak vla God ngwuk kat vilaa waigandi. ³ Nat nyan yiga yetiga kavle mat vat manda kat vilaa siga naguligangwuk. Ngwulai yiga yetiliga kavle nima vak kat ngwuk ana viligangwuk? ⁴ Nat nyan kat vilaa min samat kavle vat tamba yimin. Yima vak kwunakiyanin waa manda kat waligangwuk. Kavle vat yiga yetingwa vak nima nglei vatna. ⁵ Ngi kat tiga nat nyan samat kavle vak yinda vak kat vilaa walingweyan ngwuk woseka waliga nimba vla ligiyangwuk. Ngwulai yiga yetiliga nima kavle vak kwagalalaaa yingweyan nat nyan yiga yetigiyaa mat kavle vak kat kwunakiyangwuk. Tat ngwutnai yiga yetiga kavle vak kwagala ngwula. ⁶ God waa apma nyaangit wupmak kat kai waliga nimba kat ke mbuka. Mbukngweyan kavle waala valinda vak vla ngwuk kat yigiyandi. God waliga apma nyaangit kavle nyaangitna waa waliga nimba kat ke mbuka. Ndi wutaa kai waigandi. Mbak yetiga kavamba yaagingwa apma nda mbak velingwundi, ndailaa liga nda vla ligiyandi ngwutna nyaangit.

GOD KAT NIMBAMBA WAGALA NGWULA WAA JISAS WANDI

⁷ God kat wagalangweyan ndi kat wagalangweya nda klaigangwuk. Kwaka lingweya nda vigiyangwuk. God tiga ngayna mbapmo taambamba viyangweyan ndi lavwiyyiandi. ⁸ God kat wagala liga nimba ndi aywaa wagalalinja nda

klaigandi. Kwaka yetiliga nimba aywaa kwatinja nda klaigandi. Mbapmo taambamba viyaliga nimba aywaa wan ngayna mbapmo God lavwindi maa wuleigiyandi.

⁹ Ngwula ngepmana vatnonala kita vatna. Kita mat nyan ndina nyaek kat nao kat wagalandyan ndina nyaek ndi kat kambapmba kwigiyandi? E? Kai la. Wupma ana kwigiyandi. ¹⁰ Kita mat nyan nyaek kat kami kat wagalandeyan ndi kat kamboymba kwigiyandi? E? Kai la. Wupma ana kwigiyandi. ¹¹ Ngwuk kavle nimba ngwuk. Ngwutna mat nyangu kat apma nda klalaa kwiligangwuk. Nyinangwupmba liga nina nyaek ndi kavle nyan ana ndi. Ndino wupma nin kat apma nglei nda klalaa ndi kat wagala liga nimba kat kwiligandi. ¹² Mandana apma vat yinda vak kat vilaa woviyaguga lima nat nyan kat yindangat wan vak woviyaguga lima vak nat nimba kat ay mila. Wan vak Moses kwiya lomba profet piliwutnja nyaangitmba la angwa nyaangitna.

NIMA AVA YAMBI MAT AVA YAMBI KAT JISAS MBUTNDI

¹³ Ngwuk mat suwi yambimba wulei ngwula. Kavle kava yilinja ava yambina suwi yambi nima nglei ligandi. Kavle kava yilinja ava yambi savagu ligandi. Nima sakwat nimba wungi ava yambimba yiligandi. ¹⁴ Apma kava yilinja ava yambina suwi yambi nima ana li. Matnat. Apma kava yloinja yambi savagu liga yambi ana ndi. Nima sakwat nimba ana yiligandi.

KAVLE NYAANGIT MBUTIGA NYANGU KAT JISAS MBUTNDI

15 Woseka waa kavle nyaangit mbutiga nyangu kat yiga ngwaymba avi. Nin God waa nyaangit mbutiganin waa woseka waligandi. Ndina mbangi mindama apma vatna. Ndinai yelavika yetiga maawut kavle maawutna yelavika yetinja. Ndi kat yiga ngwaymba avi ngwula. 16 Yiga yetinja vak kat vilaa ndinai maawupmba yelavika yetinja vak kat viga wukiyangwuk. Ndi kavle mi vla ligandi. Kavle tangu mbundi liga apma mi sik ana kwaligandi. Yilavi mbundi liga kavle yuwi apma vak kilinja yuwi sik ana kwaligandi. 17 Apma mi mina apma sik wogwulaa kwaligandi. Kavle mi ndino kavle mi sik wogwulaa kwaligandi. 18 Apma mi kavle mi sik ana kwaligandi. Kavle mi apma mi sik ana kwaligandi. 19 Apma mi sik kwalapman mi vitaa tamba lamba kalika yisolaa ya sagalandi, vitigandi. 20 Ngi kat tiga God waa nyaangit mbutiganin waga kavle nyaangit mbuka yetiliga nimba kat yiga yetinja vak kat vilaa siga ngugiyangwuk. Yiga yetinja vak mi sik vla ligandi.

JISAS WANDI. NGWUTNA MINDAMA ANA VIGA LIGOWUN

21 Nima sakwat nimba wun kat vilaa njambwi nyan waa woseka waligandi. Ndi aywaa nyinangwut ana alipsiga wuleigiyandi. Nyinangwupmba liga wuna nyaek waliga kwundi wuka yetiliga nimba mina nyinangwuk wuleigiyandi. 22 Ngini yaiga nandinya nima sakwat nimba wun kat yaa vilaa njambwi nyan njambwi nyan waa woseka waigandi. Mina simba waga God waa nyaangit nat nimba kat yiga mbutinin. Mina simba waga kavle waagan kat savilinin. Mina simba waga nima

nima njivwa kwutinin waa woseka waigandi.
²³ Wandi maa ndi kat waigowun. Ngwutna mindama ana viga ligowun. Wun kat kwagalalaa ay ngwula. Ngwuk kavle nimba ngwuk waa ndi kat waigowun.

NGAY VILLIK KAT JISAS MBUTNDI

²⁴ Kita nyan mbutuwa nyaangit wutaa wan nyaangipmba yiga yetindeyan kambapmba ngay tolaa kwutiga apma nyan vla ligandi. ²⁵ Wan nyan kambapmba ngay tolaa kwutndi mala nima meik mwutolo kiyandi. Ndandi mala ngumbi kiyandi, wan ngay kwo lindi. Kambapmba taundi. Ana ndandi. ²⁶ Kita nyan mbutuwa nyaangit wutaa kai wandeyan yaawiamba ngay tolaa kwutiga kavle nyan vla ligandi. ²⁷ Wan nyan yaawiamba tolaa ngay kwutndi mala nima meik mwutolo kiyandi. Ndandi mala ngumbi kiyaga singwamatndi, ay-waa ndandi wan ngay waa wandi Jisas.

JISAS KWONDUO LIGA MBUTNDI

²⁸ Jisas wandi maa wan nima sakwat nimba ndina kwundi wutaa ngipaliga ndandi. ²⁹ Ndina nat nimba Moses kwiya lo simogwiliga nimba vla liga ana Jisas mbutndi. Ndi kwonduo liga mbutndi.

8

KAWILA KIGA LA NYAN KAT JISAS KWUNATNDI

¹ Jisas nduwimba liga ngaga yandi. Ngaga yandi maa tat ndinai mbukna vak wuka la nimba ndina kwupmba yalaa yisolaa lindi ndu lagwa. ² Tiga liga kawia kiga la nyan yalaa Jisasna mangindamba

kwali kwali silaa Jisas kat wandi. Njambwi nyan wun kat kwunapmak wameyan alipsiga kwunakiyamin. ³ Wandi maa Jisas ndina mbangimba taamba taagalaa wandi. Min kat tamba kwunakowun. Apma vat yeti mila waa wandi maa kawia kiga linda vat wan kawia kasendi. ⁴ Jisas ndi kat wandi. Awup mila. Min kat kwunakwa vak nat nimba kat min ke mbuka. God kat kwunatiga nyan kat mina yiga mina mbangi simogwi mila. Mina mbangi vilaa God Moses waa vapmba kwanda kwanda vatnyalaa God kat kwigiyandi. Kwindeya vak vilaa mina mbangi kwo linda vak kat vigiyandi waa wandi Jisas.

SOLDIANA NJAMBWI NYANA NJIVWA KWUTA NYAN KAT JISAS KWUNATNDI

⁵ Jisas Kapaneam walinja ngepma yiga wuleindi maa njambwi soldia yalaa Jisas kat wandi. ⁶ Jambwi nyan wuna njivwa kwuta nyan yelogwen kat tigandi. Ndina ava kiyandi, njambimba kwandi. Nima kangit yilindi, tigandi waa Jisas kat wandi. ⁷ Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Yiga kwunakiyowun wandi.

⁸ Wan nyan Jisas kat wandi. Wun apma nyan ana wun. Wuna ngay manda kat yaigamin. Kai wowun. Kumba liga nyaangit mina wamin maa wuna njivwa kwutiga nyan kwo ligiyandi. ⁹ Wuna njambwi soldia wun kat viga ligandi. Ndina kwundi wuka ligowun. Wuno nat nimba kat viga liga nyaangit mbutiga nyan wun. Wuna kwupmba liga soldia kat ay waweyan yigiyandi. Yagwa waweyan yaigandi. Wuna njivwa kwutiga nyan kat njivwa agwut waweyan ndi kwukiyandi

waa wandi njambwi soldia. ¹⁰ Jisas wutaa ngipaliga ndalaa wandi. Ndina maawupmba yelavika linda vak vla ana Isrelmba liga nimbana maawut yelavika ligandi. Ndi kat aywaa kwulatndi. Ndina maawut apma vat tigandi. Yelogwen kat kwa nimba kat kwunatuwa vak ndi viga ligandi. ¹¹ Yigumba awuk ngwula. Nyinangwut wuleigiyaa wan kava. Wuleilaa Judana njambwi nimba Ebrahim, Aisak, Jekopnogwinala kita vak kiga kita yelangimba yetigiyandi. ¹² Judana nat nima sakwat nimba ndi ana wuleigiyandi. Nat nimba wuleigiyandi. Ndi wuleilapman nimba kavle kava yilaa nglaga nimbi ngliaka ligiyandi waa Jisas ndi kat wandi.

¹³ Ndi kat walaa njambwi soldia kat wandi. Mina ngay ay mila. Wagalama vat tigiyanidi waa wandi maa yilaa ndina njivwa kwuta nyan kwo linda vat vindi. Vilaa yelavitndi. Jisas waa njimblamba ndi kwo lindi waa yelavitndi.

*PITANA NASAKWAT YELOGWEN KAT TILI,
JISAS LI KAT VLAA KWUNATNDI*

¹⁴ Jisas Pitana ngay wuleilaa ndina tangwana nyime yelogwen kat tili, vindi. Lila mbangi kangan walindi, njambimba kwali. ¹⁵ Jisas lila taamba kwutndi maa lila mbangi kangan yelogwen vitinda vak ngilindi, laataa kiginda kwuti Jisas kat.

JISAS NIMA SAKWAT NDU LAGWA KAT KWUNATNDI

¹⁶ Nglaambu kavle waagan tavila la nimba kat kwutaa Jisas ta kavat kiyandi, ngwuk kavle waagan ndi kat kwagalalaa ay ngwula waga ndi kat

kwunatndi. Yelogwen kat ta nima sakwat ndu taagwa yandi, vilaa ndino ndi kat kwunatndi. ¹⁷Ndi kat kwo ana kwunatndi. Tamba la profet Aisaia piliwuthnda nyaangit vla kwunatndi. Tamba Jisas kat piliwutndi.

Yelogwen kat tina vak ndina lak klalaa kwunatndi waa tamba piliwutndi.

JISASNA KWUPMBA YIVAT WA NIMBA

¹⁸Nima sakwat nimba yalaa yisolaa lindi vilaa Jisas tamatndi. Ngi kat tiga Jisas njaambit kulaa wandi maa ngusamba kaga nat naangat valigendi.

¹⁹Kawindi mala Moses kwiya nyaangit simogwi liga nyan yalaa Jisas kat vilaa wandi. Simogwi liga nyan yimeya kava wuno mina kwupmba yigiyowun waa wandi maa ²⁰Jisas ndi kat wandi. Kwapimba yetiliga waala sindu kwalinda waangu ngi liga. Waavi sindu kwalinja ngay ngiliga. Wun Godna vak ndinyangu kat simogwi liga nyan wun sindu kwaweya kava kai waa wandi Jisas.

²¹Ndina kwupmba yeti liga nyan laataa Jisas kat wandi. Njambwi nyan. Wuna nyaek tamba wundumbu yindi. Ndi kat yiga waangu vala nguvat wowun. Ngini yalaa mina kwupmba yetigiyowun waa wandi maa ²²Jisas ndi kat wandi. Ke yiga ndina mala. Wuna kwupmba yavak kat kai waliga nimba ndi waangu vala waangumba ngugandi. Min wuna kwupmba yagwa mila waa wandi Jisas.

JISAS WANDI, MWUK KIYAK WANDI

²³Jisas njaambit ndina mbaapma nimbonala kulaa yindi. ²⁴Yilindi maa nima mwutolo kwutndi, pali laatndi Nima pali laataa ndina

njaambit wuleindi. Jisas sindu kwandi.
²⁵ Ndinagwi kita vat ya nimba ndi kat sivilulaa wandi. Njambwi nyan. Nina njaambit tamba kambruka tigandi. Nin ngu kigiyanin waa wandi.
²⁶ Jisas laataa ndi kat wandi. Ngwuk manda kat vaatigangwuk. Njambwi nyanat tuwa vat ana ngwuk nimamba yelavitigangwuk waa walaa mwukagwi pali kat wandi, kiyak wandi. Mwuk kiyak wandi, pali ndino kiyak wandi. Ngu yuvut tapman tindi. ²⁷ Ndina nyan manda nyana. Mwuk pali ndinai waa vapmba wutinda waa wandi.

KAVLE WAAGAN TAVILA LA VILIK PALI KAT JISAS KWUNATNDI

²⁸ Njaambipmba yiga Gadara walinja ngepma kawindi anguveli naangamba. Kawindi maa kiya nimbana waangumba yeti liga mbit nyan laataa Jisas la kavat yambit. Kavle waagan tavila la mbit nyan. Kao mbundi nyan mbit. Nat nimba mbik kat vaaka lindi. Tilimba kavamba ana yi ya yetiliindi. ²⁹ Jisas kat vilaa mbit kiselaa wambit. Min Godna nyan min. An kat angamak yigiyamin. An kat kavle vat yivat yamin? An kat kwulap-meya njimbla na ndi waa kiselaa wambit. ³⁰ Nima sakwat mbak wan kavamba kiga yetindi. ³¹ Mbik kat tavila la waagan Jisas kat wagalambit. An kat savilivat wameyan savilimin maa mbapmba wuleilaa yigiyaa. Wovuna? waa wagalambit. ³² Wagalambit maa Jisas kwowa ay mbila wandi. Mbik kat kwagalalaa yiga mbapmba wuleimbik maa wan mbak vaaka piliga ndaiga satnat yindi. Yilaa wan mbak aywaa ngu kigiyatndi.

³³ Wan mbak kat viga la nyangu ngepmat piliga yiga ngepmamba la nimba kat nayaangit mbutndi. Kavle waagan ndu nyan kat kwagalalaa mbapmba wuleilaa pilinja vak kat yiga mbutndi.

³⁴ Ngepmamba la nimba wutaa Jisas la kavat yindi ndi kat vivat. Ndi kat yiga vilaa wandi. Nina kipma kwagalalaa min ay mila wandi.

9

JISAS MAN TAAMBA KIVI WATNA NYAN KAT KWUNATNDI

¹ Jisas kat kai wandi maa njaambit kulaa valigega ndina angwa ngepmamba kawindi.

² Man taamba kivi watna nyan njambimba ndaa lindi maa nat nimba ndi kat walalaa kiyandi. Jisas ndi kat kwunakiyandi waa maawupmba yelavitnja vak kat vilaa Jisas wandi. Wuna nyan min nima maawut ke yelavika. Kavle vat yiga yetima vak tamba silimbwigowun waa wandi Jisas.

³ Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimba wutaa maawupmba yelavika lindi. Wan nyan God kat kavle vat wandi waa yelavika lindi.

⁴ Maawupmba yelavika tinja vak kat Jisas vilaa wandi ndi kat. Ngwutna maawupmba manda kat kavle vak yelavika ligangwuk. ⁵ Kavle vat yiga yetima vak kat silimbwigiyowun waweyan njambi kwagalalaa laataa yeti waweyan kimbil vililik nyaangit kita vatna. ⁶ Wun Godna vak ndinyangu kat simogwi liga nyan wun. Kavle vat yetinja vak kat silimbwiweya kwondu ngiliga wunamba. Wuna kwondu ngwuk kat simogwivat wowun. Ndi kat ndina kwondu simogwivat

man taamba kivi watna nyan kat vilaa wandi. Min laataa mina njambi walalaa ngay ay wandi. ⁷Wandi maa laataa yindi. ⁸Nat nimba vilaa ngipali walaa vaaka lindi. Vaaka liga wandi. God wan nyan kat nima kwondu kwindi waa Godna si kwutaa katsondi.

JISAS MATYU KAT YAGWA WUNA KWUPMBA WANDI

⁹Jisas wan ngepma kwagalalaa yiga takis sanya kla liga nyan kat vindi. Ndina si Matyu. Takis sanya klalinda ngaymba lindi. Jisas ndi kat vilaa wuna kwupmba laataa yagwa wandi. Wandi maa laataa yindi ndina kwupmba.

¹⁰Nat nandinya Jisas ngaymba liga nima sakwat nimbonala nao kiga lindi. Ndinogwinala kila nimba nimbonala nao kiga lindi. Ndinogwinala kila nimba takis sanya klala nimbo kavle vat yiga yeti liga nimbo kita vat yisolaa liga nao kilindi.

¹¹Ferisi yalaa nao kilinja vak kat vilaa Jisasna kwupmba la nimba kat wandi. Takis sanya klaliga nimbo kavle vat yiga yetiliga nimbo manda kat ngwula njambwi nyan nao kiligandi waa wandi.

¹²Wanja vak Jisas wutaa ndi kat wandi. Apma vat kwo liga nimba dokta kat ana yiligandi. Yelogwen kat ta nimba mina yiligandi. ¹³Ngwuk tamba God wandi, piliwutnja nyaangitna angwa vak ana viga ligangwuk. Kupma piliwutndi.

Kwanda kwanda vatnyalaa wun kat ke kwiga.

Nat
nimba kat nima vak yelavika ndi kat kwunak
ngwula
waa wandi God

waa tamba piliwutndi. Wun apma vat yetiliga nimba kat kwunapmak ana yawun. Kavle savle yetiliga nimba kat mina kwunapmak yawun waa wandi Jisas.

KIGINDA KIVAK KAT KAI WANJA VAK

¹⁴ Ngu yagula Jona kwupmba la nimba yalaa Jisas kat wandi. Ninogwi Ferisio nima sakwat njambi kiginda kivak kat kai waliganin. Mina kwupmba la nimba ndi wupma ana yiligandi waa wandi.

¹⁵ Wandi maa Jisas tamba la nyaangitno ndinai kiya kupi nyaangit kat ndi kat mbuka wandi. Kita nyan taagwa klandeya njimbla nima kiginda kwutndi. Ya nimba wan kiginda kivak kat kilip mbangi yiga ana lindi. Wan kapti kwukna nyan yindi maa ndina mbangi kilip mbangi yindi, kiginda kivak kat kai waigandi.

¹⁶ Tamba ngilikna waavwimba kupi waavwi taagalaa tavanjeyan ngini wan waavwi nimamba ngilikiyandi. ¹⁷ Tamba simbimba tavanja awmba kupi nima ngu ana salakiyandi. Salatnjeyan nima nguna mbiyak nima yindi maa simbi kikik waa mbiligiyandi. Mbilindi maa nima ngu kipmamba salaka yigiyandi. Nima nguagwi wan simbo kita kita kavle yigiyandi. Kupi nima ngu klalaa kupi simbimba mina kwutaa salatndi maa kwo ligiyandi waa ngambundi Jisas.

¹⁸ Jisas ngambulindi maa Judana njambwi nyan yalaa kwali mamba silaa wandi. ¹⁹ Wandi maa Jisas laataa ndina kwupmba yindi. Jisasna mbaapmamba la nimba ndino laataa kita vat yindi.

²⁰ Yilindi maa yaat tigimbimba yelogwen yilindi, yetila taagwa yali. Naambi tamba vilil kiyeli vililik yelogwen yilindi, yetilili. Jisasna kwupmba yalaa ndina njimbwi waavwi sinyiti. ²¹ Tat yelaviti. Ndina waavwi sinyikweyan wuna mbangi kwo ligiyowun waa yelavitaasinyiti. ²² Sinyiti maa Jisas limbalaguga vilaa wandi. Taagwa nyan nimamba ke yelavika. Jisas wun kat kwunakiyowun waa yelavitinya vak vilaa nyina kavle vak kat tamba kwunakowun. Nyin kwo apma vat tigiyanin waa walaa ²³ Judana njambwi nyana ngay wuleindi. Ngay wuleilaa waavi wala nimba ngla liga nimba kat vilaa wandi. ²⁴ Ngwuk wun kat tula ngwula. Wat taagwa nyan ana kiyali. Sindu kwali waa wandi maa wutaa ndi kat njitindi. ²⁵ Yindi maa Jisas wat taagwa nyana ngway yilaa lila taambamba kwutndi, laati. ²⁶ Laataa vak mbutseli mbutsela ngepma ngepma mbuka kalindi, aywaa wutndi.

JISAS MINI VILAPMAN TA VILILIK PALI KAT KWUNATNDI

²⁷ Jisas wan kava kwagalalaa yindi maa mini vilapman ta mbiti nyan vililik ndina kwupmba yiga wambiti. Min Devitna yelangi nyan min. An kat miwa ay mila waa wambiti. ²⁸ Jisas ngay wuleindi maa ndina kwupmba wuleimbiti. Wuleilaa an kat kwunap mila wambiti. Wambiti maa Jisas wandi. Mbiki angamak yelavika ligambiki. Mbiki kat alipsiga mbambala kwunakiyowun? waa wagalandi maa awa njambwi nyan min alipsiga an kat kwunakiyamin waa wambiti maa ²⁹ Jisas mbiki kat minimba taamba taagalaa wandi. Maawupmba yelavika limba vak kat vilaa kwunakowun waa

wandi maa ³⁰ mbila min kembandi, vimbik. Jisas mbik kat nima kwundimba wandi. Mbik kat kwunatuwa vak mbik nat nimba kat ke mbuka waa wandi. ³¹ Yimbik maa mbutseli mbutsela mbutimbik, wan kavana ngepma aywaa wutndi wan kwunatnda nyaangit.

KWUNDI NGAMBU LAPMAN NYAN KAT JISAS KWUNATNDI

³² Yilimbik maa kwundi ngambu lapman nyan kat kwutaa Jisas la kavat kalindi. Kavle waagan ndi kat tavilaa ndina tigat kulumatndi, ana kwundi ngambulindi. ³³ Jisas wan ndi kat kwuta la kavle waagan kat savilindi maa wan nyan kwundi ngambundi. Nat nimba vilaa ngipaliga ndalaa wandi. Tak nin Isrel tina kavamba wupma ana vilinin. Apma vatna. ³⁴ Ferisi ndi mandip vak wandi. Kavle waagana savililigandi waa wandi ndi kat.

JISAS NDINYANGU KAT MIWA YINDI

³⁵ Jisas ngepma ngepma yindi. Yiga Juda nyaangit ngambula ngay wuyleilaa wan apma nyaangit ndi kat mbutindi. God yalaa nin kat viga ligiyandi waa wandi. Mandit mandit yelogwen vitindi, ta nimba kat vilaa kwunatndi. ³⁶ Nima sakwat nimba kat vilaa ndi kat miwa yiga lindi ndi. Ndu nyan viga lilapman sip sip ta vak vla lindi. Ngi kat tiga ndi kat miwa yiga lindi. ³⁷ Ndi kat miwa yiga liga ndina kwupmba la nimba kat wandi. Nima sakwat kiginda ambugapmba kwo liga ak wuligandi. Vilaa sigika kiya nimba kai. ³⁸ Ambugat kat viga liga njambwi nyan kat wagala ngwula. Nima sakwat nimba kat ay wamin maa

ambugatna kiginda sigika kiyagandi waa wagala ngwula njambwi nyan kat waa wandi Jisas.

10

TAMBA VILI KIYELI VILILIK JISASNA KWUPMBA LA APOSELNA SI

¹ Jisas wandi maa ndina kwupmba la tamba vili kiyeli vililik nimba yisolaa lindi. Yisolaa lindi maa kavle waagan savilinjeya kwondu ndi kat kwindi. Yelogwen kat kwaiga nimba kat kwunatnjeya kwondu ndi kat kwindi.

² Wan tamba vili kiyeli vililik aposelna si kingiyan. Tat ta nyan Saimon waa Pita walinja nyan. Nat nyan Pitana yakwa nyan Endru. Nat vililik pali Sebedina nyan Jemsagwi Jono. ³ Nat nyan Filip. Nat nyan Batolomyu. Nat nyan Tomas. Nat nyan Matyu. Ndi takis sanya klala nyana. Nat nyan Alfiasna nyan nat Jems. ⁴ Nat nyan Tadias. Nat nyan nat Saimon. Ndi ngepma ngepma yiga nat nimba nina kipma kat yalaa viga linjangat kai waa ngambulindi. Nat nyan Judas Iskeriot Jisas kat vatnyavat kamwin kwiga ndi kat simogwiya nyana.

JISAS WANDI MAA APOSEL NJI VWA KWUPMAK YINDI

⁵ Jisas tamba vili kiyeli vililik nimba kat wandi. Ngwuk ngepma ngepma yiga njivwa kwuk ngwula. Juda ana ndi nat nimbana ngepma ke yingwa. Sameria liga nimbana ngepma ke yingwa. ⁶ Juda liga ngepma ngepmat ay ngwula. Wundi Juda nima nyan kat pogwula liga sip sip vla ligandi. ⁷ Yiga ndi katambuk ngwula. Nginangwupmba liga nima nyan nin kat viga

lindeya njimbla tamba ngway tologandi waga yiga ndi kat mbuk ngwula. ⁸ Yelogwen kat tigiya nimba kat vilaa kwunak ngwula. Kiya nimba kat vilaa wangwuk mala laakiyandi. Kawia kiga ligiya nimba kat yiga vilaa kwunakngwuk mala kwo ligiyandi. Kavle waagan tavila ligiyaa nimba kat vilaa saviimba ngwuk. Wunamba la kwondu kwo klangwuk. Wun kat wenga kwilaa ana klangwuk. Ngi kat tiga yiga ndi kat kwo kwunak ngwula. Ndina wenga ke klangweya.

⁹ Moni sanya kwuka wana yilingweya. Yimbwi kwuka wana yilingweya. ¹⁰ Mandip waavwi mandip man su vasi vasi ke kwutaa yiga. Ngwuk njivwa kwutiga nimba ngwuk. Njivwa kwukngwuk maa ngwuk kat wan da kwigiyandi.

¹¹ Ngepma wuleilaa wuna ngay yagwa waiga nyan kat vilaa ndina ngay wuleigiyangwuk. Ngay ngay ke yilingweya. ¹² Ngay wuleilaa apma nandinya waga apma vat tigiayangwuk waa waingangwuk ndi kat. ¹³ Wuleingwuk maa ngwuk kat yagwa wanjeyan apma nyaangit wangwa nyaangit ndinamba tigiya. Wuleingwuk mala ngwuk kat kai wanjeyan wangwa apma nyaangit lungwamata ngwula lak yaigandi. Lungwamataa ngwula lak yandi maa ndi kavle savle tigiya. ¹⁴ Wan ngaymba ligiya nyan wan nima ngepmamba ligiya nyan ngwuk kat kai wandeyan wan ngepma kwagalavat laataa man mbaw vivilaa kwagalalaa laataa aymba ngwuk. Ngwuk viga ligiyangwuk. God ngwuk kat sigiyandi waa ndi kat waga man mbaw vivilimba ngwuk. ¹⁵ Ngini yaiga nandinya God ndinyangu kat siga naguvat tindeya nandinya

Sodom Gomora walinja kavle ngepmamba la nimba ndi nima vat dlaigandi. Ngwuk kat kai waiga ngepma nimba ndi nima nglei vat klaigandi.

NIMA SAKWAT NIMA VAK YAIGANDI WAA JISAS MBUTNDI

¹⁶ Awuk ngwula. Ngwuk ngepma ngepma yivat yiligangwuk. Kavle waala sip sip kat valinda vla wundi nimba ngwuk kat kavle vat yigiyandi. Kamboy apma maawut yelavika yigumba yiliga vak vla ngwuk wupma ay ngwula. Namiyo yiliga vak kap ana yaligandi. ¹⁷ Ngwuk yigumba viga ligiyangwuk. Nat nimba ngwuk kat kwutaa kotngwangat kaligiyandi. Juda ngaangit ngambulinja ngay ngwuk kat kwutaa kalilaa vyaigandi. ¹⁸ Wuna si wangwuk maa ngwuk kat kwutaa kaligiyandi. Njambwi king mat king ngwuk kat viga siga nagunjangat kaligiyandi. Ngwuk kat kalindi maa wan njambwi nimba kat kwutaa lingwa apma nyaangit ndi kat mbukiyangwuk. Juda ana ndi nat nimba ndino ndi kat mbukiyangwuk. ¹⁹ Notngwangat kalindi maa kotmak tingweya nyaangit kat nimamba ke vaaka yelavikngweya. Ngwuk kat kwutaa kalindi maa kotngweya nyaangit ngwutna maawupmba mbukiyowun. ²⁰ Mbukngweya nyaangit ngwutna nyaangit ana ndi. Nina nyaek kwiya waagan ngwutna mbangimba tavindi maa mbukiyangwuk.

²¹ Ngini yaiga kavle njimbla kavle vat nima sakwat yaigandi. Kita nyan ndina yakwa nda nyan kat kwutaa kotmak kalindi maa ndi kat kwutaa vatnyangiyandi. Nyaek ndino indina nyangu kat

kwutaa kotnjangat kaligiyandi. Nyangu ndina nyaek nyime kat kai walaa nyaek nyime kat kwutaa kotmak kalindi maa vatnyagiyandi. ²² Wuna si ngwuk tamba kwutaa ligangwuk. Ngi kat tiga nima sakwat nimba ngwuk kat kai waigandi. Wan kavle njimbla ngilindi maa kwo liga wuna si kwutaa liga nimba ndi apma vat tiigiyandi. ²³ Kita ngepmana nimba ngwuk kat kavle vat yinjeyan wan ngepma kwagalalaa vaaka nat ngepmat ay ngwula. Ngwuk kat wowun. Judana ngepma ngepma yiga mbutingweya njivwa kwiyatapman ana ngiligiyandi. Wun Godna vak simogwi liga nyan yilaa yawun maa wan njivwa ngiligiyandi.

²⁴ Kwupmba liga nyan ndi kat viga liga simogwi liga nyana njambwi nyan ana ndi. Simogwi liga nyan ndi njambwi nyana. Njivwa kwutiga nyan wan njivwa kat viga ligiya njambwi nyana njambwi ana ndi. Njivwa kat viga ligiya nyan ndi njambwi nyana. ²⁵ Kwupmba liga nyan ndi kat viga liga simogwi liga nyan linda vla lindeyan wovuna. Njivwa kwutiga nyan wan njivwa kat viga ligiya njambwi nyan linda vla lindeyan wovuna. Wun ngwutna njambwi nyan wun. Nat nimba wun kat wandi. Min waagana njambwi nyan min. Min Bielsebul min waa wun kat wandi. Ngwuk wuna kwupmba liga mbaapma nimba ngwuk. Ngwutno ngwuk kat kavle nglei si waigandi.

NDINYANGU GOD KAT MINA VAAKA LIGIYANIN

²⁶ Ndinyangu ngwuk kat yigiya kavle vak kat nimamba ke vaaka yelavika lingwa. Ngwuk kat pagwuga kavle vat yilinja vak ngini nat nimba

aywaa vigiyandi. Pagwulinja kavle nyaangit ngini nat nimba aywaa wukiyandi. ²⁷ Mbambala ngwuk kat pagwuga mbutuwa nyaangit ngepma ngepma yiga kapmba mbukiyangwuk. Kan ngwuk kat mbutuwa nat nima sakwat nimba ana wutigandi. Ngwuk kat mina mbutigowun. Ngwuk wutaa yiga nima sakwat nimba kat kak kiya mbukiyangwuk ngepma ngepmamba. ²⁸ Ngwuk kat vatnyagiya nimba kat ngwuk ke vakngwa. Ndi ngwutna wundumbu kat ana vatnyagiyandi. God kat mina vaaka ali ngwula. Nina mbango wundumbu kat ya vitiga kavamba yiga alipsiga taagagiyandi. ²⁹ Mat waavi kilinja waavi peni kita yaagilaa vililik klaigangwuk. Kan mat waavi kiyalinja vak kat nina nyaek ndi viga ligandi. Mat waavi ana kiyagandi waa wandeyan wan waavi ana kiyagandi. ³⁰ Ngwulo ngwuk kat wupma viga ligandi. Ngwula nambumba liga yuwina sakwat viga siga naguga ligandi. ³¹ Ngwuk ke vatingwa. Ngwuk kat viga ligandi. Mat waavi kat ngwuk kwulatigangwuk.

JISAS NINA NJAMBWI NYANA WAA WALINJA VAK

³² Kita nyan Jisas wuna njambwi nyana waa nat nimba kat wandeyan nyinangwuk tiga wuna nyaek kat vilaa wan nyana si waa ndi wuna nyana waa waigowun. ³³ Kita nyan Jisas wandeyan nyinangwut tiga wuna nyaek kat waigowun. Wan nyan wuna nyan ana ndi waa waigowun.

JISAS KAO SINJANGAT YANDI

³⁴ Kan kipmana nimba kao yilinja vak kat kalipmak ana yawun. Wungi vak kat ana yawun.

Awat sowat kao sinjangat yawun. ³⁵ Yawun maa nat nimba wun kat kai wandi maa nat nimba wun kat yagwa wandi, wungi vak kat tiga laataa awat sowat waliandi. Mat nyangu laataa ndina nyaek kat waliagiyandi. Taagwa nyangu ndino laataa ndina nyime kat waliagiyandi. Ndinyanguna taagwa laataa ndina lana nyime kat waliagiyandi. ³⁶ Yawun maa kita ngayimba liliga nimba laataa waliaga kapma kapma nimingi vla ligiyandi.

³⁷ kita nyan wun kat samat samat yelavita ndina nyaek nyime kat nima nima vat yelavitndeyan ndi ana wuna mbaapma wuleigiyandi. ³⁸ God wandi, ndina njivwa kwupmat yawun. Nat nimba kai waa wun kat sinjeya vak kat ana vaakiyowun. Wun kat kwinda njivwa kwutapman yiga wuna kwupmba yalapman yindeyan wan nyan wuna mbaapma ana wuleigiyandi. ³⁹ Kita nyan avla ndina mbangi kat mina yelavika kwo yetindeya vak kat mina yelavika lindyan ndi kavle yigiyandi. Kita nyan wuna njivwa kwuka ndina mbangi kat yelavitapman yindeyan ndi apma vat tigiyan di.

GODNANAMBA APMA WENGA KLANJEYA VAK KAT JISAS NDINA APOSEL KAT MBUTNDI

⁴⁰ Kita nyan ngwuk kat apma vat yindeyan wan apma vat yinda vak wuna lak yaigandi. Kita nyan wun kat ay waa nyanat yaigandi. ⁴¹ Kita nyan Godna nyaangit mbuka yetiliga nyan kat vilaa yagwa waa ndina ngayat kalindeyan wan apma vatna. Godna nyaangit mbuka yetiliga nyan klaiga wenga ndino ngayat kwutaa kalia nyan klaigandi. Kita nyan apma nyan kat vilaa yagwa waa ndina

ngayat kalindyan wan apma vatna. Apma nyan klaiga wenga wan di kat kwutaa ngayat kalia nyan ndino klaigandi. ⁴² Ngwuk ke maawut tiviga lingwa. Kita nyan wuna mbaapmamba la mat nyan kat vilaa ndi Jisasna mbaapma nyana walaa ndi kat kigin ngu kuvuk kwindeyan ndi apma wenga klaigandi. Wan kwinda mat nda kat vilaa God ndi kat wenga kwigiyandi. Ndina maawut ana tivigiyandi waa wandi Jisas.

11

JON NDINA MBAAPMAMBA LA NIMBA KAT WANDI, JISAS KAT VIVAT YANDI

¹ Jisas ndina mbaapmamba la tamba vili kiyeli vililik nimba kat yinjeya vak kat mbuka walaa ndi kat kwagalalaa nyaangit mbupmat laataa ngepma ngepma yindi. ² Ngu yagula Jon ndi kat kalam-busmba taagandi, lindi. Kraist kwuta njivwa kat wutaa Jon ndina mbaapmamba la nimba kat wandi. Kraist kat yiga wagala ngwula. ³ Wandi maa yiga Jisas kat wagalandi. Nin kat ambuk. Tat Jon njivia kwuka liga wandi. Kita nyan wuna kwupmba yaigandi wandi. Min kat wandi? E? Kanda kat wandi waa wagalandi.

⁴ Jisas ndi kat kat wandi. Kwutuwa njivwa viga wukngwa vak lungwamataa yiga Jon kat ambuk. ⁵ Mini kiyala liga nimba kwunakwun mala apma mina viligandi. Man kivi wata la nimba kwunakwun mala laataa apma man veiligandi. Kawia kiga la nimba wowun mala kawia kasiligandi, kwo liligandi. Waan wutapman nimba kat wowun mala laatigandi. kwondu kapman kwo liga nimba

kat wan apma nyaangit mbutigowun. ⁶ Kita nyan wun kat vilaa ndi God wandi, yaa nyana waa yelavika lindyan ndi apma maawut sika liga nyana waa wandi Jisas.

⁷ Jona mbaapmamba la nimba Jon ta kavat lungwamataa yindi maa Jisas wan nima sakwat nimba kat Jon yeta vak kat ndi kat mbutndi. Jon ndinyangu lapman kavamba lindi, vivat yingwa njimbla ndi kat angamak yelavika yingwuk. Mwuk kwutindi, kipmamba liga yuwi ava yuvut yilinda vak vla liga nyana waa yelavika ndi kat vivat yingwuk? Kai. Jon wupma ana lindi. Ndi tagula nyana. ⁸ Ndi apma waavwi kwuso liga nyana waa yelavika ndi kat vivat yingwuk? Jon wupma ana lindi. Apma waavwi kwuso liga nimba ndi apma ngayмба yetiliga nimba ndi. Ndi apma ngay kai. ⁹ Ndi profetna waa yelavika ndi nat profet kat kwulatndi. Ndi ndina njambwi nyana. ¹⁰ Tamba God waa nyaangit pilwuta nimba ndi Jon kat piliwutndi.

God wandi. Kan nyan wuna nyaangit mbutiga nyana.

Ndi tatak yiga mbukiyandi. Ngini yimeya yambi kwukiyandi waa God wandi ndina nyan kat waa tamba la nimba piliwutndi.

¹¹ Ngwuk wutaa yelavik ngwula. Kan kipmamba la nat nimba kat aywaa Jon ndi kwulatigandi. Nyinangwut wuleila nyan God viga liga mat nyan ndi Jon kat kwulakiyandi.

¹² Tat jon nyaangit mbuka yliindan yiga yaa kan mbambala kavle nimba wuna njivwa kalipmak kat waligandi. Kwutima njivwa nina maawupmba apgwup mila waa wun

kat waligandi. ndina kwundi wutapman nyinangwupmba liga njambi nyan kipmamba liga nimba kat viga lindangat kan kwutuwa njivwa kwutigowun. ¹³ Njambwi nyan kan viga lindeya vat tamba la profet mbutindi. Moses ndino wan nyaangit mbutindi. Jon ndino wan nyaangit mbutindi. ¹⁴ Ndinai mbuta nyaangit wuka lingweyan apma vatna. Jon tamba la nyan Ilaija mbutnda vak vla mbutindi. Tamba la nimba piliwutndi. ngini Ilaija yaigandi waa piliwutndi Mbambala Ilaija tamba yalaa ligandi, Jona.

¹⁵ Apma maawut yelavika ligiya nimba kan mbutuwa nyaangit kat wutaa yelavika ligiyandi. ¹⁶ Mbambala kan kipmamba liga nimba kwuka yetinja vak ngwuk kat mbukiyowun. Ndi mat nyangu vla ligandi. Ngepma nindimba ndaa liga nat nyaangu kat waligandi. ¹⁷ Mbangu kwundi waga tamba kwangu viyanin. Mbik ana mbangu veiga ligambik. Nin nglasa kwundi nglasika nglalinin. Mbik ana nglasaka nglaligambik. Yilina vak ana nina kwupmba yina vla yiligambik waa mat nyangu waligandi. ¹⁸ Jon yalaa kiginda kivak kat kai walaa liga nima ngu ana kilindi. Mbambala liga mat nyangu vla liga nimba ndi kat vilaa wandi. manda kat wupma yiligandi. Ndi tungwengwan yiga nyana waa wandi. ¹⁹ Wun Godna vak simogwi liga nyan yalaa kiginda kiga nima ngu kiliwun. Mbambala liga mat nyanagu vla liga nimba wun kat vilaa wandi. Ndi kavle nyana. Kiginda kiga nima ngu nima sakwat kiliga nyana. Takis sanya klaliga nimbo kavle vat yetiliga nimbana ali nyana waa walindi. Ndi God wandi, yelavika linja maawupmba ana

ligandi. Kavle maawut yelavika ligandi. kwutuwa apma njivwa vilaa Godnonala liga kwutigandi waa waigangwuk waa wandi Jisas.

KOROSINO BETSAIDO KAPANEAAM WALINJA NGEPMMA KUVUKMBA LA NIMBA KAT JISAS KAI WANDI

²⁰ Nat ngepma vililik yiga wuleilaa Jisas nima sakwat nima njivwa kwutindi. Wan ngepma nimba kwutinda njivwa yilaa wan yetinja kavle vat ana kwagalandi. Tiga lina ngini wan ngepma wuleilaa wan ngepma nimba kat Jisas njika wandi. ²¹ Ngwuk Korosin walinja ngepmamba liga nimba ngwuk kat ngini kavle vat yaigandi. Ngwuk Betsaida walinja ngepmamba liga nimbo ngwulo ngwuk kat kavle vat yaigandi. Tamba vingwa kwutuwa nima njivwa tamba la nimba Taia Saidon walinja ngepmamba la nimba viganjan ndina kavle vak kat kai waa kwagalagendi. Kavle vak kwagalalaa kavle waavwi ndina mbangimba sitaa mbaw klalaa ndina mbangimba kwukendi. kwutndi maa vilaa nat nimba ndi kat vilaa wagendi. Ndina kavle vat tamba kwagalandi waa wagendi. ²² Ngwuk kat wowun. Ngwuk awuk ngwula. Ngini yaiga nandinya God ndinyangu kat viga siga nagundeya nandinya Taia Saidon walinja ngepmamba la nimba ndi kat God nima vat yigiyandi. Ngwuk ngwuk kat nima nglei vat yigiyandi. ²³ Ngwuk Kapaneam walinja ngepmamba liga nimba nin apma vat tiganin nyinangwupmba liga nimba vla liganin waa yelavika ligangwuk. Wupma yelavika lingwa vat ana nglaatndi. God ngini ngwuk kat kwutaa ya vitiga kavat yisenda kiyandi. Ngwutna

ngepmamba kwutuwa nima njivwa tamba la ngepma Sodomba kwukewan ndi kavle yiga yetinja vak kat kwagalagendi. God ndi kat ana kwutaa vatngagendi. ²⁴ Ngwuk kat wowun. Gini yaiga nandinya God nandinya Sodom walinja ngepmamba la nimba ndi kat God nima vat sigiyandi. Ngwuk ngwuk kat nima nglei vat sigiyandi waa wandi Jisas.

WUNA LAK YANGWEYAN NGWUK APMA YAT NJAWIYA LIGIYANGWUK

²⁵ Wan nandinya Jisas ndina nyaek kat wandi. Wuna nyaek min nyinangwut kipma kat viga njambwi nyan min. Mina angwa vak apma nambuo liga nimba kat ana simogwiwun. Save lapman tiga nimba kat mina simogwiwun. nambuo liga nimba kat kai. Ndi kat ana simogwiwun. Wan yima vak apma vakna. ²⁶ Min mina yelavipma maavupmba wupma yimin. ²⁷ Wuna nyaek wun kat mina kwondu minai yelavika liga vat aywaa wuna lak kwimin. Wunai yelavika liga vat nat nimba ana viligandi. Min kita nyan mina viligamin. Minai yelavika liga vat nat nimba ana viligandi. Wun kita nyan viga ligowun. Yagwa walaa wunai simogwia nimba wundi nimba ndino viga ligandi waa nyaek kat wasimblalaa wumba kita vat tinda nimba kat wandi.

²⁸ Nima vat tiga njivwa kwuka nima maawut yelavika liga nimba ngwut aywaa yagwa ngwuyula. Yalaa yat njawiaga apma maawut yelavika tingweya vat klaigangwuk. ²⁹ Kwutuwa njivwa agwuk ngwula. Wun kao mbundi nyan ana wun. Ngwuk kat ana njika waigowun. Kwutuwa apma

nima njivwa kita vat kwukngweyan apma vak yat njawiaga apma maawut yelavika lingweya vat klaigangwuk. ³⁰ Wuna njivwa nima vat tiga njivwa ana ndi. Ngwuk kat kwiweya njivwa kwutingweyan ngwutna mbangi wiyo waavi laagagiyandi waa wandi Jisas.

12

NJIVWA LAPMAN NANDINYA KAT NGAMBULINDI

¹ Tiga liga ngini njivwa lapman nandinyamba Jisas ndina mbaapmamba la nimbonala yuwi sik watiga ambugava yindi. Yilaa yetiga liga ndina mbaapmamba la nimba wundi kat tindi. Tiga liga ndi yuwi sik pangwutaa kilindi. ² Kilinja vak kat Ferisi vilaa Jisas kat wandi. Ninai yetiliga vak kat kai valaa mina mbaapmamba liga nimba njivwa lapman nandinyamba yuwi sik pangwutigandi. Wupma yinja vak ana nglaatndi. Kavle vatna waa wandi. ³ Jisas wanja vak wutaa ndi kat wandi. Tamba Devit ndina mbaapma nimbonala wundi kat tiga kilinja vat tamba piliwutndi. Ngwuk ana vingwuk? ⁴ Ndi wundi kat tiga Godna ngay wuleilaa God kat taaganja bret-nao klalaa kilindi. nina ngepmana vak God kat kwunatiga nimba mina kilindi. ⁵ Njivwa lapman nandinyamba God kat kwunat tiga nimba Godna ngay wuleilaa God kat kwunapmak njivwa kwutigandi. Wan njivwa kwutinja vak Moses kwiya nyaangipmba ana wukngwuk? Njivwa lapman nandinyamba njivwa ke kwuka waa Moses waa nyaangit kat kai walaa ndi God kat kwunatiga nimba ndi njivwa kwutigandi. Ndi kat nyaangity ana ligandi.

⁶ Tamba Moses kwila nyaangit kat kwulakiya nat nyaangit ngiliga. ⁷ Tamba God wandi, Hosia piliwutnda nyaangitna angwa vat ngwuk ana viga ligangwuk?

God wandi. Kwanda kwanda vatnyalaa wun kat ke kwiga. Nat nimba kat nimamba yelavika kwunak ngwula waa wandi God

waa tamba Hosia piliwutndi. Kan nyaangitna angwa vak vigengwan apma vat yiliga nimba kat vilaa ngwuk kavle vat yiligangwuk waa ana waggengwuk. ⁸ Wun Godna angwa vat simogwiliga nyan wun. Wun njivwa lapman nandinyana nima nyan wun. Wan nandinya wun kat njambiya ana taagagiyandi.

TAAMBA KIVI WATA LA NYAN KAT JISAS KWUNATNDI

⁹ Jisas wan kava kwagalalaa Juda nyaangit ngambula ngay wuleindi. ¹⁰ Taamba kivi wata la nyan kita wumba lindi. Jisas kavle vat yindeyan wovuna. Ndi kat kotndangat kaligiyanin waa yelavika liga nimba ndino wumba lindi. Ndi Jisas Kat wagalandi. Njivwa lapman nandinyamba kita nyan kat kwunapmeyan wovuna? waa wagalandi. ¹¹ Jisas ndi kat wandi. Ngwutna kita nyana sip sip nima waangumba ndaindi maa ndi njivwa lapman nandinyamba taambamba kwutaa kat-sogiyandi. njivwa lapman nandinyamba kwutaa katsondeyan nyaangit kai. Nina ngepmana vat kingiyan. ¹² Ndu nyan sip sip kat kwulatigandi. Ngi kat tiga njivwa lapman nandinyamba kita

nyan kat kwunakweyan nyaangit kai. nina ngepmana vat kingiyan waa ndi kat walaa ¹³ taamba kivi wata la nyan kat wandi. Mina taamba agiya wandi maa taamba kwindi. kwindi maa ndina taamba kwo lindi. Ndina nat taamba vla lindi. ¹⁴ Ferisi vilaa wan ngay kwagalala Jisas kat vatnyanjeya vak kat yelavika lindi.

JISAS GODNA NJIVWA KWUTIGA NYAN

¹⁵ Jisas ndi kat vatnyanjeya vak kat wutaa Jisas wan kava kwagalaa nat ngepmat yindi. Nima sakwat nimba ndina kwupmba yindi. ndina nat nimba yelogwen kat ta nimba. Yelogwen kat ta nimba kat aywaa kwunatndi. ¹⁶ Kwunataa wandi. Wuna si nat nimba kat ke yiga mbuka wandi. ¹⁷ Wupma kwo ana wandi. Tamba profet Aisaia piliwukna nyaangit vla ndi kat wandi.

¹⁸ God wandi. Wan nyan wuna njivwa kwutga nyana. Kwutndeya njivwa ndi kat kwiwun. Ndi kat viga yelavika solat siligowun. Wuna waagan ndi kat kwiwun ndina mbangimba tavindi maa wuna angwa vat aywaa ndinyangu kat mbukiyandi. ¹⁹ Ana nima kwundimba njika waigandi. Nindi ava yambimba laataa ana nima kwundimba waigandi. ²⁰ Vita liga suwa ana nagi vili mbiligiyandi. kwunakiyandi. Samat samat viga lam ana kwutnyagiyandi. Kwunatndi maa nima vak vikiyandi. Njivwa kwuka yiga apma vak kwulakiyandi. ²¹ Nima sakwat nimba

ndi kat vilaa waigandi. Ndi nin kat kwunatiga nyana waa waigandi waa wandi God waa tamba piliwutndi Aisaia.

JISAS BIELSEBULNOGWINALA KITA VAT NJIYWA KWUTIGANDI WAA JISAS KAT WANDI

²² Kita nyan kavle waagan ndi kat tivila lindi maa ndina mini kwita liga ndina tigat kulumatndi, lindi. Wan nyan kat kwutaa Jisas la kavat kalindi. Kalindi maa Jisas kwunatndi maa wan nyan mini viga kwundi ngambundi. ²³ Wumba la nima sakwat nimba vilaa ngipaliga ndalaa wandi. Ndi Devitna yelangimba la nyan anaga ndi. Nin Juda nin kat kwunatiga nyan anaga ndi waa wandi. ²⁴ Walinja vak Ferisi ndino tiga wutaa wandi. Wupma wangwa vak ana nglaatndi. Waagana njambwi nyan Bielsebul ndi kat kwondu kwindi maa waagan kat savililigandi waa wandi.

²⁵ Ndina maawupmba yelavika linja vak kat Jisas vilaa ndi kat wandi. Kita ngepma nimba mbaapma vililipmba liga awat sowat siga viyanjeyan wan ngepmamba liga nimba aywaa ngiligiyandi. Kita ngayimba liga nimba mbaapma vililik tiga awat sowat siga viyanjeyan wundi nimba ngiligiyandi. ²⁶ Setena mbaapmamba liga nimba ndion wungi vat sigit. Mbaapma vililik tiga awat sowat siga viyanjeyan ndina mbaapmamba liga nimba ndiono ngiligiyandi. ²⁷ Beklsebul ndi kat kwondu kwindi maa waagan savililigandi waa wun kat waligangwuk. Ngwutna mbaapma nimba ndino waagan kat savililigandi. Ndi kat kand kwondu kwindi maa waagan kat savililigandi. Wun kat walingwa vat ndina lak

yigiyandi. ²⁸ Walingwa vak ana nglaatndi. Godna waagan wun kat kwondu kwindi maa kavle waagan kat savililigowun. Savililuwa vak vilaa God nin kat kwutnatndeya njimbla tamba ngway tologandi waa yelavik ngwula.

²⁹ Tagula ava la kavle nyan ndina man taamba yaawmba sangilapman tiga ana alipsiga ndina ngay wuleilaa ndina kwanda kwanda kwutaa kaligiyandi. Ndi kat man taamba sangilaa mina ndina nda kwutaa kaligiyandi. Seten ndino ndi kat man taamba sangilaa mina ndina kwupmba liga kavle waagan kat saviligiyandi.

³⁰ Kita nyan wunogwinala njivwa kwutapman yindeyan wan nyan wun kat kai waliga nayna. Wun ndinyangu kat kwutaa kiyaa wuna mbaapmamba taaga ligowun. Kita nyan wunogwinala taagalapman yindeyan wuna mbbapma liga nimba kat savililiga nyana.

³¹ Ngi kat tiga ngwuk kat wowun. Yigumba awuk ngwula wowun ngwuk kat. Kita nyan kavle vat yiga yetiga kavle nyaangit ngambundeyan ndinai yiga yetiga kavle vak God alipsiga silimbwigiyandi. ³² Wun Godna vak simogwi liga nyan wun. Kita nyan wun kat kavle nyaangit ngambundeyan God ndi kat alipsiga silimbwigiyandi. Godna waagan kat kavle nyaangit ngambundeyan wupma ana silimbwigiyandi. Ngini nimbun ana silimbwigiyandi.

KAVLE MI KAVLE SIK KWAIGANDI WAA WANDIJISAS

³³ Apma mi mina apma sik wogwulaa kwaigandi. Kavle mi ndi kavle sik mina wogwulaa

kwaigandi. Mina sik vilaa wan mi kat vilaa ndina si yelavika ligiyangwuk. ³⁴ Wan apma mi kavle mi tinda vak vla ngwulo ndinyangu wupma ligangwuk. Ngwuk apma nyaangit ana alipsiga ngambuligangwuk. Ngwuk kavle kamboyna nyangu vla ligangwuk. ³⁵ Apma maawut yelavika yetigiya nyan ndi apma njivwa kwuka apma nyaangit ngambuga yetigiyandi. Kavle maawut yelavika yetigiya nyan ndi kavle njivwa kwuka kavle nyaangit ngambuga yetigiyandi.

³⁶ Ngwuk kat wowun. Awuk ngwula. Ngini yaiga nandinya God ndinyangu kat siga nagundeya nandinya kavle nyaangit ngambungwa nyaangit kat aywaa God ngwuk kat wagalagiyandi. Wagalalaa kavle wenga kwigiyandi. ³⁷ Ngambungwa apma nyaangit kavle nyaangit wuka siga nagulaa ngwuk kat waigandi. Min kavle nyan min. Min apma nyan min waa ndinyangu kita kita kat waigandi God waa wandi Jisas.

NIMA NJIVWA AGWUT MĪLA WAA JISAS KAT WANDI

³⁸ Jisas wandi maa Moses kwiya lo simogwi liga nimbagwi Ferisio ndi kat wandi. Simogwi liga nyan. Apma nima njivwa kwupmin maa vigiyanin waa wandi maa.

³⁹ Jisas ndi gat wandi. Ngwuk mbambala yetiliga nimba ngwuk kavle nimba ngwuk. Godna vak ana viga ligangwuk. Apma nima njivwa kwukwangat wangwuk. Wangwa vak vla ana kwukiyowun. Tamba la profet Jona kwukna vak vla kwukiyowun. ⁴⁰ Jona nandiynya kuwuk

nima kamina yapmba tindi. Tiga liga wog-wendi. Wun Godna vak simogwi liga nyan wun. Wuno waangumba nandinya kuvuk ngan kuvuk tiga laakiyowun. ⁴¹ Ngini yaiga nandinya God ndinyangu kat viga siga nagundeya nandinya Nineva walinja ngepmamba ta nimba laataa ngwuk kat vilaa waigandi. Tamba la profet Jona mbukna nyaangit wutaa kavle vat yiga yetina vak kwagalanin waa waigandi. Ngwuk Ferisio Mosesna nyaangit simogwi liga nimbo Jonana njambwi nyan mbukna nyaangit wupmak kat kai wangwuk. ⁴² Ngini yaiga nandinya kambangwapmba tiga Solomon kat vivat yat njambwi lagwa kwina laataa ngwuk kat vilaa waigali. Tamba wun Solomona kwundi ngambulinda vat wupmak laataa sila mbundimba liga yawun. Yalaa ndina ngambulinda apma kwundi wutwun waa waigali wat njambwi lagwa. Ngwuk Solomona njambwi nyana kwundi wupmak kat ngwuk kai wangwuk waa wandi Jisas.

KAVLE WAAGAN YILAA LUNGWAMATAA YANDI WAA WANDI JISAS

⁴³ Kavle waagan kita nyan kat kwagalalaa kwo kavamba yiga yi ya yetiga liga tindeya ngay kat kwaka yetindi. Wan yetinda kavamba ngay lilapman yindeyan yelavtndi. ⁴⁴ Tamba luwa ngayat lungwamataa yigiyowun waa yelavita lungwamataa yandi. Yalaa vindi. Wan ngay tamba yaguga kwunaka yelagandi, kwo lindi. ⁴⁵ Yalaa vilaa kavle waagan sila vili kat yiga walaa kita vat yandi. Yalaa wan ngay wuleindi. Ndi waagan sila vili vili kita la waagan kat kavle vapmba

kwulatndi. Ndina ngay vla liga wuleinja nyan tak kavle savle lindi. Wuleindi maa mbambala kavle klei yilaa ligandi. Kavle klei linda vak vla kan mbambala klei liga nimba ndino kita vatna.

JISASNA NYIMEO YAKWA NIMBO

⁴⁶ Jisas ngaymba ngambulindi maa ndina nyimeo sambo yandi. Alagumba liga ndi kat wandi. ⁴⁷ Ngaymba la kita nyan ndi kat vilaa Jisas kat wandi. Mina nyime yakwa nyangu kindi kiyandi yalaa alagumba liga min kat waliga waa wandi. ⁴⁸ Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Wuna nyime wuna sambu ngwuk visimogwi kiyowun walaa ⁴⁹ ndina mbaapmamba la nimba kat ndinogwinala lindi, taamba siga wandi. Avi mila. Wuna nyime wuna yakwa nimba kindi kiyandi liga. ⁵⁰ Nyinangwupmba liga wuna nyaek wa vapmba yetigiya ningba wuna nyime, wuna sambu, wuna nyange ndi.

13

KLINJA NDANA SIK YAAGI LIGA NYANKAT JISAS MBUTNDI

¹ Wan nandinya Jisas ngay kwagalalaa sat ta tivagawiat wogwendi. Wogwelaa ndaa liga ndinyangu kat nyaangit mbutindi. ² Nima sakwat ndu lagwa ndina nyaangit wupmat yalaa tindi, ndi kat vilaa tamataa njaambitnat wuleilaa ndaa lindi. Nima sakwat ndu lagwa tivagawimba yisoolaa lindi, ndi kat nyaangit mbutindi. ³ Ndi kat pagwuga mandit mandit nyaangipmba nima sakwat nyaangit ndi kat mbutindi. ⁴ Mbuka walindi. Tak

kita nyan tindi. Ndi yuwi sik ambugapmba yaagivat yindi. Yaagilindi maa nat sik ava yambimba ndandi, waavi yalaa vilaa kindi. ⁵ Nat sik kambat tiga kava tagu kipma kuvut ta kavamba ndandi. Ndalaa kwiyatapman kandi waatndi. ⁶ Njingwut tamba lindi maa nya singwalitndi, njingwut law wandi, kiyandi. ⁷ Nat sik kavle yuwi sik tiga kavamba ndandi. Kavle yuwi wataa tegilindi mala sik ndina sik ana kwandi. ⁸ Nat sik apma kipmamba ndandi. Ndandi, sik kwandi. Nat avamba sik ndumi tambanat kwandi. Nat avamba sik kita ndumi kuvuk kwandi. Nat avamba sik kita ndumi kiyeli tamba vili kwandi. ⁹ Apma maawut sika ligiya nyan kan mbutuwa nyaangitna angwa vak kat yelavika ligiyandi waa wandi Jisas.

*PAGWUGA MANDIP MANDIP MBUTINDA
NYAANGITNA ANGWA VAK*

¹⁰ Jisas mbutindi, wuka liga yalaa ndina mbaapmamba la nimba ndi kat wagalandi. Manda kat pagwuga mandit mandit nyaangipmba ndi kat mbutimin waa wagalandi. ¹¹ Jisas ndi kat wandi. nyinangwut tiga nima nyan nin kat viga lindeya vatna angwa vak ngwuk kat tamba simogwiwun. Nat nimba kat ana simogwiwun. ¹² Apma maawut sika ligiya nyan nima sakwat nyaangit wutaa wan nyaangitna angwa vat wutaa yelavika ligiyandi. Ndi apma vat yelavika lindeyan ndinamba nima sakwat apma nyaangit tigiyan. Apma maawut sitapman tigiya nyan nima sakwat nyaangit wutaa wan nyaangitna angwa vak ana yelavika ligiyandi. Apma nyaangit wuka liga yigumba yelavitapman yilaa waigandi. A. Mbutinja apma vak yigumba ana yelavikowun.

Wun tungwengwan yiga ligowun waa waigandi.
¹³ Ngi vak kat tiga ndi kat pagwuga mandip
 mandip nyaangitmba mbutiwun. Ndi mini viga
 apma maawut yelavitapman tigandi. Ndi waan
 mina wuka apma maawut yelavitapman tigandi.
¹⁴ Wupma ana kwo yiligandi. Tamba la profet Ai-
 saia piliwutnda vak vla wupma yiligandi. Tamba
 kupma piliwutndi.

God wandi. Ngwuk waan mina wuka mini mina
 viga

apma maawut yelavitapman tigangwuk.

¹⁵ Wundi nimba yelavika liga maawut apma
 maawut ana ndi

yelavika linja. Ndina waan tivilaa ligandi.

Ndina mini kwita ligandi. Mini viga waan wut-
 njeyan

ndi viga wuka yelavikiyandi wan apma vak kat.

Viga

wuka maawupmba yelavita wun kat vivat
 yandi maa

ndi kat kwunakiyowun waa wandi God

waa tamba piliwutndi Aisaia.

¹⁶ Ngwuk apma vat tigangwuk. Ngwuk mini
 viga waan wuka apma vat yelavika ligangwuk.

¹⁷ Ngwuk yelavik ngwula. Tamba la Godna njivwa
 kwuta nimbagwi profetno vilingwa vak ndino
 vivat walindi. Ana vilindi. Waamba wutingwa vak
 ndino wupmak walindi. Ana wutindi.

NYAANGITNA ANGWA VAT

¹⁸ Awuk ngwula. Kilinja ndand sik yaagi liga
 nyana pogwuga liga nyaangitna angwa kingiyan.
 Ngwuk kat mbukiyowun. ¹⁹ Godna nyaangit
 wutaa maawupmba yelavika yetilapman yiliga

nimba ndi ava yambimba nda yuwi sik vla ligandi. nyaangit wuka lindi maa Seten yalaa wan nyaangit klalaa yiga pagwuligandi. ²⁰ Godna nyaangit wutaa ndi kwiyatapman klala nimba kambat ta tagu kipma kuvut ta kavamba nda yuwi sik vla ligandi. ²¹ Nimamba ana wan nyaangit kwutaa ligandi. manda kat wan nyaangit kwuta ligangwuk waa waliaga liga wanjeyan wan nyaangit kwagalagiyandi. ²² Kavle yuwi liga kavamba nda liga yuwi sik nat nimba vla ligandi. Ndi Godna nyaangit wutaa yigumba ana yelavika ligandi. Kan kipmamba liga kwanda kwanda klavak mina yelavika ligandi. Ndi God waa njivwa ana kwutigandi. ²³ Apma kipmamba nda liga yuwi sik nat nimba vla ligandi. nyaangit wutaa maawupmba yelavika God waa njivwa kwutigandi. Nat nyan sik ndumi tambanat kwa vak vla nima nglei sakwat apma njivwa kwukiyandi. Nat nyan sik ndumi kuvuk kwa vak vla nima sakwat apma njivwa kwukiyandi. Nat nyan sik kita ndumi kiyeli tamba vili kwa vak vla apma njivwa kwukiyandi waa wandi Jisas.

KAVLE YUWI WAATIGA NYAANGIT

²⁴ Jisas pagwuga nat nyaangitmba mbutindi ndi kat. Nyinangwupmba liga njambwi nyan nin kat viga lindeya vak kupma ligandi. Kita nyan ndina ambugapmba yuwi sik yaagindi, kandi waatndi. ²⁵ Ngan sindu kwandi maa ndina maama nyan yalaa ambugapmba kavle yuwi sik yaagindi. Yaagilaa yindi. ²⁶ Kavle yuwi sikno apma yuwi sikno kita kandi waapik, kavle yuwi waataa linda vak kat vindi. ²⁷ Vilaa njivwa kwuta nimba yiga

njambwi nyan kat mbutndi. Njambwi nyan mina ambugapmba kavle yuwina sik kandana yaagia. Ngi kandi waataa lindi vina kavle yuwi waa mbutndi maa njambwi nyan wutaa wandi.

²⁸ Wuna maama nyan ngan yalaa wan kavle yuwi sik yaagindi. Wandi maa wandi. Wamin maa kavle yuwina kandi pika yaagiygiyanin waa wandi. ²⁹ Njambwi nyan wutaa kai wandi. Kavle yuwina kandi pipmak yingweyan apma yuwina kandio mbak pitangwuk. Ke yiga pika. Tigandi. ³⁰ Nima yilaa sik kwandi maa kilinja yuwina sik sigitiga nyangu kat waigowun. Kavle yuwi tat pitaa saymba sangilaa yamba tulaa apma yuwi sik sigitaa wuna ngaymba yiga taaga waa waigowun waa wandi njambwi nyan waa wandi Jisas.

MASTET WALINJA SIKNA NYAANGIT

³¹ Jisas ndi kat pagwuga nat nyaangitmba mbutindi. Nyinangwupmba liga nima nyan ndinyangu kat viga lindeya vak mastet walinja sik vla ligandi. Wan sik mak nglei nda ndi. ³² Kita nyan wan sik ambugavamba yaagindeyan waakiyandi. Kaawa ava vla waakiyandi. Nima sando ligiyandi. Waavi yalaa ndinamba ngay kwuka ligiyandi waa wandi Jisas.

YISNA NYAANGIT

³³ Jisas ndi kat pagwuga nat nyaangitmba mbutindi. Nyinangwupmba liga nima nyan ndinyangu kat viga lindeya vak yis vla ligandi. Kita lagwa yis kwutaa wit milmba taagali maa kikik waga nima yigiyandi waa wandi Jisas.

PAGWUGA NAT NYAANGIT MINA JISAS MBUTINDI

³⁴ Jisas wan nima sakwat ndu lagwa kat pagwuga nat nyaangitmba mina mbutindi. Kapmba ana mbutindi. ³⁵ Wupma kwo ana mbutindi. Tamba Jisas kat kupma piliwutndi.

Ndi kat pagwuga mandit mandit nyaangitmba mbukiyowun. Tamba kipma kwutndi mala lindi, vilapman yilinja vak ndi kat visimogwi kiyowun waa tamba piliwutndi tamba la profet.

KAVLE YUWI WAAT TIGA NYAANGITNA ANGWA

³⁶ Wan nima sakwat nimba Jisas kat kwagalalaa ndina ngay wuleindi. Ndina mbaapmamba la nimba mina ndinagwinala lindi. Tiga liga ndi kat wandi. Kavle yuwi waat tiga nyaangitna angwa nin kat ambuk mila waa wandi.

³⁷ Jisas ndi kat wandi. Apma yuwi sik yaagi liga nyan wunayi God na vak simogwi liga nyan.

³⁸ Ambugat kan tina kipma. Apma yuwi sik God viga liga apma nimba ndi. Kavle yuwi Setena mbaapmamba liga nimba ndi. ³⁹ Kavle yuwi sik yaagiliga wuna maama nyan Setena. Yuwi sik sigitnjeja njimbla ngini yaiga njimbla. Yuwi sik sigitiga nimba ni ensel ndi. ⁴⁰ Kavle yuwi pitaa sayamba sangilaa yamba tunja vak vla ngini yaiga njimbla kavle nimba kat wupma yigiyandi.

⁴¹ Ngini wun Godna vak simogwi liga nyan wun ensel kat wowun maa ndi God viga liga kava kava yiga kavle nimba kat kwutaa man taamba sangilaa ⁴² ya vitiga kavamba yaagigiyandi. Nat nimba kat kavle vat ay waliga nimba kat ndino ndi kat wupma sangilaa yaagigiyandi. Yaagindi maa nglaga nimbi ngliaka kavle savle ligiyandi. ⁴³ Wan

njimbla Godna nimba ndi apma vat tigiyanidi. Nat nimba ndi kat vilaa ndi apma nimba ndi waa waigandi. Ndina nyaek viga liga kava kava ndi viga ligandi. Mbutuwa vak wutaa ngwula maawupmba yelavik ngwula waa wandi Jisas.

PAGWUNJA NDA KLA NYANA NYAANGIT

⁴⁴ Nyinangwutmba liga nima nyan ndinyangu kat viga lindeya vak kupma ligandi. Kita nyan kipmamba vaangunja apma kwanda kwanda yiga waangu vaga vindi. Vilaa ak wumba yambi kipma tegililaa ndina kwanda kwanda aywaa kwilaa sanya klalaa yiga wan kipma sanya yaagilaa klandi waa wandi Jisas.

NIMA SAKWAT SANYA KWILAA KLALIBJA BIS WALINJA YELAGA NDANA NYAANGIT

⁴⁵ Nyinangwutmba liga nima nyan ndinyangu kat viga lindeya vak kupma lignadi. Kita nyan nima sanyo liga apma bis kat kwatindi. ⁴⁶ Kwaka yiga apma nglei bis vindi. Vilaa ndina kwanda kwanda aywaa kwilaa sanya klalaa yiga wan bis sanya yaagilaa kalndi waa wandi Jisas.

NJULANA NYAANGIT

⁴⁷ Nginangwupmba liga nima nyan ndinyangu kat viga lindeya vak njula vla ligandi. Njula yiga ngumba yisendalaa mandit mandit kami wan njulamba ndandi. ⁴⁸ Ndandi, kwuta nimbak kalindi. kalilaa apma kami mbaymba laagalaa kavle kami klalaa kai waa yaagilindi. ⁴⁹ Ngini yaiga nandinya wupma njulamba kwutnja kami vla ligiyangwuk. Nima nyana ensel yi ya apma nyangu kavle nyangu kat mbaapma vililikmba viyaseli viyasela taagagiyandi. ⁵⁰ Kavle nimba kat

kwutaa ya vitiga kavamba yaagigiyandi. yaagindi maa nglaga nimbi ngliaka kavle savle lzigiyandi.

TAMBA NDA KUPI NDAGWI TA NYAN

⁵¹ Jisas ndi kat wagalandi. Mbutuwa nyaangit wutaa yelavika ligangwuk? Waa wagalandi maa awa wuka liganin wandi. ⁵² Jisas ndi kat wandi. Kita nyan Moses kwiya lo simogwiga liga nyan nyinangwut tiga nima nyana mbaapma wuleindyan wan nyan kingi vat tigiyanidi. Kita nyan ndina ngayna kwanda kwanda taagalinda ngay wuleilaa tamba la nda kupi nda klalaa ndina ngay alagu ngemba taagandi waa wandi Jisas.

NASARETMBA LIGA NIMBA JISAS KAT KAI WANDI

⁵³ Jisas pagwuga mandit mandit nyaangit mbuka liga kwagalalaa laataa ndina angwa ngepmat yindi. ⁵⁴ Angwa ngepma yilaa Juda nyaangit ngambulinja ngay wuleilaa ndi kat nyaangit mbutindi. Wuka la nimba ngipali walaa ndi awat sowat ngambulindi. Maawupmba yelavitinda vak ndi kat kandana kwiya. Kwunatinda nima njivwa mandamba kwutigandi. ⁵⁵ Ndina nyaek ngay kwuta nyana. Ndi Mariana nyana. Jems, Josis, Saimon, Judas ndina nyamwun ndi. ⁵⁶ Ndina nyange ndu ninogwinala yetiligandi. An yiga yetilinda vak andamba klandi waa awat sowat ngambulindi. ⁵⁷ Ngambuga liga ndi kat kai wandi. jisas ndi kat wandi. God waa nyaangit mbutiga nyan kwo ngepmamba lindeyan ndi kat apma maawut yelavika ligiyandi. Ndina angwa ngepmamba lindeyan ndina angwa ngepmana nimba ndi kat

kai waigandi waa wandi Jisas. ⁵⁸ Wungi kat tiga ndina angwa ngepmamba apma nima njivwa ana kwutndi. Mat njivwa mina kwutndi. Ndina mbangi ndi kat vindi mala vali yindangat ana kwutndi.

14

NGU YAGULA JON KIYANDA VAK

¹ Wan njimbla Galilina njambwi nyan Herot Jisas kwuta njivwa kat wutndi. Wutaa wandi.

² Ndi nambu kalikwa ngu yagu la Jon. Kiyalaa liga laatndi. Kiyalaa liga laataa kwondu klalaa wan nima njivwa kwutigandi waa ndina kwupmba la nimba kat wandi.

³ Tat Herot wandi maa Jon kat kwutaa man taamba sangilaa kalabusmba taagandi, lindi. Herotna yakwa nyan Filipna taagwa Herodias wali maa Jon kat kalabusmba taaga waa wandi Herot. ⁴ Tak ngu yagula Jon yalaa Herot kat walindi. Mina yakwa nyana taagwa sikwuka klama vat ana nglaatndi. Ndi ana wundumbu yindi. Kwoligandi waa walindi maa ⁵ Herot ndi kat vatnyavak kat yelavika lindi. Nima sakwat Juda ndi yelavitndi. Ndi ngu yagu liga Jon God waa nyaangit mbutiga profetna waa yelavika lindi. Herot ndi kat vaaka liga Jon kat ana vatnyandi.

⁶ Herot kat kwutnja nandinya nima kiginda kwutndi. Kwutaa wandi, nima sakwat nimba yandi kwutnda kiginda kivak. Yandi maa Herodiasna taagwa nyan laataa mbangu veilili maa viga lindi. Herot viga liga mbangu veila vak kat woviyaguga liga wandi. ⁷ Klavat wanyeya nda wun kat mbukiyanyin. Nyin kat kwigiyowun.

Woseka ana wowun wawa wandi Herot. ⁸ Li yiga nyime kat wagalalaa yaa Herot kat wali. Ngu yagu la Jona nambu kalitaa wun kat yaanjimba taagalaa agwi wali.

⁹ Herot wutaa Jona nambu kalipmak kat ndina mbangi kilip mbangi yindi. Woseka ana wowun waa wanda vat aywaa wumba la nimba wutndi. Ngi kat tiga wandi maa ¹⁰ yiga kalabusmba lindi, ndina nambu kalitndi. ¹¹ Nambu kalitaa yaanjimba taagalaa Herodiasna taagwa nyan kat kwindi. Wan yaanjimba taagalaa kwinja nmbu klalaa nyimeat yiga kwili. ¹² Jona mbaapmamba la nimba nambu kalitnda vak kat wutaa yalaa Jona sim klalaa yiga waangumba valaa taagandi. Taagalaa Jisas kat yiga mbutndi.

JISAS 5,000 TA NIMBA KAT KIGINDA KWINDI

¹³ Mbutndi maa wutaa Jisas wan kava kwagalalaa ndinyangu lapman kavat njaambit kulaa yindi. Yinda vat wutaa nima sakwat nimba laataa ndi kat vivat yindi nimbumba. ¹⁴ Kawiga liga yanja vak kat vindi. Ndi kat vilaa miwa yiga lindi. Miwa yiga liga ndina yelogwen kat ta nimba kat kwunatndi.

¹⁵ Wan nglaambu ndina mbaapmamba la nimba yalaa Jisas kat wandi. Kan kava kwo kava kiginda klaneya kava kai. Ngan lamba ndaiveigandi. Wamin maa ngepmat yilaa kiginda klaandi waa wandi. ¹⁶ Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Ndi ana yigiyandi. Ngwuk ndi kat kiginda agwi ngwula waa wandi maa ¹⁷ wandi. Nima kiginda nima sakwat ana ligandi. Nao tambanat kami vililik mina ligandi waa wandi.

18-19 Wandî maa Jisas wandî. Wan nao kigînda agwi ngwula wuna lak waa walaa nîma sakwat nîmba kat vilaa ngwuk yuwimba ndaa alî ngwula waa walaa wan nao kigînda klalaa tanambîka vilaa God kat sivu kilaa wan nao tambî lambî limbaga ndîna mbaapmamba la nîmba kat kwîndî. Ndi yîga wan nîma sakwat nîmba kat kwîndî. ²⁰ Kilîndî, yaat taatî. Kilambîga kwagalanja nao kigînda aposel mbanîmba tamba vilî kiyelî vilîlikîmba naagandî. ²¹ Ka ndî nîmbana sakwat 5,000 nîmba. Taagwa nyangu kat ana sîga nagundî. Ndu mîna sîga nagundî.

JISAS TAGU NGUMBA VEIGA YALÎNDI

²² Jisas ndîna kwupmba la nîmba kat wandî. Njaambî kulaa yîndî maa wan ndînai la kavamba la nîma sakwat nîmba kat wandî. Ngwuk ngepma ay ngwula wandî, yîndî. ²³ Yîndî maa God kat nyaangit ngambuvat nduwiat wokendî. Wumba kapma lîndî, ngan ndandî. ²⁴ Ngan ndandî, kulaa yînja njaambî nîndî sapmba lîndî maa mwuk ndîna ndaama njaambîpmba viyalîndî, nîma palî laataa kiyalîndî. ²⁵ Ngambî ngan Jisas tagu ngumba veiga ndî kat vîvat yalîndî. ²⁶ Ndîna kwupmba la nîmba ndî kat vilaa vaaka kiselaga wundumba yalîga waa walîndî. ²⁷ Jisas ndî kat wandî. Ngwula maawut ke nîmamba yelavîka vakngwa. Wun Jisas wun yaa ngwuk kat vîvat waa wandî.

²⁸ Wandî maa wutaa Pita ndî kat wandî. Njambwî nyan mînayî? Mîna lat tîmeyan wun kat wamîn maa ngu tagumba veiga mînai lîga kavat yalu wandî. ²⁹ Wandî maa Jisas yagwa wandî. Pita njaambî kwagalalaa ngu tagumba

veiga yilindi. ³⁰ Yiga liga mwuk pali kat vilaa vaaka yelavita lumaka ndaivat yindi. Lumaka ndaivat tiga wandi. Njambwi nyan wun kat yaa kwutaa katso wandi.

³¹ Jisas yalaa ndi kat taambamba kwutaa kat-solaa wandi. Minai yelavika liga vat nima ana ndi. manda kat vapmin. Vapmangat tiga lumaka ndaivat yimin waa wandi maa ³² mbit njaambit yiga kumbit. kumbit maa kwuta mwuk pali kiyak wandi. ³³ Kiyak wanda vak kat vilaa ndina mbaap-mamba la nimba Jisasna si kwutaa katsoga wandi. min Godna nyan min waa wandi.

GENESARETMBA LA YELOGWEN KAT TA NIMBA KAT JISAS KWUNATNDI

³⁴ Njaambipmba valigelaa Genesaret walinja ngempamba kawindi. ³⁵ Kawindi maa wan ngepmamba la nimba Jisasna mindama vilaa yanda vak yiga mbutndi. Mbutndi maa ngepma ngepmamba yelogwen kat ta nimba kat aywaa kwutaa kiyandi. ³⁶ Yelogwen kat ta nimba ndina waavwina njimbwi waavwi sinyipmak kat wagalandi. njimbwi waavwi sinyita nimba yelogwen kat ta nimba ndi kwo lindi.

15

JUDANA NGWAT YETA VAK

¹ Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimbo Ferisio Jerusalem kwagalalaa yalaa Jisas kat vilaa wagalandi. ² Manda kat mina mbaapma nimba nina ngwat ndu tamba waa vapmba yetilapman yiligandi. Taamba njangi lapman manda kat kwo kiligandi waa wagalandi maa ³ Jisas ndi kat wandi.

Ngwuk God waa nyaangit kat kwagalalaa ngwula ngwat ndu waa nyaangipmba yetiligangwuk. Ana nglaatndi. ⁴ Tamba God wandi, “Ngwula nyaek nyime kat apma vat ay ngwula. Kita nyan ndina nyaek nyime kat kavle nyaangit ngambundeyan ndi kat vatnyagiyangwuk” waa wandi God. ⁵ Ngwuk Gerisi mandip vak yiligangwuk. Kita nyan wuna nyaek nyime kat kwunapmat kwiweya nda tamba God kat kwigiyowun waa wandeyan apma vatna nyaangit kai waa wangwuk. ⁶ Wun ngwuk kat wowun. God kat kwindeyan ndina nyaek nyime kat ndi kavle vat yigiyandi. God kat kwindeyan mbik kwanda kwanda lapman tiga kavle savle ligiyambik. Wungi vak walingwa vapmba Godna nyaangit kwagalalaa ngwutna kavle maawupmba yelavika yetiligangwuk. ⁷ Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Tamba la profet Aisaia ngwuk kat piliwutndi. Ndi woseka waga ana piliwutndi. kupma piliwutndi. Ndi woseka waga ana piliwutndi. Kupma piliwutndi.

⁸ God wandi. Wundi nimba ndina kwundimba wuna si
 nima yindangat waligandi. Ndina maawupmba wun
 kat ana yelavitigandi. ⁹ Ndi nambu silandalaa wun
 kat maawupmba yelavitnja vak kwo vatnat tiligandi. Wunai waa nyaangit kwagalalaa ndinyangu mbukna nyaangit nat nimba kat simogwiga
 mbutigandi. Kan God waa nyaangitna woseka waa
 waa piliwutndi Aisaia waa wandi Jisas.

MAAWUT KAT KAVLE YIGIYA VAT

¹⁰ Jisas nima sakwat nimba kat wandi maa yandi. Yandi maa ndi kat wandi. Ngwula waan wuka maawut yelavik ngwula. ¹¹ Ndinyangu kigiya kiginda nda nyan kat ana kavle yigiyandi. Ndina kwundimba ngambunjeya kavle nyaangit wan nyaangit ndu nyan kat kavle yigiyandi waa wandi Jisas.

¹² Wandi maa ndina mbaapmamba la nimba yalaa ndi kat wandi. Wama nyaangit kat wupmak kat Ferisi ndi kai wandi waa wandi.

¹³ Jisas ndi kat wandi. Nginangwupmba liga wuna nyaek ndi ambukat kwutigandi. Ndina ambukapmba nat nyan tugiya nda God ndi aywaa pika yaagigiyandi. ¹⁴ Ferisi kat ngwuk nima vak ke yelavikngwa. nat mini vilapman nyan kat yambi simogwi liga mini vilapman nyan vla ligandi. Mini vilapman tigiya mbit vililik pali yiga liga ava yambi kwagalalaa waangumba ndaigiyambik waa wandi Jisas.

¹⁵ Pita ndi kat wandi. Ndu nyan kavle vat yigiya vak kat mbutima nyaangitna angwa nin kat simogwi mila. Ana viga yelavika liganin waa wandi Pita. ¹⁶ Jisas ndi kat wandi. Nat nimbo ngwutno ana maawut sika ligangwuk. ¹⁷ Maawut sitapman nimba vla ligangwuk. Ndinyangu kigiya nda yapmba wuleilaa tiga kwo wogwegiyandi. ¹⁸ Ndinyangu kwundimba ngambugiya nyaangit maawupmba yelavita ngambugiyandi. Wan ngambunjeya vak ndinyangu kat kavle yigiyandi. ¹⁹ Maawupmba liga kavle vak kingiyan. Ngwuk kat mbukwa. Nat nyan kat vatnya linja vat, yambisik yilinja vat, kavle vat yilinja vak, sikwut

tinja vak, woseka walinja vak, njika walinja vak.
²⁰ Wan vak aywaa ndinyangu kat kavle yigiyandi.
 Ngwuk kat wanja vak taamba njangi lapman
 kingwa vak ndinyangu kat ana kavle yigiyandi
 waa wandi Jisas.

*KENENA TAAGWA JISAS KAT NIMA VAK
 YELAVIKA LILI*

²¹ Jisas wan kava kwagalalaa Taiagwi Saidano
 walinja ngepma vililik ta kavat yindi. ²² Wan
 ngepmamba yetak Kenemba la taagwa yalaa Jisas
 kat vilaa wali. Njambwi nyan, Devitna yelangi
 nyan, wun kat miwa ay mila. Wuna taagwa nyan
 kavle waagan tavila lindi maa kavle savle tigali
 waa wali. ²³ Wali, Jisas ana awat li kat wandi.
 Ndina mbaapmamba la nimba vilaa yaa ndi kat
 wandi. Nina kwupmba yalaa nima kwundimba
 waa yiligali. Li kat wamin yigali waa wandi.

²⁴ Wandi maa Jisas wandi. Siliwata liga sip sip
 vla liga Juda kat mina kwunapmak yawun. Nyin
 Juda ana nyin. Nyin njambwi nyana nyan vla
 ligat taagwa ana nyin waa wandi Jisas. ²⁵ Wandi
 maa kwali mamba silaa wali ndi kat. njambwi
 nyan wun kat kwunap mila waa wali. ²⁶ Jisas
 li kat wandi. Njambwi nyan ndina nyangu kat
 kwindeya kiginda ndina waala kat kwindeyan
 ana nglaatndi waa wandi Jisas. ²⁷ Wandi maa
 wali. Njambwi nyan ngiyambak wama. Kiginda
 kilinja njimbla kipmamba nda liga kilambi kiginda
 waala kilindi waa wali. ²⁸ Jisas li kat wandi. Ninai
 yelavika liga vat nima ngleia. Kan wun kat wa-
 galanya vat tigiyan di waa wandi Jisas. Wanda
 sivamba lila taagwa nyan apma vat kwo lili.

*JISAS YELOGWEN KAT TA NIMA SAKWAT
NIMBA KAT KWUNATNDI*

²⁹ Jisas wan kava kwagalalaa yiga Galili walinja sak tivagawi yiga nduwi wokelaa ndaa lindi.

³⁰ Ndaa lindi maa yelogwen kat ta nima sakwat nimba kat kwutaa ndinai la kavat kiyandi. Man kivi wakna nimba, mini vilapman nimba, ava tagwulia nimba, kwundi walapman nimba, mandit mandit yelogwen kat ta nimba ndi kat kwutaa Jisas ta kavat kiyandi. kiyandi, vilaa ndi kat kwunatndi. ³¹ Kwunatndi maa kwundi walapman ta nimba kwundi ngambundi. Kivi watna man ta nimba laataa veiga yilindi. Ava tagwulia nimba ndino kwo lindi. Mini vilapman ta nimba mini vindi. Kwunatinda vak kat va nimba vilaa ngipali walaa Isrelna njambwi nyan God ndi apma vat nin kat kwunatndi waa wandi.

JISAS 4,000 NIMBA KAT KIGINDA KWINDI

³² Tiga liga Jisas ndina mbaapmamba la nimba kat wandi. Wundi nimba kat miwa yiga ligowun. Nandinya kuvuk wunogwinala tigandi. Kijanja kiginda tamba aywaa ngilindi. Ndi kat kiginda kwilapman tiga ay ngwula waa wapak kat kai wowun. Ay waweyan ava yambimba yiga liga mini ngangan yindi maa anagandi ndaiga waa wandi. ³³ Ndina mbaapmamba la nimba ndi kat wagalandi. Kan kava kwo kava. Ngepma kai. Ndi kat kwineya bret-nao andamba klaiganin. Ndi nima sakwat nimba ndi waa wandi. ³⁴ Wandi maa Jisas wandi. Ngwut taagala lingwa bret-nao angamala tigandi waa wandi maa bret-nao sila vili mat kami kuvut wupma taagani, tigandi waa wandi.

³⁵ Jisas wandi maa wan nima sakwat nimba kipmamba ndaa lindi. ³⁶ Bret-nao sila vili kami kuvuk klaa kwutaa God kat sivu kilaa wan nao limbaga ndina mbaapmamba la nimba kat kwindi. Yalaa la nima sakwat nimba kat yiga kwindi. ³⁷ Ndi aywaa kilindi, yaat taati. Kilambinja kiginda Jisasna mbaapmamba la nimba klalaa mbani sila vili naangandi. ³⁸ Ka ndi nimbana sakwat 4,000. Ndu mina nagindi. Taagwa mat nyangu kat ana nagindi. ³⁹ Jisas wan kava kwagalalaa njaambit kulaa Magadan walinja ngepmat yindi.

16

¹ Ferisio Sadyusio yalaa Jisas kat vilaa yelavitndi. Ndi nyinangwupmba liga yandi? E? Nyinangwupmba liga ana yandi. Ndi kipmana nyana waa yelavitaa wandi ndi kat. Nima apma njivwa agwut. Kwupmin maa vilaa nyinangwupmba ya nyana waa yelavikiyanin waa wandi. ² Jisas ndi kat wandi. Nglaambu nya ndaindi, vilaa nyinangwut yelogwen mbangi lindi maa vilaa waligangwuk. nyinangwut yelogwen mbangi ligandi. Kinya meik ana ndaigandi waa waligangwuk. ³ Ngambi nya wokendi, vilaa nyinangwut yelogwen mbangi lindi maa vilaa waligangwuk. Mbambala meik ndaigandi waa waligangwuk. Nyinangwut vilaa ngini yaiga meik mwuk tat viga ligangwuk. Manda kat kwutawa njivwa vilaa yetuwa vak kat ana viga ligangwuk. ⁴ Kan mbambala liga ndu lagwu Godna vak vilapman kavle vat yiga yetiliga nimba ndi. Nima apma njivwa agwup mila waa wun kat

wangwuk. Ana kwukiyowun. Nima nyivwa kita mina kwuikiyowun. Tamba la nyan Jona kwukna vak vla mina kwukwun, vigiyangwuk waa wandi Jisas. Wandı maa Jisas kat kwagalalaa yindi.

FERISIO SADYUSINA YIS

⁵ Jisas ndina mbaapma nimbawı njaambıt kulaa sak valigendi. Kigında klalapman maawut tivıga kwagalalaa kwo yindi. ⁶ Jisas ndi kat wandı. Ferisıogwi Sadyusina bretmba taagalinja yis ke kłaga. Kavle nda wandı. ⁷ Wandı maa ndina mbaapmamba la nimba awat sowat yelavika ngambulındi. manda kat kupma wandı. Kigında klalapman yanangat anagandı waa waa yelavika ngambulındi. ⁸ Jisas ngambulınja vak kat wutaa wandı. Kigında klalapman yangwa vak kat manda kat ngambulıgangwuk. Kigında kat manda kat nimamba yelavika ligangwuk. ⁹ Njambwi nyanat tuwa vat ngwuk ana nimamba yelavika ligangwuk. Tat bret-nao tambanat klalaa 5,000 ta nimba kat kwiwun maa kindi. Kindi mala kilambınja kigında angamala mbanimba naangangwuk. ¹⁰ Nat njambı bret-nao sila vili klalaa 4,000 ta nimba kat kwiwun maa klalaa kindi. Kindi mala kilambınja kigında mbani angamala naangangwuk. ¹¹ Tat ngwuk kat wowun. Ferisogwi Sadyusina bretmba taagalinja yis ke kłaga wowun. Kilınja bret-nao kat ana wowun waa wandı Jisas. ¹² Wandı maa ndina mbaapmamba la nimba maawupmba yelavika lındi. Bretmba taagalinja yis kat ana wandı. Ferisio Sadyusio mbutıga nyaangıt ngwuk ke wuka waa wandı waa yelavıkaw lındi.

MIN KRAIST MIN WAA JISAS KAT WANDI PITA

¹³ Jisas Sisaria Filipai walinja ngepmana ngwayat yindi. Ndina mbaapmamba la nimbo ndino kita vat yindi. Jisas ndi kat wagalandi. Wun Godna vak simogwi liga nyan wun kat ndu lagwa anda simba waligandi waa wagalandi maa wandi. ¹⁴ Nat nimba ndi ngu yagu liga Jona waa min kat waligandi. Nat nimba ndi Jeremaia waa min kat waligandi. Nat nimba ndi profetna waa min kat waligandi waa wandi. ¹⁵ ma Jisas ndi kat wagalandi. Ngwuk wun kat angamak waligangwuk waa wagalandi.

¹⁶ Pita ndi kat wandi. Min nin kat kwunapmak ya nyan min. Min Godna nyan min waa wandi Pita. ¹⁷ Wandi, Jisas ndi kat wandi. Saimon, Jonana nyan min apma maawut yelavika ligamin. Maawupmba yelavitima vak nat nyanananmba ana klamin. Nyinangwupmba liga wuna nyaek min kat mbutndi, wamin. ¹⁸ Min kambak vla ligamin. Wuna mbaapmamba tigiya nimba kingi kambapmba veiga laataa ligiyandi. Wundumbu yinjeyan wuna mbaapmamba veilapman tigiya nimba ngini kavle yigiyandi. ¹⁹ Nginangwuk wuleilinja ndaamangemba liga mbapmona ki mina lak taagagiyowun. Kan kipmamba liga nimba kat kemapmeyan ndi ana wuleigiyandi. Kan kipmamba liga wuleigiyangwuk wameya nimba ndi wuleigiyandi waa wandi Jisas Pita kat. ²⁰ Pita kat walaa ndina mbaapmamba la nimba kat aywaa ndi kat wandi. Ndinyangu kat kwunapmat ya nyan Kraistnat tuwa vat nat nimba kat ke mbukngwa wandi.

KIYALAA LIGA LAAKIYOWUN WAA WANDI JISAS

²¹ Wan njimbla Jisas kita nyaangit ndi kat ngambundi. Ngambuga wandi. Samat tiga Jerusalem at yigiyowun. Yiwun maa Judana njambwi nimbo God kat kwunatiga njambwi nimbo Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimbo wun kat kwutaa kavle vat yigiyandi. Kavle vat yiga wun kat kwutaa vatnyagiyandi. Kiyalaa nandinya kuvut tiga laakiyowun waa wandi maa wutaa ²² Pita ndi kat kwuknat kalilaa wandi. Njambwi nyan wama vat ana nglaatndi. Manda kat wupma wamin. Wan kavle vat min kat wupma yilandi waa wandi maa ²³ Jisas Pita kat wandi. Seten min wun kat kwagalalaa ay. yiweya yambi kat min ke tiviliga. Yelavitima vak Godna vak ana ndi. Ndinyanguna vakna yelavitima waa ndi kat walaa ndina mbaapmamba la nimba kat wandi.

²⁴ Kita nyan wuna mbaapma wuleivat wandeyan avla ndina mbangi kwunapmak kat kai walaa kwutuwa njivwa ndino kwukiyandi. ²⁵ Kita nyan ndina mbangi kwunapmak mina yelavika lindeyan kavle yigiyandi. Kita nyan wuna njivwa kwuka yetiga kiyandeyan ndi apma vat tigiyan. ²⁶ Kita nyan kipmana kwanda kwanda nda aywaa klalaa kavle vat yiga yetindeyan wan apma vatna? Kai. Apma vat ana ndi. Kavle vatna. Njimbla njimbla apma vat tinjeya vat kita nyan wenga kwilaa ana klaigandi. ²⁷ Wun Godna vak simogwi liga nyan samat tiga enselonala yaigowun. Wuna nyaek wun kat ndina kwondu kwindi maa yaigowun. Yalaa ndinyangu aywaa kwutinja njivwa kat wenga kwigiyowun. ²⁸ Ngwuk wutaa

yelavik ngwula. Ngwutna nat nimba kwo liga njambwi nyanat tiga yaweya vat vigiyangwuk. Wun Godna vak simogwi liga nyan wun yaweya vak vigiyangwuk waa wandi Jisas.

17

JISASNA MBANGI MANDIP MBANGI LINDI

¹ Nandinya sila kita yindi maa Jisas Pita Jems Jon nyamwun sambu ndi kat yagwa waa kwutaa nima nduwiat klo kalindi. ² Wokelaa liga Jisasna mbangi mandit mbangi ngwandiyandi, viga lindi. Ndina mindama nya vla silindi, vindi. Ndina waavwi sawun glei mina liga kema kava vla lindi maa vindi. ³ Vilindi maa Mosesogwi Ilaijo yalaa ndinogwinala ngambuga limbis, ndi kuvut nyangu tiga liga vindi. ⁴ Viga liga Pita Jisas kat wandi. Njambwi nyan kan kava apma kava. Tinan apma vatna. Wamin maa kwapi mbale kuvuk kwukiyanin. min kat kita Moses kat kita Ilaija kat kita kwukiyanin waa walindi maa ⁵ sawun mbangi timbu ngaga yalaa tinja kava kapmandi. Timbumba liga ndu nyana kwundi ngambulindi maa wutindi. Kwundi kupma ngambundi. Wan nyan wuna nyana. Ndi kat viga waa ngambundi wan kwundi.

⁶ Wan kwundi wutaa Jisasna mbaapmamba la ndi nyangu vaaka liga mindama mindama kipmamba ndalaa lindi. ⁷ Ndalaa lindi, Jisas yalaa taamba laagalaa ndi kat wandi. Ke vaaka lingwa. laak ngwula wandi, laatndi. ⁸ Laataa ngambuga linda mbis nyan kat ana vindi. Jisas kapma lindi, vindi.

⁹ Wan nduwi kwagalalaa ngaga yalindi maa Jisas ndi kat wandi. Wun Godna vak simogwi liga nyan wan. Wun kiyalaa laakwun maa kan vingwa vak ngini nat nimba kat mbukiyangwuk. Kanmbambala ke yiga mbuka waa wandi Jisas.

¹⁰ Ndina mbaapmamba la nimba ngambunda nyaangit wutaa ndi kat wagalandi. Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimba kupma waligandi. Kraist tat ana yaigandi. Ilaija tat yandi maa ngini Kraist yaigandi waa waligandi. Wupma manda kat waligandi waa wagalandi Jisas kat.

¹¹ Jisas wagalanja vak wutaa ndi kat wandi. ngiyambak wanja. ilaija ndi tamba yandi. Yalaa Kraist yaiga yambi kwunatndi. ¹² Ilaija yandi, kan kipmamba la ndu lagwa Ilaija njambwi nyanat tinda vak kat ana viga lingi. ndina maawupmba ndi kat kavle vat yelavika kavle yindi. Ndi kat kavle vat yinja vat vla wuno Godna vak simogwi liga nyan wan kat kavle vat yigiyandi waa wandi Jisas. ¹³ Jisas wanda nyaangit wutaa maawupmba yelavitndi. Ndi Ilaija walindan ngu yagu la Jon kat waligandi waa yelavika lindi.

JISAS KAVLE WAAGAN TAVILA LA NYAN KAT KWUNATNDI

¹⁴ Nduwimba liga ngaga yalaa nima sakwat ta nimba la kavat ndi yindi. Yindi maa kita nyan yalaa Jisasna mindama sambimba kwlai mamba silaa ndi kat wandi. ¹⁵ Wuna mat nondanyan kat miwa yilaa kwunap mila. Kavle waagan ndi kat tavila liandi. Kavle waagan ndi kat kwutndi maa mini ngangan yindi, kipmamba ndaa ligandi. Nat nima sakwat njambi yamba ndaa ligandi. Nat

njambi ngumba yiligandi. ¹⁶ Mina mbaapmamba la nimba kat kwutaa kiyowun maa ana alipsiga ndi kat kwunatndi waa wandi maa ¹⁷ Jisas ndina mbaapmamba la nimba kat vilaa wandi. Ngwuk nimamba ana yelavitigangwuk. Ngwuk kavle vat yelavitigangwuk. Anda sakwat nandinya tiga ngwuk kat simagaga mbutiwun mala nimamba yelavikiyangwuk. Nimamba yelavitaipman yilingwa vak kat wupmak kat kai wowun. Wan nyan kat yiga kwutaa wuna lak agiya ngwula waa wandi Jisas. ¹⁸ Wan nyan kat kiyandi maa Jisas vilaa kavle waagan saviilindi, yingi. Yindi maa wan nyan apma vat kwo lindi.

¹⁹ Wan nima sakwat ta nimba yindi maa vilaa Jisasna mbaapma nimba ndi kat wagalandi. manda kat kavle waagan alipsiga nin saviilapman yinan waa wagalandi.

²⁰ Wagalandi maa Jisas ndi kat wandi. God kat nimamba yelavika kwutaa lilapman yingwan kat tiga wan kavle waagan kat saviilapman yingwuk. God kat nimamba yelavika lingja vat samat ngwutanamba tindeyan kan tiga nduwi kat ay wangwuk, yigiyandi. God kat nimamba yelavika lingja vak kat nima sakwat vak kat ana wowun. God kat nimamba yelavika lingja vak samat ngwutnamba lindyan ngwuk nima nima njivwa kwukiyanngwuk. ²¹ (Kiginda kivak kat kai walaa God kat wagala lingweyan kingi vat tiga waagan saviiligiyangwuk waa wandi Jisas.)

*KIYALAA LAAKIYOWUN WAA JISAS VILIK
WAN NJAMBI WANDI*

²² Jisasna mbaapmamba la nimba Galilimba yisolaa lindi maa ndi kat wandi. Wun Godna vak simogwi liga nyan wun. Wun kat ngini kwutaa vatnyagiyandi. ²³ Kiyalaa nandinya kuvut tiga laakiyowun waa wandi maa wutaa ndina mbaapmamba la nimba nima maawut yelavika lindi.

JISAS TAKIS SANYA YAAGINDI

²⁴ Jisas ndina mbaapmamba la nimbo kapaneam walinja ngepmat yindi. Ngepma wuleindi maa Godna ngay kwunatinja takis sanya kla liga nyan yalaa Pita kat wagalandi. Ngwutna njambwi nyan takis sanya yaagiligandi? E? Ana yaagiligandi? Waa wagalandi.

²⁵⁻²⁶ Wagalandi maa Pita wutaa awa wandi. Walaa ngay wuleindi mala Jisas ndi kat wandi. Saimon nin angamak yelavika ligamin. Kan kipmana njambwi king anda nimbananamba takis sanya klaligandi. Ndina ngepma nimbananamba ana klaligandi. Nat ngepma nimbananamba mina klaligandi waa wandi. Jisas ngiyambak wamin wandi. Nin Godna ngepma nimba nin. Ngi kat tiga nin Godna ngay kwunatinja takis sanya yaagilapman yineyan wan vat kwowa. ²⁷ Yaagilapman yineyan nin kat kai waigandi. Ngi vak kat kai wowun. Ngi kat tiga sak yilaa singwa laagagiyamin. Tat kwupma kami kwutaa ndina ngaangamba sanya vilaa klalaa kwutaa agiya. Mina wugin wuna wugin sanya kwigiyamin waa wandi Jisas.

¹ Jisasna mbaapmamba la nimba Jisas kat yalaa wagalandi. Nyinangwut wuleilaa anda nyana kwulaka nima nyanat tigiya waa wagalandi.

² Wagalanja vat wutaa Jisas mat nyan kita kat yagwa wandi, yalaa ndina nindimba laataa lindi.

³ Lindi maa jisas ndi kat wandi. Ngwuk yelavik ngwula. Mbambala maawupmba yelavitingwa vak kwagalalaa kan mat nyan tiga vla tilapman yingweyan nyinangwut ana wuleigiyangwuk. ⁴ Kita nyan wun nima nyan ana wun waa yelavika liga kan mat nyan tiga v a tindeyan wan nyan nyinangwut wuleilaa nima nyanat tigiya ndi.

⁵ Kita nyan wuna njivwa kwuka kingi vat mat nyan kat apma vat yilindeyan wan yindeya apma vat wuna lak yaigandi waa wandi Jisas.

KAVLE VAT NDINYANGUNA MAAWUT KAT KAVLE YILIGANDI

⁶ Jisas ndi kat wandi. Kingi vat mat nyan vla liga nimba wun kat yelavitnja vak kat nat nyan kai wandi maa wun kat kwagalalaa yindeyan wan ana nglaatndi. Wan kai waa nyan kat nima kambak klalaa yaawmba tulaa kwapmba waataa ngumba yaagingweyan apma vatna.

⁷ Nat nimba kipmana nda kat vilaa wun kat yelavitnja vak kwagala ligandi. Kan kipmana nda kavle nda. Nat nimba wun kat kwagalagiyandi. Viligowun. Wun kat yelavitiga nimba kat kai waliga nimba ndi wan nimba kavle klei nimba ndi. ndi kavle klei yigiya ndi.

⁸ Kita nyana taambamba kwutinda kavle njivwa ndina maawupmba liga apma vak kat kwulatndeyan taamba kalika tigandi. Taamba lapman apma kavat tindeyan wovuna. Apma taamba

liga kavle kava njimbla njimbla ya vitiga kavat yindeyan kavle vatna. Kita nyan kavle kavat man veiga wan kavamba kavle njivwa kwutinda njivwa ndina maawupmba liga apma vak kat kwulatndeyan man kalikiyandi. Sambin tiga apma kavat yindeyan apma vatna. man apma vat tindi, kavle kava njimbla njimbla ya vitiga kavat yindeyan kavle vatna. ⁹ Kita nyan minimba vinda kavle vat ndina maawupmba liga apma vak kat kwulatandeyan mini pinguga yaagigiyandi. Mini lapman kita naangi minimba viga apma kavat yindeyan apma vatna. Mini vili apa apma vat timbik, kavle kava njimbla njimbla ya vitiga kavat yindeyan ana nglaatndi.

SILIWOKNA SIP SIPNA NYAANGIT

¹⁰ Ngwuk mat nyangu kat vilaa ndi kwo nda ndi waa ke yelavikngwa. Ndi kat viga liga ensel ngiliga. Ndina ensel nyinangwupmba liga wuna nyaekagwi ligandi. ¹¹ (Wun Godna vak imogwi liga nyan wun. Wun siliwota la nimba kat aywaa kwunapmak kat yawun.)

¹² Kita nyan sip sip 100 ndinamba lindi. Viga lindi. Kita yiga siliwotnda. Siliwotndi maa ndi angamak yigiyandi. Ngwuk angamak yelavikaligangwuk. Ngwuk kat waigowun. Samat tiga 99 kwo liga sip sip kat ana viga ligiyandi. Siliwokna sip sip kat kwaka yigiyandi nat sip sip kat kwagalalaa. Kwagalalaa yinda sip sip kwo liga yuwi kiga ligiyandi. ¹³ Kwaka yiga vilaa solat singi. ¹⁴ Sip sip kat viga la nyan ta vak vla ndino nyinangwupmba liga ngwutna nyaek God wupma

viga ligandi. Ndina nyangu mbaak silwatandi waligandi God.

KAVLE VAT YA NYAN KAT KWUNAKNGWEYA VAK

¹⁵ Minogwinala kita vat wuna mbaapmamba la nyan min kat kavle vat yindeyan ndi kat vilaa kavle vat yinda vak kat ngambu mbila. nat nimba kat ke mbuka. Ngambuma nyaangit wutndeyan wovuna. Ndi kat tamba kwunapmin. ¹⁶ Wupmak kat kai wandeyan mina mbaapmamba la kita nyan o vililik pali kwutaa yiga ndinogwinala kita vat tiga ndi kat nyaangit ngambu ngwula. Tamba la nimba God waa nyaangit kupma piliwutndi.

Vilik pali o kuvut nimba kita nyaangipmba ngambungweyan wovuna. Ngambungweya nyaangit kwo valat ana tigiyan di

waa tamba piliwutndi. Tamba piliwutnja nyaangit vla ngambu ngwula. ¹⁷ Kuvut nimba ngambu nyaangit wupmak kat kai wandeyan kita vat mbaapmamba lingwa nimba kat aywaa mbukiyangwuk. Kavle vat yinda vak kat wukiyandi. Ndina nyaangit wupmak kat kai wandeyan ndi maama nyana waa ndi kat yelavik ngwula. Ndi takis sanya klaliga kavle nyan vla ligandi waa ndi kat yelavik ngwula. ¹⁸ Ngwuk kat wowun. Kan kipmamba kita nyan kavle vat yiga yetinda vak kat kwunatapman yingweyan nyinangwupmba liga nyaek God ndino ana kwunakiyandi. kipmamba liga yinjeya kavle vak kat kwunakngweyan nyinangwupmba liga nyaek God ndino kwunakiyandi.

¹⁹ Ngwuk kat nat samak nyaangit mbukiyowun. Ngwutna vililik pali kita maawupmba

yelavika liga God kat kwi nda kwindangat wagalambeyan wuna nyinangwupmba liga nyaek wagalambeya nda mbik kat kwigiyandi. ²⁰ Vililik pali kuvut nimba kita yisolaa liga wuna si waga ngambulingjeyan wuno ndina nindimba kita vat tigiyouwun waa wandi Jisas.

NAT NYAN YILINDA KAVLE VAT KWAGALALAP-MAN NJI VWA KWUTA NYAN

²¹ Pita yalaa Jisas kat wagalandi. Njambwi nyan wuna mbaapmamba la nyan anda sakwat njambi wun kat kavle vat yindi, vilaa ndinai yindeya kavle vat silimbwigiyowun. Njambi sila vili ndina kavle vat silimbwiweyan wovuna? Waa wagalandi Pita. Wagalandi maa Jisas wandi.

²² Kai la. Sila vila njambi kai. 490 njambi yindeya kavle vak kat vilaa silimbwimeyan wovuna waa wandi Jisas. Anda sakwat njambi silimbwigiyowun waa wanda nyaangit wutaa Jisas wupuseput mbutindi.

²³ Nyinangwupmba liga njambwi nyan ndinyangu kat viga lindyaa vat kingi vat tigandi. Tamba njambwi king kita lindi. Ndina njivwa kwuta nimbana dinau aywaa kwunataa kalipmak kat wandi. ²⁴ Dinau kat kwunaka kalika silimbwiga yilindi, kita nyan nima nglei dinau la nyan kat kwutaa kingat kiyandi. ²⁵ Ngi kat tiga njambwi king wandi. Ndina kwanda kwanda aywaa ndina nyan taagwa aywaa kwilaa wenga klalaa wan dinau kat agwi. Ndino ndi kat kwilaa wenga klalaa wun kat agwi waa wandi maa ²⁶ njivwa kwuta nyan kwali mamba silaa nambu silandalaa king kat wandi. Wun kat miwa ay mila.

Ngini yuwa inau aywaa kwigiyowun waa ndi kat wagalandi. ²⁷ King wutaa miwa yilaa ndina dinau kat kai waa kwagalandi.

²⁸ Kwagalandi mala laataa wogwendi. Wogwe-laa ndinogwi kita vat njivwa kwuta nyan kat vindi. Vilaa kwapmba kwutaa ndi kat wandi. Min tamba la wuna mat dinau kat agwi mila wandi.

²⁹ Wandi maa nat nyan wandi. Samat kawiga ali. Kwigiyowun wandi. ³⁰ Kawiga livak kat kai walaa ndi kat kwutaa yiga kalabusmba taagandi. Dinau kat kwimeyan mina kalabus ngiligiyandi walaa ndi kat kalabusmba taagandi.

³¹ Kita vat njivwa kwuta nat nimba yinda vak vilaa kavle vat yindi waa yelavita njobwi king kat yiga mbutndi. ³² King wan nyaangit wutaa ndina njivwa kwuta nyan kat yagwa wandi, yandi. Yandi maa king ndi kat wandi. Min kavle klei nyan min. Wun kat yima nima nglei dinau wun kat yaa wagalamin maa kai waa kwagalawun. Minagwi kita vat njivwa kwuta nyan ndi kat ana miwa yigamin. Min kat tamba miwa yiga kai waa nima dinau kwagalawun. Ndi kat wupma ana miwa yiga min kat yinda mat dinau kwagalamin. ³³ Min kat miwa yiga luwa vak vla manda kat nat nyan kat miwa yilapman yimin. Min kavle keli nyan min waa wandi njambwi king. ³⁴ Njambwi king nyingi maawut tiga wandi maa ndina njivwa kwuta nyan kat kwutaa yiga kalabusmba taagandi. Dinau kat kwimeyan mina kalabus ngiligiyandi walaa ndi kat kalabusmba taagandi.

³⁵ Kan ngwuk kat wawa wapuseputna

angwa nyaangit yelavik ngwula. Ngwutna mbaapmamba liga nimba ngwuk kat kavle vat yinja vat kat kai waa kwagalalapman yingweyan nyinangwupmba liga wuna nyaek kavle vat yingwa vat kat ana kai waa kwagalagiyandi waa wandi Jisas.

19

TAAGWA KAT KWAGALANJA VAT

¹ Jisas wan nyaangit ngambulaa Galili kwagalalaa Judiat yindi. Jodan walinja ndandangi nat naangat yindi. ² Nima sakwat nimba ndina kwupmba yindi. Yindi maa ndina yelogwen kat vilaa Jisas kwunatndi. ³ Nat Ferisi ndi kat yalaa wagalangeya vak kat anagandi mandip vapmba ngambugiya waa yelavita ndi kat wagalandi. Moses kwiya nyaangit angamak wandi. Kita nyan ndina taagwa kat kwo kwagalandeyan wovuna? waa wagalandi.

⁴ Jisas wuta wandi. Tamba God wandi, pilwutnja nyaangit ngwuk ana vingwuk? Tamba God ndu lagwa kat kwutaa kipmamba laagalaa wandi.

⁵ Ndu ndina nyaek nyimena ngay kwagalalaa yiga ndina tagwonala yetigiyandi. Ndu taagwa kita vat tigiyambit waa wandi God

waa tamba pilwutndi. ⁶ Ndu taagwa klandeyan kapma kapma mbangi ana ndi. Mbik kita mbango ligiyambit. Mbila mbangi kita mbik kita nyan mbik. God mbik kat sangindi, ligambit. Ndu ndina taagwa kat ana kwagalagiyandi waa wandi Jisas. ⁷ Ferisi wanda nyaangit wutaa ndi kat wagalandi. Wama nyaangit ana nglaatndi. Tamba

Moses wandi. Kita nyan pepa piliwutaa taagwa kat kwilaa kwo kwagalagiyandi waa Moses tamba piliwutndi. Manda kat wupma piliwutndi waa wandi. Wandi maa Jisas wandi.

⁸ Kavle savle tingwa vak kat vilaa ngwuk taagwa kwagalavak kat pepa taagwa kat kwilaa kwagalagiyangwuk waa wandi Moses. Tamba God ndu lagwa kat kwuta njimbla ndu taagwa kat kwagalanjeya vak wupma ana lindi. ⁹ Ngwuk kat wowun. Kita nyan ndina taagwa kat vivak kat kai waa kwo kwagalalaa nat taagwa kat klandeyan ndi wan nyan wupma yindeya vak yambisik taagwa kat yinjeya vak vla ligandi. Ndina taagwa simblan wangiga yetili, vilaa kwalandeyan nyaangit kai waa wandi Jisas.

¹⁰ Jisas wandi maa ndina mbaapmamba la nimba ndi kat wandi. taagwa klagu ligiya nyan ndina taagwa kat kai waa kwagalagiyandi. Nina ngepma vatna. Ngwut taagwa kat ke kwo kwagalaga waa wama nyaangit apma vat tindeyan taagwa klapman tigiya nyan mina apma vat tigiya waa wandi.

¹¹ Jisas ndi kat kupma wandi. Taagwa klapman vat aywaa wupma ana yiligandi. Nat nimba kat mina wan vak God kwiligandi.

¹² Taagwa klapman tinja vatna angwa nima sakwat tigiya. Nat nimba ndina maawupmba yelavita taagwa kla vak kat kai waligandi. nat nimba na alipsiga klaligandi. Nat nimba nin Godna njivwa mwana kwuka yetiga taagwa ana klaiganin waa waligandi. Ndinyangu aywaa wupma ana yiligandi. Taagwa kat klapman

yigiya nimba mina kan nyaangit awuk ngwula waa wandi Jisas.

JISAS MAT NYANGU KAT APMA VAT YINDI

¹³ Jisas ndina nambumba taamba laagalaa God kat wagalandangat nima sakwat mat nyangu kat nyaek nyime kwutaa kiyandi. Kiyanja vak kat vilaa Jisasna mbaapmamba la nimba kai wandi.

¹⁴ Kai wanja vak kat wutaa Jisas ndi kat wandi. Ke kai wangwa. Nyinangwupmba liga apma nda kindigi mat nyangu tiga vla tigiya nimba klaigandi waa walaa ¹⁵ ndina nambumba taamba taagandi. Taagalaa liga wan kava kwagalalaa yindi.

NIMA SAKWAT KWANDA KWANDA NDO LA KWANDI NYAN

¹⁶ Kita nyan Jisas la kavat yalaa wagalandi. Simogwi liga nyan, kan kipmogwi njimbla njimbla nyinangwupmba apma vat tiweya vak klavak kat angamak njivwa kwukiyowun waa wagalandi.

¹⁷ Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Apma nda klavak kat manda kat wun kat wagalamin. Kan kipmamba apma nyan ana ligandi. God ndi kita nyan mina apma nyan tigandi. Tamba God wandi, piliwutnja nyaangipmba wuka yetimeya njimbla njimbla apma vat timeya vat klaigamin waa wandi Jisas.

¹⁸ Manda nyaangit kat wamin God waa nyaangit waa Jisas kat wagalandi. Jisas wutaa wandi ndi kat. Nat nyan kat ke vatnyaga, yambisik ke yiga yetimeya, ke sikwuka, nat nyan kat woseka ke waga, ¹⁹ nyaek nyime min kat waiga nyaangit awup mila. Avla mina mbangi kwunatima vak

vla nat nĩmba kat kwunap mĩla waa tamba God wandi, pĩliwutndi waa wandi Jisas.

²⁰ Wan nyan wutaa wandi. Wama nyaangit aywaa wuka yetiligowun. Nat anda njivwa kwukweya waa wandi maa ²¹ Jisas ndi kat wandi. Kwupmeya nat njivwa kita ligandi. Wan njivwa kwutaa apma vat tigiyaamin. Mina kwanda kwanda aywaa kwilaa wenga yiga klalaa sanya lapman tiga nĩmba kat agwi mĩla. Kwilaa nyinangwut wuleimeyan apma wenga klaigamin. Ndi kat kwilaa wuna kwupmba yagwa mĩla waa wandi Jisas. ²² Wan kwandi nyan wutaa ndina mbangi vali yilindi maa yindi. Ndina kwanda kwanda nima sakwat nda kat kwagalavak kat kai waa yelavika yindi.

²³ Yindi maa Jisas ndina mbaapmamba la nĩmba kat wandi. Ngwuk kat wowun. Nima sakwat sanya nima sakwat kwanda kwanda la nyan nyinangwut wuleindeyan nima njivwa. ²⁴ Bulmakau vla liga kamel kumbwi mbawna yambi wuleivat tindeyan njivwa ligandi. Nima sakwat kwanda kwanda ndo liga nyan nyinangwut wuleivat tindeyan nima nglei njivwa waa wandi Jisas.

²⁵ Wandi maa wutaa ndina mbaapmamba la nĩmba ngipaliga ndalaa ndi kat wagalandi. Nyinangwut kandana wuleiya waa wagalandi.

²⁶ Jisas ndi kat vilaa wandi. Ndinyangu nat nĩmba kat kwutaa nyinangwutnat ana kaligiyandi. Wan Godna njivwa. Ndi alipsiga kaligiyandi. Ndi nima nglei njivwa kwukiyandi waa wandi Jisas.

²⁷ Wandɪ maa Pita Jisas kat wandɪ. Awut. Wutaa yelavik. Nɪna kwanda kwanda nda aywaa kwagalalaa mina kwupmba laataa yinin. Ngini anda wenga klangeya waa wandɪ Pita.

²⁸ Jisas wutaa wandɪ. Ngwuk kat wowun. Ngini yaiga nandinya kupi nda ligiya nandinya wun Godna vak siomgwi liga nyan yalaa wuna njambwi tikitmba ndaa liga ndinyangu kat viga ligiyowun. Njambwi nyanat tigiyouwun. Ngwutno tamba vili kiyeli vililik yelangɪ kat viga ligiyangwuk. Ndina njambwi nimbat tigiyouwuk. ²⁹ Kita nyan wuna njivwa kwupmak ndina ngay nyamwun nyange nyaek nyime nyangu ambukat kwagalandeyan ngini yaiga nandinya mandit nda nima sakwat klaigandi. Klalaa njimbla njimbla apma vat tindeya vat klaigandi. ³⁰ Mbambala kipmamba liga nima sakwat ndo liga nimba ngini yaiga nandinya ndi kwanda kwanda lapman nimbat tigiyoundi. Mbambala kipmamba liga kwanda kwanda lapman nimba ngini yaiga nandinya ndi nima sakwat ndo tigiyoundi.

20

AMBUGAT NJIVWA KWUTIGA NIMBANA WAPUSEPUT

¹ Jisas wandɪ. Nyinangwupmba liga njambwi nyan ndinyangu kat viga linda vat kingi vat tigandi. Kita nyan nima ambugavo lindi. Ngambi ambugatna nyan laataa njivwa kwut nimba kat kwaka yindi. ² Yiga vilaa ndinyangu kat wandɪ. Nandinya kita njivwa kwukngweyan ngwuk kat dola kita kwigiyouwun wandɪ. Wutaa wovuna

walaa njivwa kwupmat yindi. ³ Ngambi 9 klok laataa ngepma yiga njivwa kwut nimba kat kwaka wavat nat njambi yindi. ⁴ Kwaka yiga kwo la nimba kat vilaa wandi. Wuna ambugapmba yiga njivwa kwukngweyan ngwuk kat wenga kwigiyowun wandi. Wandi maa yindi. ⁵ Nima nindi nandinya ak laataa ngepma yindi. Nglaambu 3 klok at ngepma yindi. ⁶ Nglaambu 5 klok laataa ngepma yindi. Yilaa kwo la nimba kat vilaa ndi kat wandi. Ngwuk manda kat njivwa kwutapman kwo laataa ligangwuk waa wagalandi maa wandi. ⁷ Nin kat nat nyan njivwa ana kwindi waa wandi maa wuna ambugapmba yiga njivwa agwut ngwula wandi. Wandi maa yindi.

⁸ Nglaambu ndina ambugat viga la nyan kat wandi. Njivwa kwuta nimba aywaa yandi maa ndi kat sanya agwi mila. Ngini njivwa kwupmat ya nimba tat ndi kat sanya agwi. Ngambi tata njwvwa kwupmat ya nimba kat ngini sanya agwi waa wandi.

⁹ Nglaambu 5 klokmba yiga njivwa kwukna nimba kat dola kita kita njivwa kwutaa nyangu kat kwindi. ¹⁰ Ngambi tata yiga njivwa kwukna nimba vilaa nin nima sakwat dola klaiganin waa maawupmba yelavitndi. Wupma ana klandi. Dola kita mina klandi. ¹¹ Dola kita klalaa wan ambugatna nyan kat njika wandi. ¹² Kindi nimba nglaambu yalaa wan ana nima njivwa kwutndi. Nima njivwa ana kwutndi. Nin ngambimba yalaa kan njivwa kwutin nina mbangi nya nimamba silindi nima waangit soga kwutin. Ninogwi ndi kat manda kat kita wengamba kwimin waa njika wandi ndi kat.

¹³ Wanja vak wutaa ndina kita nyan kat wandi. Wuna ava nyan wuna kita nyaangit awup mila. Min kat ana woseka waa kavle wenga kwiwun. Ngambi min kat wowun. Mbambala njivwa kwupmeyan dola kita min kat kwigiyowun waa wowun maa wovuna yiga mina njivwa kwukiyowun wamin. ¹⁴ Klama dola kwutaa ngay ay. Ngini njivwa kwupmak ya nyan kat min kat kwiwa wenga vla ndi kat kwiweyan wuna vatna. Mina vak ana ndi. ¹⁵ Kwiweya sanya wuna sanya kwiweya. Wuna maawupmba yelavita kwiweyan min nyaangit kai. Ndi kat kwo kwiweya vak kat manda kat min kai wamin. Wuna vatna waa wandi ambugatna nyaek. ¹⁶ Nyinangwut wuleigiya nimba ndino wupma klaigandi. Tat mat nyan tiga Godna njivwa kwuka nima sakwat naambi tiga kiyalaa nyinangwut wuleinjevan ngini God ndi kat wenga kwigiyandi. Avit ndu liga Godna njivwa kwuka naambi kuvut tiga kiyalaa nyinangwut wuleinjevan tak God ni kat wenga kwigiyandi waa wandi Jisas.

JISAS WANDI KIYALAA LIGA LAAKIYOWUN

¹⁷ Jisas Jerusalem yiga liga nat nimba kat kwagalalaa ndina mbaapmamba la tamba vili kiyeli vililik nimba kat wandi. ¹⁸ Ngwuk awuk ngwula. Mbambala Jerusalem yigiyandin. Wun Godna vak simogwi liga nyan wun kat kwutaa God kat kwunatiga njambwi nimbo Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimba liga kavat kaligiyandi. Ndi wun kat waigandi. Ndi kat kwutaa yiga vatnya waa wun kat waigandi. ¹⁹ Wandi maa Juda ana ndi nat nimba wun kat kwutaa njika waga viyalaa

diwai krosmba kaalagiyandi. Kiyalaa nandinya kuvut tiga laakiyowun waa wandi Jisas.

JEMSOGWI JONO NIMA NYAN TIVAK KAT WAGALAMBIT

²⁰ Sebedina nyan vililikna nyime mbik kat kwutaa Jisas ta kavat kiyalaa nambu silandalaa Jisas kat kita nda kat wagalavat tili. ²¹ Wagalavat tili maa anda nda wun kat wagalanyin wandi. Wat taagwa wali. Ngini kingat tiga nima tigitmba ndaa limeya njimbla wuna mbik nyan nat nyan yaagindan naangimba ndaa liga njambwi nyanat tindangat ndaa liga njambwi nyanat tindangat min kat wagalawun waa wali. Wali maa wutaa Jisas mbik kat wandi.

²² Wagalamba vat mbitna maawutmba yigumba yelavitapman tiga wun kat wagalambik. Wun kat yinjeya nima vat vla mbik kat wupma yivat tinjeyan yinjeya nima vat vla mbik kat wupma yivat tinjeyan wun kat kwagalagiyambit? waa wagalandi maa wambit. Kai min kat ana kwagalagiya waa wambit. wambit maa wandi. ²³ Awa luwa. Wun kat kavle yinjeya vak vla mbik kat wupma kavle yigiyandi. Yaagindan naangi ambugendan naangimba ndaa ligiya nimba kat wun ana waigowun. Wuna njivwa ana ndi. Wan njivwa wuna nyaek mina kwutinda njivwa waa wandi Jisas. ²⁴ Jisasna mbaapmamba la tamba vili nimba wutaa nyingi maawut yelavika mbik kat waleavat tindi. ²⁵ Jisas yagwa ngwula wandi, yalaa yisolaa lindi, ndi kat mbuka wandi. Kan kipmamba la njambi nimba nat nimba kat mandip mandip vapmba viga liga nina njivwa

agwuk ngwula waa nima kwundimba waligandi. ²⁶⁻²⁷ Ngwuk wungi vat njivwa wana kwutingweya. Ngwutna kita nyan njambwi nyanat tivat wandeyan nat nimba njivwa kwuka ndina nyaangit wukiyangwuk. ²⁸ Wuno Godna vak simogwi liga nyan wungi vat njivwa kwutigowun. Wuna njivwa nat nimba kwutnjangat ana yawun. Ndi kat tiga njivwa kwupmat yawun. kwo luwa vat kwagalalaa kiyalaa nat nimba kat wenga kwivat yawun waa wandi Jisas.

JISAS MINI KIYALA LA MBIT NYAN KAT KWU-NATNDI

²⁹ Jeriko kwagalalaa yindi maa Jisasna kwupmba nima sakwat nimba yindi. ³⁰ Mini kiyandi ta mbit nyan ava yambi wayмба ndaa liga Jisas yanda vak kat wutaa nima kwundimba walega wambit. Jisas min Devitna yelangit nyan min. An kat miwa ay mila waa walega wambit. ³¹ Walimbik mala wan nima sakwat ya nimba wutaa mbik kat wandi. Mbik kiyak awa mbila walindi, wuka kwagalalaa nima kwundimba walega walimbik. Jisas min Devitna yelangit nyan min. An kat miwa ay mila walimbik.

³² Jisas yiga liga tamataa mbik kat wandi. Mbik kat manda yiwangat waligambik.

³³ Wandi mala wambit. Njambwi nyan. Ana mini kwunapmangat min kat walega waligali waa wambit.

³⁴ Jisas wutaa mbik kat miwa yilaa mbitna minimba taamba taagalaa kunatndi mbik kat. Apma mini bilaa laataa Jisasna kwupmba yimbik.

21

JISAS KING VLA JERUSALEM WULEINDI

¹ Jerusalem yiga liga Jerusalemna ngwaymba la ngepma Betfasi yandi. Wan ngepma Oliv walinja nduwi waymba ligandi. Yalaa liga Jisas ndina mbaapmamba la mbit vililik pali kat wandi. Mbik tata ay mbila. ² Ngepma wuleilaa donki nyano nyimeo yaawumba tndi, kwambit, yiga vilaa svugiga kwutaa wuna lak agiya. ³ Sivugimbeya vak vilaa mandana yilimba waa kita nyan wandeyan ndi kat awamba mbit. Nima nyan wandi mala yaa kalivat yigali waa awamba mbit. Wupma wambeyan kali waa waigandi waa wandi Jisas.

⁴ Jisas wupma kwo ana wandi. Tamba la profet piliwutnda vak vla wandi. ⁵ Tamba la profet kupma piliwutndi.

Jerusalemba liga nimba kat yiga ambuk ngwula. Ngwula king kingi tamba yaliga. Ndina si avla ana kwutaa katsogiyandi. Nyan donkina mbunimba ndaa liga yaligandi waa yiga ambuk ngwula waa tamba la profet piliwutndi.

⁶ Jisas mbik kat tata ayt mbila wandi maa tata yimbik. Yilaa wanda vapmba yiga kwupmbik.

⁷ Wutaa doni nyimeo nyano kiyambik. kiyambik maa ndina mbangimba kwusoga yinja waavwi njeguga donkina mbunimba taagandi. Taagandi, Jisas nyan donkina mbunimba ndaa lindi.

⁸ Nima sakwat nimba Jisas yigiya ava yambi kat alagumba kwusola linja waavwi lapmiga klalaa ava yambimba taagandi. Nat nimba mi

sandi kalitaa ava yambimba taagandi. ⁹ Ndina kwupmba la nimba, ndina mindama sambimba la nimba, nima kwundimba kiselaa walindi. Devitna yelangi nyan nin kat vivat yandan apma vat yandi. God wandi maa yandi. Wan apma vatna yanda. God nin kat apma vat kwiga kwunatigandi waa kiselaa walindi.

¹⁰ Jisas Jerusalem wuleindi maa ngepmamba yisolaa la ndu lagwa ngipaliga walaa laataa nimamba kiselaa wandi ndi kat. Wan anda nyana yaa waa wandi.

¹¹ Jisasonala yalaa yisola la nimba ndi kat wandi. Ndi Jisas profetna. Ndina ngepma Nasaret. Galilina ngepma waa wandi.

JISAS GODNA NGAY WULEINDI

¹² Jisas Godna ngay wuleilaa wenga kla la nimba kat vilaa savilindi maa laataa yindi. Nat nimba ngepma ngepmana sanya klalaa Judana sanya kwila nimba. Ndina njamba kwutaa kungwamatndi. Namio kat wenga wila nimbana tigit kwutaa kungwamatndi. ¹³ Kungwamataa ndi kat wandi. Tamba God wandi, piliwutndi.

Wuna ngay ndinyangu wuleilaa wun kat nyaangit ngambulinjeya ngayat tigyandi waa tamba God wandi waa tamba pilwutndi. Ngwuk wupma ana yiligangwuk. Ngwuk wupma wenga klalingwan sikwutiga nimba pagwula liga ngay vla ligandi waa wandi Jisas.

¹⁴ Mini kiya nimbo man kivi watna nimbo yandi maa Godna ngayimba tiga ndi kat kwunatndi. ¹⁵ God kat kwunatiga njambwi nimbo

Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimbo kwu-natinda apma njivwa vilaa ndi kat maawupmba kimbuk yiga yelavika lindi. Mat nyangu nima sakwat Godna ngay wuleilaa kiselaga Jisasna si nima wandi. Min Devitna yelangi nyan min. Apma vat tigambin waa wandi. Judna njambwi nimba walinja vat wutaa nat njambi maawupmba kimbuk yiga yelavika lindi ndi kat. ¹⁶ Ndi Jisas kat yalaa wuka liga wandi. Kiselaga walinja vat min ana wutigamin? Apma vat ana ndi walinja waa wandi. Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Wuka ligowun. Apma vat waligandi. Ngwuk kan nyaangit ana viga ligangwuk? Kupma piliwutndi.

God wandi. Mat nyangu mwunyamba liga nyangu

ndina kwundimba wuna si waga kwutaa katsogiyandi waa wandi God

waa tamba piliwutndi waa wandi Jisas. ¹⁷ Jisas ndi kat walaa wan ngepma kwagalalaa Betani walinja ngepma wuleilaa ngan wumba kwandi.

JISAS WANDI MAA FIK WALINJA MI LIGA WUNDI

¹⁸ Ngambi Jerusalem yiga liga Jisas wundi kat tiga ¹⁹ ava yambimba la fik walinja mi kat vindi. Vilaa ndina sik sigitaa kivak kat yelavitndi. Yelavita laataa yiga wan mi angwa ngway to-lalaa tanambika vindi. Vindan sik kwandi, ana vindi. Nganga mina lindi, vilaa wandi. Ngini kan mi sik ana kwaigandi wandi. Walindi mala wan mi njingwut njama nganga aywaa liga wundi. ²⁰ Jisasna mbaapmamba la nimba vilaa ngipali walaa wandi. Kan mi kat wama nyaangit sivla ana

wamin. Anda vapmba liga wundi waa wandi maa Jisas ndi kat wandi.

²¹ Ngwuk awuk ngwula. Wuka yelavik ngwula. Maawut vililik yelavitapman tiga God kat nimamba apma maawut yelavika lingweyan fik walinja mi kat yuwa vak vla ngwulo wupma yigiyangwuk. Kupma yuwa vak kat kwulakiyangwuk. Kan tiga nduwi kat laataa nguat ay wangeyan yigiyandi. ²² Nimamba apma maawut yelavika lingweyan God kat wagalangweya nda ngwuk kat kwigiyandi waa wandi Jisas.

MİN KAT KANDA WANDI, NJIWA KWUPMİN WAA JISAS KAT WAGALANDI

²³ Jisas Godna ngay wuleilaa ndinyangu kat nyaangit mbutindi. Mbutindi maa wutaa God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana nat njambwi nimbo yalaa ndi kat wagalandi. Min kat kanda wandi, kan njivwa kwutigamin.

²⁴ Jisas ndi kat wandi. Ngwuk kat kita nda wagalagiyowun. Wagalaweya vak ngwuk kat mbukiyowun. ²⁵ Kanda wandi maa ngu yagu la Jon yalaa nima sakwat nimba kat ngu yagulindi. God wandi maa yalaa yagundi? E? Ndu nyan wandi mala yalaa yagundi? Ngwuk ambuk ngwula wun kat waa ndi kat wagalandi. ²⁶ Wagalanda vak wutaa awat sowat ngambulindi. God waqndi maa ngu yagulindi waa waneyan nin kat waigandi. Ndinai waa nyaangit manda kat wutapman yingwuk waa nin kat waigandi. Ndu nyan wandi maa yalaa ngu yagulindi waneyan wan nima sakwat nimba wutaa nin kat kai

wagandi. Jon di profetna waa yelavita a ligandi waa awat sowat ngambulaa ²⁷ Jisas kat wandi. Nin kat wagalama vat ana viga ligandin waa wandi. Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Wuno wun kat wagalangwa nyaangit ana ngwuk kat mbukiyowun waa wandi Jisas.

KITA NYANANA MBIT NYANA WAPUSEPUT

²⁸ Jisas laataa ndi kat pagwuga liga wapuseput mbutndi. Kita nyan nyan vililikno lindi. Nyaek laataa yiga njambwi nyan kat wandi. Njambwi nayan min laataa yiga ambugat njivwa agwut waa wandi maa ²⁹ kai wowun wandi. Kai walaa tiga mandip vak yelavita a laataa yiga ambugat njivwa kwutndi. ³⁰ Nyaek at mat nyan kat wandi. Mat nyan min laataa yiga mabugat njivwa agwut wandi maa yigiyowun wandi. Yigiyowun walaa ana yindi. ³¹ Anda nyan nyaekna kwundi wutaa yiga njivwa kwukiya Ngwuk angamak yelavika ligangwuk waa Jisas wandi maa nyamwun laataa yiga njivwa kwutndi wandi. Jisas ndi kat wandi. God viga liga kava wuleivat tigiya a nimba ndino wupma yuigiyandi. Nima sakwat takis sanya klaliga kavle nimbo yambisik yiliga taagwo ndi tat God viga liga kava wuleigiyandi. Ngwuk anaga ngwuk wuleigiya. ³² Ngu yagu la Jon ngwuk kat wuleingweya yambi visimogwindi. Ngwut ndina nyaangit wupmak kat kai wangwuk. Nima sakwat takis sanya klaliga nimbo yambisik yiliga taagwo ndi wutndi. ana kai wandi. Wutnja vak vilaa ngwuk ana mandip maawut yelavika wukngwuk waa wandi Jisas.

*DIWAI WAIN WATIGA AMBUGATNA
WAPUSEPUT*

³³ Jisas ndi kat wandi. Pagwula liga nat wapuseput ngwuk kat mbukiyowun. Tamba kita nyan ndina kipmamba diwai wain watiga ambugat kwutndi. Waina kandi tulaa wan ambugat tivwi kilindi. Waina ngu klavat veiginyanjeya waangu vandi. Ambugat kat viga linjeya awlapmba la ngay kwutndi. Wan ambugatna njivwa aywaa kwutaa ambugat kat viga ligiya nimba kat wan ngaymba taagalaa sivla kava yindi. Ndinai viga ligiya wain nat waambu klaigandi. Nat waambu kipma liga nyan klaigandi. ³⁴ Wain sigipmak tinja njimbla lindi maa ndina njivwa kwuta nimba kat ambugat ay wandi maa ndina njambwi nyan klaiga wain klavat yindi. ³⁵ Ndina njivwa kwuta nimba ambugat yandi maaambugat viga la nimba ndina nat nyan kat vialaa nat nyan kat vatnyalaa nat nyan kat vatnyavak ndi kat kambak yaagilindi. ³⁶⁻³⁷ Kipma liga nyan nat njambi nat njivwa kwuta nimba kat ay wandi maa yindi. Yindi maa ambugapmba la ndinyangu wandi, yindi. Wuna nyan kat vilaa ndina kwundi wukiyandi walaa ndina nyan kat ay wandi, ambugat yindi. ³⁸ Ambugat viga la nimba ndina nyan yandi maa vilaa yelavitndi. Kipma kwukna nyana nyana. Ndi kat vatnyandyan kan kipma nina lak klaiganin waa yelavita ³⁹ ndi kat kwutaa alaguat kalilaa ndi kat vatnyandi. ⁴⁰ Kipma liga nyan yandeyan wan nimba kat angamak yigiyandi.

⁴¹ Ndi kat wundi kavle nimba kat vatnyagiyandi. Vatnyalaa ndina ambugat kat viga ligiyaa nat

nimba kat kwutaa yaa taagagiyandi.

⁴² Kan mbutuwa wapuseput tamba God wandi, piliwutnja nyaangit vla ligandi. Ngwuk vilingwuk? E? Ana vilingwuk? Kan nyaangit. Kupma piliwutndi.

Kambapmba ngay kwuta nimba tat yaagibnja kambak

ngini kwutaa ngay tagumba taagandi, lindi.

Taagandi tiga wan ngayna njambwi kambanknat tindi.

God simogwindi, wan kambak kwutaa tagumba taagandi. God apma vat ndi kat simogwindi.

waa tamba piliwutndi. ⁴³ Ngwuk Judana njambwi nimba ngwuk kat wowun. God ndinyangu kat kwunatndeaya vat ngwuk ana klaigangwuk. Nat nimba Godna njivwa kwuka yetigiya nimba ndi klaigandi. ⁴⁴ (Wan wawa kambak kita nyan kambak kat kai walaa mamba veindeyan wan nyan kavle yigiyandi. Kambak ana kavle yigiyandi. Tagula kambakna. Wan kambak nat nyamba ndi kat viyandeyan ndi mbaw vla liga kavle yigiyandi waa wandi Jisas.

⁴⁵ God kat kwunatiga njambwi nimbo Ferisio Jisas mbutnda pagwula la wapuseput wutaa yelavitndi. Wanda nyaangit nin kat nima vat wawat wandi waa yelavitndi. ⁴⁶ Ngi kat ana kwutaa kalindi. Nima sakwat nimba ndi Jisas profetna waa wandi. Wan nima sakwat nimba kat vaaka liga ana ndi kat kwutaa kalindi.

22

TAAGWA KLAVAT TA NYANA KIGINDA

1 Jisas pagwula la nat wapuseput ndi kat mbutndi. 2 Nyinangwupmba liga njambwi nyan ndinyangu kat viga ligiya vat kingi vat tigandi. Tamba nima king tindi. Ndina nyan taagwa klavat tindi, king nima kiginda kwutndi. 3 Ndina njivwa kwuta nimba kat wandi maa ngepma ngepma yiga ndinyangu kat wangwuk yaandi wandi ndi kat. Wandi, yindi. Yiga wanja nimba yavak kat kai wandi. 4 Kawiga liga vilevilaa ndina nat njivwa kwuta nimba kat ay wandi maa ngepma ngepma yiga ndinyangu kat wandi. Kiginda lamba kwuka taaganin tiandi. Njambwi nyan ndina kwandi bulmakau vatnyalaa ndina wimbu awmba kwalalaa taagalaa kigiya nimba kat kawiga ligandi. yagwa ngwula waa wandi.

5 Wanja vak yiga wanja nimba ana wutndi. Ndina njivwa kwagalalaa yavak kat kai walaa njivwa mina kwutndi. Kita nyan ambugat kwupmat yindi. Nat nyan stua viga livat yindi. 6 Nat nimba kingna njivwa kwuta nimba kat kwutaa liga viyalaa vatnyandi. 7 Nima king wutaa ndina maawut nyingi yiga ndina soldia kat ay wandi. Wandi maa yiga wan nimba kat aywaa vatnyalaa ndina ngay aywaa yamba tundi. 8 Ndina njivwa kwuta nimba kat wandi. Kiginda tamba kwuka liganin. Tak wawa nimba apma nimba ana ndi. Kavle nimba ndi. Ndi ana wawa vat wutaa alipsiga yalaa wawa kiginda kigiyandi. 9 Ava yambi ava yambi kava kava aywaa yigiyangwuk. Yilaa vingweya nimba kat aywaa kwutaa kiyangwuk. Kiyangwuk mala ndi kiginda kigiyandi waa wandi maa yindi. 10 Ava yambi ava yambi kava

kava aywaa yilaa vinja apma nimba kavle nimba kat aywaa kwutaa kiyandi. Taagwa klalaa linda ngay ndinyangu mina taata lindi.

¹¹ Kind wan ngay wuleilaa apma waavwi kwusolapman kiginda kivat ya nyan kita kat vindi.

¹² Vilaa ndi kat wandi. Min, kiginda kivat yamin. Kupi waavwi kwusolapman manda kat kwo yamin waa wandi maa wan nyan awat ndi kat ana nyaangit wandi. ¹³ King ndina njivwa kwuta nimba kat wandi. Wan nyan kat kwutaa man taamba sangilaa ndi kat alagumba yiga yaagi. Kulun walaa liga kavamba tigandi. Wan kavamba liga nglaga nimbi ngliaka tigiyan waa wandi king. ¹⁴ Kan wapuseputna angwa kingiyan. God nima sakwat nimba kat yagwa waligandi. Nima sakwat nimba ana wutaa ndina ngway yaligandi. Nat nimba mina yaligandi wandi Jisas.

TAKIS SANYA YAAGINJEYA VAK KAT WAGALANDI

¹⁵ Ndi Ferisi yelavitndi. Jisas kat wagalaneyan anagandi nin kat kavle nyaangit mbukiya waa ndina maawupmba yelavitndi. ¹⁶ Ngi kat tiga ndina nat nimbo Herotna mbaapmamba la nimba kat ay wandi maa Jisas ta kavat yindi. Yilaa liga Jisas kat wandi. Nyaangit simogwi liga nyan min. Min ana woseka waligamin. Min Godna angwa nyaangit ndinyangu nin kat pagwuga ana mbutigamin. Savagu mbutigambin nin kat. Min mandip mandip vapmba ana yiligamin. Kipmamba liga ndinyangu nin kat aywaa kita vapmba yiligamin. Nat nimbana yelavik vapmba ana yetiligamin. ¹⁷ Nin kat awamba min. Romba

liga njambwi king Sisa kat takis sanya kwineyan Moses kwiya nyaangit kai waa kalikiyanin? Min angamak yelavika ligamin. Nin kat ambuk waa wagalandi.

¹⁸ Nin kat kavle nyaangit anagandi mbukiya waa maawupmba yelavitnja vak kat vilaa wandi. Ngwuk woseka waa pagwula liga nimba ngwuk. Nin kat kavle nyaangit anagandi mbukiya waa manda kat ngwula maawupmba yelavitigangwuk. ¹⁹ Takis yaagingweya sanya kita agiya wun kat waa wandi maa kwindi. ²⁰ Jisas sanya kwutaa ndi kat simagaga wandi. Kan kana sa kana mindama kan moni sanyamba liga waa wagalandi ndi kat.

²¹ Wagalandi, wandi. Romba liga njambwi king Sisana si mindama wandi. Jisas wutaa wandi. Ngiyambak wangwa. Sanya ndina nda. Ndina nda ndi kat kwigiyangwuk. Godna nda Godnat kwigiyangwuk waa wandi Jisas.

²² Jisas waa nyaangit wutaa ngipali waa kwundi lapman laataa ndi kat kwagalalaa yindi.

KIYAA NIMBA LAATNJEYA VAK KAT JISAS MBUTNDI

²³ Sadyusi walinja mbaapma nimba kiya liga nimba ngini ana laakiyandi waliga nimba ndi. Ndi yalaa Jisas kat wagalandi. ²⁴ Nyaangit simogwi liga nyan tak Moses kupma piliwutndi.

Nyamwun taagwa klaliga nyan njantapman nyamwun kiyandi, sambu nyamwuna taagwa klaigandi. Klalaa nyan njangiyandi waa piliwutndi Moses.

²⁵ Tamba kan ngepmamba kita ndu kita lagwana nyangu nondanyangu mina sila vili tindi. Nima nyan taagwa klalaa nyan njantapman tiga kiyandi. Ndina sambu saasi kat klalaa nyan njantapman tiga kiyandi. ²⁶ Ndi sila vili nondayangu nyan njantapman kita lagwamba klaliga aywaa kiyandi. ²⁷ Tiga liga ngini wat taagwa kiyali. ²⁸ Ngini kiya nimba laatnjeya njimbla wat taagwa kana taagwat tigiyaali waa wagalandi Jisas kat.

²⁹ Jisas wanja nyaangit wutaa ndi kat wandi. Ngwuk apma wat ana yelavika ligangwuk. God waa nyaangit kat ana apma vak yelavika ligangwuk. Godna kwondu kat ana apma vak yelavika ligangwuk. ³⁰ Ngini kiya nimba laatnjeya njimbla ndu lagwa ana klaigandi. Taagwa ndu ana klaigali. Ensel liga vla tigiyaandi.

³¹ Kiya liga nimba laatnjeya vak kat ngwuk kat nat nyaangit mbukiyowun. tamba God ngwuk kat yelavika wandi, piliwutnja nyaangit tamba vingwuk? E? Ana vingwuk? Kupma piliwutndi.

³² God Moses kat wandi. Wun Ebrahimna njambwi,

Aisakna njambwi, Jekopna njambwi nyan wun waa wandi God waa tamba piliwutndi. God kiya nimbana njambwi nyan ana ndi. Kwo liga nimbana njambwi nyana God waa wandi Jisas. ³³ Wan nima sakwat ta nimba ndina nyaangit kat wutaa ngipaliga ndalaa wandi. Apma nyaangitna mbutinda waa wandi.

GOD KWIYA NIMA NYAANGIT

³⁴ Jisas Sadyusi kat wagalanda nyaangit wutaa ndi kat awat mbutnjeya nyaangit kat yelavit

sigitaa tagula ngega lindi. Tagula ngega linja vak vilaa Ferisi ndino yisolaa lindi. ³⁵ Yisolaa liga ndina kita nyan kat wandi. Jisas kat laataa yiga wagala wandi. Wagalameya vak wutaa anagandi awat min kat kavle nyaangit mbukiya waa wandi, laataa yindi. Laataa ya nyan Moses kwiya lo simogwi la nyana. ³⁶ Ndi Jisas kat wagalandi. Nyaangit simogwi liga nyan Moses kwiya nyaangit nima sakwat tigandi. Anda nyaangitna nima tiga nat nyaangit kat kwulataa liga. Wun kat ambuk waa wagalandi.

³⁷ Jisas wutaa wagalanda nyaangit kat awat ndi kat wandi. Nima nyaangit kingiyan.

Nima nyan God ndi kat ngwula maawupmba yelavika

solat siga yeti ngwula. Ndi kat viga ngwula mbangi nolin ngwandiga waavi laagnadi, yeti ngwula

waa wandi Moses. ³⁸ Kan nyaangit nat nyaangit kat aywaa kwulatndi. ³⁹ Ndina kwupmba liga nyaangitno kita vatna. Kwupmba liga nyaangit kingiyan.

Mina mbangi kat kwunapmak vla nat nyana mbangi kat vilaa wupma kwunak

waa wandi Moses. ⁴⁰ Tamba Moses nima sakwat nyaangit mbutindi. Profet ndino nima sakwat mbutindi. Mbambala ngwuk kat mbutuwa nyaangit vililik tamba la nimba mbuta nyaangitna angwa nyaangitna mbik.

JISAS FERISI KAT WAGALANDI

⁴¹ Ferisi yisolaa lindi maa Jisas yalaa ndi kat wagalandi. ⁴² Juda kat kwunapmak ya nyan Kraist

ndi kat ngwuk angamak yelavitaaw ligangwuk. Anda nyana nyana waa wagalandi maa wutaa wandi. Ndi Devitna nyana waa wandi. ⁴³ Jisas ndi kat wandi. Devit kat Godna waagan wuleindi maa Kraist wuna njambwi nyana wandi. Tamba la nyan Devit kupma walaa piliwutndi.

⁴⁴ God wuna njambwi nyan kat wandi. Wuna yagindan

naangimba ndaali. Min kat kao liga nimba kat siwun maa ngini min kat ana kao yigiyandi waa wandi God

waa piliwutndi Devit. ⁴⁵ Devit Kraist kat ndi wuna njambwi nyana wandi. Kraist kat Devitna mat nyana waa manda kat waligangwuk waa wagalandi Jisas.

⁴⁶ Wagalanda vak kat wutaa ana alipsiga ndi kat mbutndi. Ngini Jisas kat wagalanjeya vak kat vaaka lindi. Ngini ndi kat ana wagalandi.

23

FERISI YETILIGA KAVLE VAT

¹ Jisas ndina mbaapmamba la nimbagwi nat nima sakwat nimba yalaa lindi, nyaangit ndi kat mbutindi. ² Mbuka wandi. Ferisio Moses kwiya nyaangit simogwi liga nimba ndinai mbukiya nyaangit awuk ngwula. Ndi Moses kwiya nyaangit simogwi wuka liga nimba ndi. ³ Ndinai mbukiya nyaangit wuka yeti ngwula. Ndinai yiga yetiliga vapmba ke yetingwa. ndi apma vak ngambuga liga kavle vapmba yetiligandi. ⁴ Ndi nat nimba kat walingandi. Yetilina vak kat vilaa ninai yetiliga vapmba yeti ngwula. Yetilinja vak vla yetivak nima njivwa kwutigandi. Nima

njivwa kwutinja njivwa kat vilaa Ferisi ndi kat ana miwa yiga kwunatigandi. ⁵ Ndina apma njivwa nat nimba vimbandi walaa kapmba kwutigandi. Nat nimba vimbandi walaa God wandi, lavungamba piliwutnja nyaangit kapmba kwutaa kaliligandi. Nat nimba vimbandi walaa sivla mbundi waavwi kwusoligandi. ⁶ Nyaangit ngambulinja ngay wuleilaa njambwi nyana tigimba ndaa livat waligandi. Nima kiginda kwutnja ngaymba wungi vat sigit nda livak kat waligandi. ⁷ Nindi ngepmamba laataa liga nat nimba ndi kat apma vak tiga nimba ndi waa wanja vak wupmak waligandi. Nat nimba ndi kat nyaangit simogwi liga nimba ngwuk waa wambandi walaa waligandi.

⁸ Ngwuk wuna mbaapmamba liga nimba aywaa ngwuk wupma ke yingweya. ngwuk aywaa kita mbaapmamba liga nimba ngwuk. Awat sowat min simogwi liga nyan min waa ke waa. Ngwuk aywaa ngwuk kat nyaangit simogwi liga nyan kita ligandi. ⁹ Kan kipmamba liga nat nyan kat nina nyaekna waa ke wangweya. Ngwutna nyaek kita. Nyinangwupmba ligandi. ¹⁰ Ngwuk awat sowat min njambwi nyan min waa ke wangweya. Ngwutna njambwi nyan kita ligandi. Ndi Kraistna. ¹¹⁻¹² Ngwutna kita nyan njambwi nyanat tivat tivat wandeyan avla ndina si kwutaa viyesendagiyandi. Avla ndina si kwutaa viyesendandeyan God ndi kat kwutaa katsondi maa njambwi nyanat tigiyan di.

FERISI WOSEKA WALINJA VAK

¹³ Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Apma vak ana ligiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ligangwuk. nyinangwut wuleinjeya yambi kat ngwuk tiviligangwuk. Ngwuk wuleivak kat kai waligangwuk. Nat nimba wuleivak kat kai valigangwuk.

¹⁴ (Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Ndu kiyandi, yetigat talagwana kwanda kwanda nda sikwuka klaligangwuk. Wupma yilingwan nima vat kavle yigiyangwuk.)

¹⁵ Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Kita nyan kwutaa ngwutna mbaapmamba taagavat sivla mbundi yambi yiligangwuk. njambit kulaa yiga nduwi yiga wokega sivla mbundi yambi yiligangwuk. Ndi kat kwutaa taagangwuk maa kavle vat yilinjeya vak yilingweya vak kat kwulatigandi. Ngwutnogwi ndinogwi ya vitiga kavle kavat yigiyangwuk.

¹⁶ Ngwuk nat nimba kat yambi simogwiga mini kiyala liga nimba vla ligangwuk. Ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Nina ngepmana nat nimba Godna ngayna si waga nima njivwa kwukiyanin waa laataa nima kwundimba waligandi. Wanja njivwa kwutapman yinjeyan ngwuk Ferisi ndi kat ana kai waligangwuk. Nina ngepmana nat nimba Godna ngaymba liga golmba kwutnja awna si waga nima njivwa kwukiyanin waa laataa nima kwundimba waligandi. Wanja njivwa kwutapman yinjeyan

ngwuk Ferisi ndi kat kai waligangwuk. Ngwuk ferisi Godna ngay makna ngaymba liga golmba kwutnja aw nima nda waa yelavita ndi kat wupma waligangwuk. Ngwuk mandip mandip waligangwuk. ¹⁷ Ndi kat mbutingwa nyaangit tungwengwan yiga liga nimba vla liga mbutigangwuk. Ngwuk mini kiya la liga nimba vla ligangwuk. Godna ngay nima nda. Wan ngaymba golmba kwutnja aw mat nda. Ngwuk manda kat nat nimba kat kai walaa at nat nimba kat kai walapman yiligangwuk. ¹⁸ Ngwuk Ferisi nat nimba kat kupma mbutigangwuk. Ndi nat nimba God kat kwunapmak kwanda kwanda taanganjeya njambana si waga nima kwundi wanjeyan nyaangit kai waa mbutigangwuk. Ndi nat nimba God kat kwunapmak kwinja kwanda kwandana si waga nima kwundi wanjeyan nyaangit tigandi waa mbutigangwuk. ¹⁹ Ngwuk apma maawut ana yelavika ligangwuk. Kwanda kwanda taanganja njambo njambamba taanganja kwanda kwando mbik kita nda mbik. ²⁰ Jambana si wandeyan njambamba laaganja kwanda kwanda nda kat ndina maawupmba yelavikiyandi. ²¹ Kita nyan Godna ngayna si wandeyan God kat yelavika liga waigandi. God kan ngaymba tigandi waa yelavika ligiyandi. ²² Kita nyan nyingangwut wandeyan nyinangwupmba liga nyan God kat yelavika liga waigandi. God nyinangwupmba liga ndina nima tigatmba ndaa ligandi waa yelavika ligiyandi.

²³ Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Ngwuk klangwa nda aywaa nima nda mat nda kalitaa mbaapma

amba vili taagaligangwuk. Mat glei nda kilinja ndana ngaanga kalitaa mbaapma tamba vili taagaligangwuk. Taagalaa nat kita mbaapma God kat kwiligangwuk. Moses kwiya lo tiga apma nima nyaangipmba ana kwutaa yetiligangwuk. Mat nyaangit mina. Moses nima nyaangit kupma wandi. Savagu liga vapmba ngwula maawupmba yelavika yeti ngwula wandi. Ngwuk wupma ana yetiligangwuk. Moses nat nima nyaangit kupma wandi. Woseka waga ke yetilingweya wandi. Ngwuk wupma ana yetiligangwuk. Kan tiga Moses kwiya nima nyaangit kwagalalaa Moses kwiya mat nyaangit mina ngambuga yetiligangwuk. Moses kwiya mat nyaangit nima nyaangit wuka ngambuga yetingweyan wovuna. Apma vat tigiayangwuk. ²⁴ Nat nimba kat yambi simagaga mina kiyala liga nimba vla ligangwuk. Ngwuk mat kavle vak savilivak nima njivwa kwutigangwuk. Nima kavle vak savilivak ngwuk ana yelavika ligangwuk. Nima kavle vak ngwula lak yaligandi.

²⁵ Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Ngwuk ngu tulaa kilinja kap vla ligangwuk. Kan kapmana alagu kap mina njangindi, apma vat tigandi. Yap kap ana njangiligandi. Kigin mbundi ligandi. Ngwuk wupma ligangwuk. Ngwuk kao yiga avla ngwula mbangi kwunapmak kat nima sakwat nda avla ngwula mbangi kwunapmak kat nima sakwat nda klaligangwuk. ²⁶ Kavle vak yiga yetingwa vak ngwuk ana viga ligangwuk. Ngwutna kavle maawut kwunakngweyan apma vat

njivwa kwuka ligiyangwuk.

²⁷ Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Ngwut kiya nyan kat taagalinja ngay vla ligangwuk. Kan ngay alagu nge sawun mbangi kipma taagaligandi. Awla nge kavle njangu veiliga sim tigandi. ²⁸ Ngwutno wupma ligangwuk. Nat nimba ngwuk kat vilaa ndi apma vat yetiga nimba ndi waligandi. Ngwula maawut wupma ana ligandi. Kavle vat woseka walinja vak ngwula maawupmba tigandi.

FERISI KAVLE WENGA KLAIGANDI

²⁹ Ngwuk Moses kwiya lo simogwi liga nimbo Ferisio ngwuk kavle glei yigiyangwuk. Ngwuk woseka waliga nimba ngwuk. Tambana profetna sim tigiya ngay apma vat kwutigangwuk. Tamba la apma vat ta nimbana sim ta ngay apma vat yelaga ligangwuk. ³⁰ Ngwuk kupma waligangwuk. Tamba nina ngwat walanga ta njimblamba tigenin nin profet kat ana vatnya-genin waa waligangwuk. Woseka waligangwuk. ³¹ Tamba la ndi profet kat vatnya nimba ngwula ngwat walanga ndi vatnya. Nina ngwat walanga ndi wangwuk. Ngwulo ngwula ngwat walanga ta vla ligangwuk. ³² Tamba kwutinja kavle njivwa vla ngwulo wupma kwutigangwuk. ³³ Ngwuk kavle kamboyna nyangu vla ligangwuk. God ngwuk kat kwutaa ya vitiga kavat yisendagiyandi. Ndi kat ana kwagalalaa nat yambimba yigiyangwuk.

³⁴ Ngwuk kat wowun. Samat tiga apma nam-buo liga nimba, profet, nyaangit simaga liga

nimba wowun maa ngwuk kat yigiyandi. ndina nat nimba kat vatnyagiyangwuk. Ndina nat nimba diwai krosmba kaalagiyangwuk. Ndina nat nimba kat kwutaa nyaangit ngambulingwa ngay kalilaa viyalaa savilingwuk maa ngepma ngepmat yigiyandi. ³⁵ Wupma yilingwan apma nimba kat vatnyanja vatna kavle wenga ngwutna lak klaigangwuk. Tat apma vat ta nyan Abel kat tamba vatnyandi. Vatnyalaa tiga Berikaiana nyan Sekaraia kat ngini vatnyandi. Godna ngay wuleindi maa vatnyandi. Ndi aywaa vatnyanja nimbana kavle wenga ngwula lak klaigangwuk. ³⁶ Ngwuk kat wowun. Ndi kan mbambala liga nimba wan kavle wenga klaigandi wowun ngwuk kat waa wandi Jisas.

JISAS JERUSALEM VILAA NGLANDI

³⁷ Jisas Jerusalem walinja ngepma vilaa wandi. Jerusalem Jerusalemba liga nimba ngwuk tamba la profet kat vatnyangwuk. God waa nyaangit ngwuk kat mbupmat yala nimba ndi kat kambapmba vatnyavat yaagilingwuk. Nima sakwat njambi ngwuk kat kwutaa wuna mbaapmamba taagavat waliwun. nyaaga nyangu kat lila wiyo pupumba pagwuli la vla ngwuk kat pagwuvat waliwun. Ngwuk wun kat kai waligangwuk. ³⁸ Ngwuk kat wowun. Samat tiga ngwutna ngepma sulindi maa ngini ndu nyan tapman ngepma tigiyan di wowun ngwuk kat. ³⁹ Mbambala glei wun kat ana nat njambi vigiyangwuk. ngini glei tiga wun kat vilaa waigangwuk. Ngwuk avi ngwula. God wandi,

yaa nyan kingiyandi yaa. God ndi kat apma vat yindi, yaandi waa waigangwuk waa wandi Jisas.

24

GODNA NGAY KAVLE YIGIYANDI WAA WANDI JISAS

¹ Jisas Godna ngay kwagalalaa wogwendi maa ndina mbaapmamba la nimba yalaa wandi. Ndi kat ngay kat simogwi vat yalaa wandi. Kan ngay apma vat kwutnja ngeya. Godna गया waa wandi maa wutaa Jisas ndi kat wandi. ² Awa luwa. Apma ngeya. ngwuk kat wowun. Samat tiga kan ngay sulindi maa nat kambak nat kambakna tagumba ana tigiyaandi. Kambak kita kita mina ligiyandi waa wandi Jisas.

KAVLE VAT YANDEYA VAK

³ Jisas Oliv walinja nduwimba wokela ndaa lindi. Ndaa lindi maa ndina mbaapmamba liga nimba kapma liga ndi kat yalaa wagalandi. Ngini Godna ngay sulinjeya vak kat mbupma vat anda njimbla yaigandi. Anda nda tak vineya. Vilaa liga yelavitneya. Njambwi nyan yaiga ngini la liga nandinya waa yelavika lineya waa ndi kat wagalandi.

⁴ Jisas wutaa ndi kat wandi. yigumba viga alimba ngwuk. Ngwuk kat kita nyan woseka walandi. ⁵ Ngini nima sakwat nimba wuna simba waga ngwuk kat yaigandi. Wun Kraist wun waga waigandi. Wan nimbana woseka wanjeya nyaangit wutaa nima sakwat nimbana maawut kavle yigiyandi. ⁶ Tat nima sakwat

nimba waliagiyandi. waliandi, vigiyangwuk. Ngwutna ngwayamba liga nimbo ndino waliagiyandi. Sivla kavamba liga nimbo ndino waliagiyandi. walialinjeya vak vilaa nima maawut ke yelavika lingweya. Kan vak tigiyanđi ngini. Ngini la liga nandinya asik glei ana yaigali. ⁷ Nat kipmamba liga nimba nat kipmamba liga nimba kat yiga siga viyaga waliagiyandi. Nat kingna nimba nat kingna nimba kat yiga siga viyaga waliagiyandi. Ngepma ngepmamba liga nima sakwat nimba wundi kat tiga kiyagandi. Kava kava aywaa yinaw kwukiyandi kan kipma. ⁸ Wan nima vak taagwa nyan kwupmak yipma sindi tileya vak vla tigiyanđi.

⁹ Tiga liga nat nimba ngwuk kat kwutaa siga viyaga vatnyanjangat kaligiyandi. Wuna mbaapmamba lingwa vak kat vilaa ngwuk kat aywaa kai waigandi. ¹⁰ Wan yaiga njimblamba mbambala wun kat ndina maawupmba yelavika kwutaa linja vak kwagalagiyandi. Ndi ndina mbaapmamba la nimba kat kai walaa kotnjangat kaligiyandi. ¹¹ Wan yaiga njimbla nin profet nin waa woseka waiga nima sakwat nimba yaigandi. ndina nyaangit wutaa nima sakwat nimba apma vak yelavika linja maawut kavle yigiyandi. ¹² Wan yaiga njimbla kavle vat nima sakwat yaigandi. yandi maa wuna nimba nima sakwat wun kat kwagalagiyandi. ¹³ Wan yaiga kavle vak vilaa wun kat kwagalalapman kwo ligiya nimba ndi apma vat tigiyanđi. ¹⁴ Wan yaiga njimbla mbutuwa apma nyaangit ngepma kava kava yiga mbukiyandi. Kava kava ngepma ngepmamba ligiya nimba wutaa kan Godna

nyaangitna waigandi. Ndi aywaa wutaa lindi, ngini la liga nandinya yaigandi waa wandi Jisas.

GODNA NGAYMBA TAAGANJEYA KAVLE NDA KAT JISAS MBUTNDI

¹⁵ Jisas wandi. Tamba God waa nyaangit waliga nyan Danyel kupma piliwutndi. Kita nyan Godna ngayмба kavle glei nda taagaiyandi. taaganda nda wan ngay nglambio ligiyandi waa tamba piliwutndi. Wun Matyu kan vilingwa nyaangit piliwutiga nyan wun. Ngwuk kat wowun. Wan tamba piliwutnda vatna angwa nyaangit kat ngwula maawupmba yelavik ngwula wowun. ¹⁶ Jisas ndi kat wandi. Tamba piliwutnda kavle glei nda kat vilaa Judiamba liga nimba vaaka piliga nduwiat ay ngwula. ¹⁷ Kita nyan sambangemba liga ndina kwanda kwanda nda klavat ngay wuyleideyan ndi kavle yigiyandi. Kita yi yigiyandi. ¹⁸ Kita yi yigiyandi. ¹⁹ Nyan tiga taagwogwi nyan kat mwunya kwiligat taagwo ndi kat miwa yigiyangwuk. Kwiyatapman piliga yinjeya yambi kai. ²⁰ Meit mwutolo kiya liga njimbla wungi vat kavle vat nin kat ke kwiga waa God kat wagala ngwula. ²¹ Wan nima sakwat kavle vat tak wupma ana lindi. Tak God kipma kwuta njimbla tiga wungi vak kavle vak ana lindi. ngini wungi vak kavle vak ana nat njambi ligiyandi. ²² Nima nyan wan nandinyana sakwat kalitapman yindeyan ndinyangu aywaa kiyaigandi. God ndina mbaapmamba ligiya nimba kat yelavita wan nandinyana sakwat kalikiyandi.

²³ Kita nyan yalaa ngwuk kat kupma avi ngwula Kraist kingiyana waa woseka wandeyan ngwut maawupmba ke yelavikngweya. ²⁴ Wun Kraist wun. Wun God waa nyaangit mbutiga nyan wun waa nima sakwat nimba yalaa waigandi. Ndi ngwuk kat woseka waigandi. Yalaa simogwi liga nima njivwa kwukyandi. Kwutndi, ngipaliga ndaigandi. Kwutnjeya vak kat vilaa wan nimbana maawupmba yelavitnja vak kavle yigiyandi. Godna nimbana maawupmba yelavika linja vak kat kavle yivat yalaa waigandi. ngwutna maawut ana kavle yigiyandi. ²⁵ Ngwuk kat ngini yaiga vak tamba mbukwun. ngini wan vak yandi maa ngwutna maawut ana kavle yigiyandi.

²⁶ Nat nimba ngwuk kat yalaa avimba ngwuk Kraist kan ndinyangu lapman kwo kavamba ligandi waa wanjeyabn ke wuka. Nat nimba waigandi. Kan ngayamba pagwula ligandi waa wanjeyan ke wuka. woseka kwo waigandi. ²⁷ Wun Godna nyaangit kipmat yalaa mbutiga nyan wun. Ngini yaweya vak ngwuk ndinyangu aywaa vigiyangwuk. Vlap vlap wandi, vingwa vak vla yawun, vigiyangwuk.

²⁸ Ngwut tamba viga ligangwuk. Kiya nyana sim kwo kavamba yiga taagangweyan ndina sim ngaawi ambugavi yalaa plaga kigiyandi waa wandi Jisas.

KRAIST YANDEYA VAK

²⁹ Jisas ndi kat wandi. Wan kavle njimblana nima vak yiga ngilindi maa nya yiga kulun waigandi. Mbak ana sigiyandi. Singwuk nyinangwupmba liga pika ndaigandi.

nyinangwapomba liga nda kat yinaw kwukiyandi.
³⁰ Tiga liga yaweya njimbla ngway tolandi, vigiyangwuk. Nyinangwupmba liga yaigowun. Wun Godna vak kipmana nimba kat simogwi liga nyan wun. Wun timbumba yaigowun. Wun nima avo liga yaigowun. Kava kava ngepma ngepmamba liga nimba yaweya vak kat vilaa nima nyana yaa waa vaaka nglaigandi. ³¹ Nyinangwupmba liga nima sakwat ensel yigiyandi. Woli agwiat yigiyandi. Yambunat yigiyandi. Malingwatnat yigiyandi. Kambangwatnat yigiyandi. Yiga Godna mbaapmamba ligiya nimba kat kwutaa kaligiyandi waa wandi Jisas.

FIK WALINJA MINA NYAANGIT

³² Jisas ndi kat wandi. Fik walinja mi tiga vak kat ngwuk yelavik ngwula. Nguo lindeya njimbla apma kwin klandeya njimbla ngwuk vilaa yelavikiyangwuk. apma nya sigiya njimbla tamba ngway tologandi waa yelavikiyangwuk. ³³ Ngwuk kat mbutuwa nyaangitnonala kita vatna. Mbutuwa vak kat wutaa ngwula maawupmba yelavitaana ngini la liga nandinya tamba ngway tologandi waa yelavikiyangwuk. ³⁴ Ngwuk yelavik ngwula. Ngwula maawut ke tivinda. Ngwuk kan kipmamba vigiyangwuk. ³⁵ Ngwuk kat wowun. Ngini kipma nyinangwut ngiligiyandi. Ngwuk kat mbutuwa nyaangit ana kwo valat tigiyandi waa wandi Jisas.

KRAIST YAIGA NJIMBLA KITA NYAN ANA VIGA WUKA LIGANDI

³⁶ Jisas ndi kat wandi. Yaweya njimbla kita nyan ana viga ligandi. Nyinangwupmba liga ensel ndi ana viga ligandi. Nyinangwupmba liga ensel ndi ana viga ligandi. Wun Godna nyan wun ana viga ligowun. Wuna nyaek mina viga ligandi. ³⁷ Yaweya njimbla kan kipmamba ligiya nimba yetinjeya vak tamba Noa ta njimbla yetinja vak vla ligiyandi. ³⁸ Tamba Noa ta njimbla ta nimba ndi God kat maawut yelavitapman kwo nao mina ngu mina kiga taagwa mina kлага yetindi. Yetindi maa Noa njaambit kwutaa njaambitnat weleindi. ³⁹ Sambiyangu nin kat vatnyavat yaigandi waa wan ngepmana nimba ana yelavika lindi. Sambiyangu yandi, ndi aywaa ngu kiga kiyandi. Wun Godna ngepmamba tiga yaweya njimbla Noa ta njimbla ta vak vla tigiyanidi. ⁴⁰ Wan njimbla ambugapmba vililik pali kitamba njivwa kwuka limbit. yaweya njimbla kita nyan kat kaligiyowun. Nat nyan tigiyanidi. ⁴¹ Taagwa vililik wit mil kwuka limbit, yaigowun. Yalaa taagwa kita kwutaa kaligiyowun. Nat taagwa tigiyanidi. ⁴² Ngwuk yigumba viga alimba ngwuk. Anda siva ngwula njambwi nyan yaigandi. Ana viga ligangwuk. ⁴³ Ngwuk maawut yelavik ngwula. Ngaymba ligiya nyan sikwutiga nyan yaiga njimbla wukendan ndi ana sindu kwagendi. Viga ligendan sikwutiga nyan ana wuleigiyandi. Ndi kat kai wandi, yigendi. ⁴⁴ Ngwutno wupma sindu kwalapman viga ligiyangwuk. Wun God tiga kavamba liga yaweya njimbla ngwuk ana viga ligangwuk. Ndi mbambala ana yaigandi waga yelavika lingweya njimbla wun yaigowun waa wandi Jisas.

NJIVWA KWUTA APMA NYAN NJAMBWI NYAN YAIGA VAK KAT YELAVIKA NJIVWA KWUTNDI

⁴⁵ Jisas ndi kat wandi. njivwa kwuta apma nyan ndino wupma yilindi. Ndina njambwi nyan ndi kat wandi, wan njwvwa kwuta nimba kat njambwi nyanat tigas viga lindi. Ndi kat kiginda sanya kwiga ndi kat biga lindi. ⁴⁶ Njambwi nyan yilaa yalaa viga liga apma njivwa kwutigamin waa wandeyan wan njivwa kwutiga nyan nima vat solat siga ligiyandi. ⁴⁷ Njambwi nyan ndina apma njivwa vilaa ndi kat waigandi. Min yaweya vak kat apma maawut yelavika apma njivwa kwutimin. Wuna kwanda kwanda nda aywaa minai viga ligiyaa waigandi. ⁴⁸ Njivwa kwuta kavle nyan ndi kupma yilindi. Wuna njambwi nyan yindan asik glei ana yaigandi waa yelavitndi. ⁴⁹ Yelavika liga ndinogwinala kita vat njivwa kwutinda nimba kat vियाigandi. Njivwa kwagalalaa nima ngu kiga yetiliga nimbanala yiga nima ngu kiginda kigiyandi. ⁵⁰ Mbambala wuna njambwi nyan ana yaigandi waa yelavitindi maa ndina njambwi nyan wan nandinya yaigandi. ⁵¹ Ndina njambwi nyan yalaa ndi kat viyalaa kavle nimba tiga kavamba taagagiyandi. Wan kavle kavamba liga nglaga nimbi ngliaka ligiyandi waa wandi Jisas.

25

MWUNYOWIA NYANGUNA WAPUSEPUT

¹ Jisas wandi. ngini nyinangwupmba liga yaiga nyan yaiga nandinya kingi vat tigandi. Mwunyawia nyangu tamba vili taagwa klavak ya nyan kat vivat lam kwutaa yindi. ² Nat tambanat mwunyawia nyangu apma vak yelavitapman kwo

yindi. Nat tambanat mwunyowia nyangu apma vak yelavika yindi. ³ Apma vak yelavitapman nyangu lam kalitnjeya wel klapapman lammina kwuka kwo yindi. ⁴ Apma vak yelavika la ndi nyangu lam kalitnjeya wel klalaa lam kwuka yindi. ⁵ Taagwa klavat ta nyan kiginda kwupmak kat yalapman tindi, kawiga liga sindu yindi, kwandi.

⁶ Nima nindi ngan kita nyan walega wandi. Wan taagwa klavat tiga nyan ngi lamba yaa waa walega wandi. ⁷ Wandi maa laataa lam sagilalaa ndi kat vivat yindi. ⁸ Apma vat yelavitapman nyangu apma vat yelavitiga nyangu kat wandi. Nina lam wel ngilindi. Nin kat wel kwigiyangwuk wandi. ⁹ Wandi maa kai wandi. Ngwula lamo nina lamo kalitneya wel sakwat ana ndi. Nin nina lam mina kalikiyanin. ngwuk yiga kla ngwula wandi, klavat yindi. ¹⁰ Wel klavat yindi maa taagwa klavat ta nyan yandi. Yalaa ngay wuleindi, ndino tambanat nyangu nima kiginda kivat wuleindi. Wuleindi maa ndaamangena mbapmo kwaalandi.

¹¹ Mbapmo kwalalaa tindi maa wel klavat ya nyangu yandi. Yalaa wandi. Nima nyan, nima nyan nin kat mbapmo lavwi wandi maa wandi. ¹² Ngwuk kanda ngwuk. Ngwuk kat ana viga ligowun. Woseka ana wowun ngwuk kat ana viga ligowun waa wandi taagwa klavat ya njambi nyan. ¹³ Jisas ndina mbaapmamba la nimba kat vilaa wandi. Ngwuk yigumba viga ligiyangwuk. Njambwi nyan yaiga nandinya ana viga ligangwuk waa wandi Jisas.

*NJIVWA KWUTA KUVUK NYANGUNA
WAPUSEPUT*

¹⁴ Jisas ndi kat wandi. Ngini nyinangwupmba liga nyan yaiga nandinya kingi vat tigandi. Kita njambwi nyan ngay kwagalalaa nat kavat yivat tindi. Yivat tiga ndina njivwa kwuta nimba kat yagwa walaa ndi kat njivwa kwindi. ¹⁵ Ndina maawupmba liga vak kat vilaa siga nagulaa ndi kat wan njivwa kwindi. Nat nyan kat dola 5,000 kwilaa wandi. Kan moni viga ligiyamin wandi. Nat nyan kat dola 2,000 kwilaa wupma ndi kat kwilaa wandi. Nat nyan kat dola 1,000 yindi. ¹⁶ 5,000 dola kla nyan wungi monimba bisnis kwuka nat 5,000 kdola kla nyan wungi monimba bisnis kwuka nat 5,000 dola klandi. klandi, ndinamba 10,000 dola tindi. ¹⁷ Ndino 2,000 dola kla nyan wungi monimba bisnis kwuka nat 2,000 dola klandi. Klandi, ndinamba 4,000 dola tindi. ¹⁸ Ndino 1,000 dola kla nyan ndi bisnis ana kwutndi. Waangu valaa wan moni waangumba laagandi, tindi. ¹⁹ Nima njimbla liga njambwi nyan yalaa njivwa kwilaa yinda ndi kuvut nyanguna njivwa vivat yandi. ²⁰ 5,000 dola kla nyan yalaa nima nyan kat vilaa wandi. tat wun kat 5,000 dola kwimin. Wungi monimba bisnis kwuka nat 5,000 dola klawun. mina 10,000 dola agla waa wandi. ²¹ Wandi maa njambwi nyan wandi. Min apma njivwa kwutima. min kat njivwa kwiwa moni apma vat viga limin. Ngini min kat nima moni kwiwun, viga ligiyamin. Wuna ngay wuleilaa wunogwinala apma vat yetigiyamin waa wandi. ²² 2,000 dola kla nyan yalaa nima nyan kat vilaa wandi. Tak wun kat 2,000 dola kwimin, wungi

monimba bisnis kwuka nat 2,000 dola klawun. Mina 4,000 dola kingiyan. Agla waa wandi maa njambwi nyan ndi kat wandi. ²³ Min apma njivwa kwutima. Tak min kat kwiwa mat moni kat apma vak viga ligiyamin. Wuna ngay wuleilaa wunogwinala apma vat yetigiyamin waa wandi njambwi nyan.

²⁴ 1,000 dola kla nyan wuleilaa wandi. Njambwi nyan. Min kao mbundi nyan min. Ngi kat tiga min kat vaaka ligowun. Nat nyan tuga kandi ndamba klaga kiga yetiligamin. Nat nyan yaagiya mina sipmba sigika kiga yetiligamin. ²⁵ Min kat vaaka liga wun kat kwima moni waangu valaa waangumba taagawun. Mina moni kingiyan. Agla wandi.

²⁶ Wandi maa njambwi nyan wandi. Min kavle njivwa kwutiga nyan min. Min mbangi kilipangi namwiya nyan min. Wuna vak tamba viga ligamin. Nat nyan tuga kandi ndamba klalaa kiga yetiligowun. Nat nyan yaagiya mi sipmba sigika kiga yetiligowun. ²⁷⁻²⁸ Manda kat min kat kwiwa wuna moni bengmba taagalapman yimin. Bengmba taagagemin wan moni samat niman yigendi. Yilaa yawan bengmba taagagemin 1,000 dola nimba kat wandi. Kan kwutaa linda moni klalaa 10,000 dola kwuta liga nyan kat agwi ngwula. ²⁹ Moni kwuta liga nimba ndi nat moni klaigandi. Klalaa ndi nima sakwat monio ligiyandi. Moni kwutapman tiga nimba wan kwutaa linja nda klalaa yaagigiyandi. ³⁰ Wan kavle njivwa kwutiga nyan kat kwutaa alaguat yaagi ngwula. Yaagingwut, yiga kulun waliga kavamba liga nglaga nimbi ngliaka ligiyandi waa wandi

njambwi nyan waa wandi Jisas.

NGINI LA LIGA NANDINYANA VAT

³¹ Jisas ndi kat wandi. Wun ndinyangu kat Godna nyaangit mbutiganyan wun. Ngini njambwi kingat tiwun, Godna ensel wuna si kwutaa katsolindi, yaigowun. Enselonala yalaa kingna tigitmba ndaa ligiyowun. ³² Ndaa liwun maa kan kipmamba liga nimba aywaa yaa yisolaa ligiyandi. Ndi kat vilaa siga naguga mbaapma vililikmba taagaiyowun. Sip sip viga la nyan nat mbaapmamba sip sip taagalaa nat mbaapmamba meme taaganda vla taagaiyowun. ³³ Sip sip kat yaagindan naangamba taagagiyowun. Meme kat ambugendan naangamba taagagiyowun. ³⁴ Taagalaa yaagindan naangamba liga nimba kat wun njambwi king wun waigowun. Ngwuk apma nimba ngwuk. Wuna nyaek ngwuk kat apma vat yindi. Yagwa ngwula. God ngwuk kat kwindeya nda yaa kla ngwula. Tamba kipma kwuta njimblamba ngwuk kat kwindeya nda kwundaka taagandi. ³⁵ Ngwuk wun kat apma vat yilingwuk. Wundi kat tiwun, wun kat kiginda kwingwuk. Ngu kivat tiwun, wun kat ngu kwingwuk. Nat ngepmamba liga ya nyan vla liwun, wun kat kwutaa ngwula ngayat kalingwuk. ³⁶ Waavwi lapman tiwun, wun kat waavwi kwingwuk. Yelogwen kat tiwun, wun kat yaa kwunakngwuk. Kalambusmba tiwun, wun kat yaa vingwuk waa ndi kat waigowun.

³⁷ Ndi kat wupma wowun, wan apma nimba awat wun kat waigandi. njambwi nyan anda njimbla wundi kat timin, min kat kiginda kwinin.

Anda njimbla ngu kivat timin, min kat kwinin.
³⁸ Anda njimbla kapma ngepma nyan vla limin, vilaa min kat kwutaa nina ngayat kalinan. Anda njimbla waavwi lapma timin, min kat waavwi kwinan. ³⁹ Anda njimbla yelogwen kat kwamin, min kat kwunatnin. Anda njimbla kalabusmba timin, min kat yaa vinin waa wagalagiyandi. ⁴⁰ Wun njambwi king ndi kat waigowun Ngwuk kat wowun. Mbutuwa apma njivwa ngwuk tamba yilingwuk wuna mbaapmamba la nima nimba mat nyaangu kat. Ndi kat yilingwa vak wuna lak yandi. Ngı kat tiga wun kat yilingwuk wowun waa ndi kat walaa ⁴¹ ambugendan naangamba liga nimba kat waigowun. Ngwuk wun kat kwagalalaa ay ngwula. God ngwuk kat kai waligandi. Njimbla njimbla vitiga ya liga kavat ay ngwula. ngwula ngepma. Tamba wan kava God kwutndi. Setan dina enselonala ndi kat kwutaa taagandeya ngepma kat kwutndi. ⁴² Tak wun wundi kat tiwun, wun kat kiginda kwivak kat kai wangwuk. Ngu kivat tiwun, ngu kwivak kat kai wangwuk. ⁴³ Wun nat ngepmamba liga yalaa la nyan vla liwun, ngwula ngayat kalivak kat kai wangwuk. Wun waavwi lapman tiwun, wun kat waavwi kwivak kat kai wangwuk. Wun yelogwen kat kwowun, wun kat kwunapmak kat kai wangwuk. Wun kalambusmba liwun, wun kat vivak kat kai wangwuk waa wowun maa wun kat waigandi.

⁴⁴ Njambwi nyan anda njimbla wundi kat timin, vilaa kiginda ngu kwilapman yinin. anda njimbla kapma nyan vla limin, min kat kwutaa nina ngayat kalilapman yinin. anda njimbla waavwi lapman timin, kwilapman yinin. anda njimbla

yelogwen kat timin, kwunatapman yinin. anda njimbla kalabusmba timin, min kat vilapman yinan waa wandi maa ⁴⁵⁻⁴⁶ wun njambwi king ndi kat waigowun. Wuna mbaapmamba liga mat nyangu ndi kat kwunapmak kat kai wangwuk. Ndi kat tiga kavat kalilaa ndi kat taagagiyandi. Yaagindan naangamba liga apma nimba njimbla njimbla apma vat tinjeya kava wuleigiyandi waa wandi Jisas.

26

JISAS KAT VATNYAVAK KAT NYAANGIT NGAMBUNDI

¹ Jisas yisola la nima sakwat nimba kat nyaangit kwilaa ndina mbaapmamba la nimba kat wandi. ² Nandinya vililik yindi maa Pasova walina pesto tigiyanidi. Wan nandinya wun Godna vak simogwi liga nyan wun kat kwutaa diwai krosmba kaalagiyandi waa wandi Jisas.

³ Tiga liga God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana njambwi nimbo yisola liga nyaangit ngambulindi. God kat kwunatiga njambwi nyan Kaiafasna ngaymba yisolaa liga nyaangit ngambulindi. ⁴ Jisas kat pagwuga kwutaa vatnyagiyanin waa ngambulindi. ⁵ Nima sakwat nimba Pesto tiga njimbla yaligandi. Ndi kat kwutneya vak vilaa nin kat kai walaa walegiyanidi. Ana nglaatndi. Ndina mala waa ngambulindi.

TAAGWA JISASNA NAMBUMBA SANDA SALITF

⁶ Jisas Betanimba liga tak kawia kila nyan Saimona ngaymba lindi. ⁷ Jisas ngaymba lindi,

kita lagwa kambapmba kwutnja aw kwutaa yali. Wan awmba apma njangu veiliga sanda lindi. Wan sanda nima sanya kwiga klalinja sanda. Jisas njambamba liga nao kilindi maa wan sanda Jisasna nambumb salati. ⁸ Ndina mbaapmamba la nimba vilaa walega wandi. Wan sanda manda kat kwo salati. ⁹ Nima sanyo liga sanda. Wan sanda kwilaa sanya klalaa sanya lapman tiga nimba kat kwigeli waa walega wandi.

¹⁰ Jisas wanja vak wutaa ndi kat kat wandi. Manda kat ngwuk li kat walega njika wangwuk. Wun kat apma vak kwunakali. ¹¹ Sanya lapman nimba ngini ngwulogwinala njimbla njimbla tigiyanidi. Njimbla njimbla ndi kat apma vat yiligiyangwuk. Wun ngwutnogwina njimbla njimbla ana ligiyowun. ¹² Kiyawun maa wun kat waangumba taaganjeya vak kat yelavita wan sanda saliti. ¹³ Ngwuk kat wowun. Yelavik ngwula. Kan apma nyaangit mbutnjeya kava kavamba lilai sanda wun kat salikna vak kat yelavita mbukiyandi waa wandi Jisas.

JISAS KAT NGWUK KAT SIMOGWIGIYOWUN WANDI JUDAS

¹⁴ Wan tamba vili kiyeli vililik Jisasna ngwaymba la nimbana kita nyan ndina si Judas Iskeriot. Ndi God kat kwunatiga njambwi nimba kat yiga vilaa ndi kat nyaangit ngambundi. ¹⁵ Nyaangit ngambulaa wandi. Jisas kat kwukngweya vat ngwuk kat simogwiweyan wun kat angamala sanya kwigiyangwuk waa wandi maa ndi kat sanya kita ndumi kiyeli tamba vili kwindi. ¹⁶ Sanya klalaa ndi kat kwagalalaa yiga

Jisas kat kwutnjeya vak kat ndina maawupmba yelavika lindi.

JISAS PASOVANA KIGINDA NDINA MBAAP-MAMBA LA NIMBO KINDI

¹⁷ Yis taagalapman nao kilinja pestona kita nandinya Jisasna mbaapmamba la nimba yalaa ndi kat wagalandi. Pestona kineya kiginda anda kavamba kwukiyaniin waa wagalandi Jisas kat. ¹⁸ Jisas ndi kat wandi. nima ngepma wuleilaa tamba wawa nyana ngay kat yiga vi ngwula. Ndi kat vilaa awa ngwula ndi kat. Nyaangit simogwi liga nyan wandi. Nima njivwa kwukweya njimbla tamba ngway tologandi. Mina ngaymba wunogwinala wuna mbaapma liga nimbo pestona kiginda kigiyanin waa simogwi liga nyan wandi waa ndi kat yiga awa ngwula waa wandi Jisas. ¹⁹ Wandi maa yindi. yilaa ngay wuleilaa pestona kiginda kwutndi.

²⁰ Nglaambu Jisas yandi maa ndina mbaapmamba liga nimbo njambamba ndaa liga nglaambu kiginda kiga lindi. ²¹ Kiga liga Jisas ndi kat wandi. Ngwuk kat wowun. Wuna mbaapmamba liga ngwutna kita nyan wun kat kwutajangat simogwigiyandi waa wandi maa ²² ndina mbaapmamba la nimba nima vak yelavika liga wunayi? Njambwi nyan wunayi? waa wagalandi. ²³ Wagalandi, wandi. Wunogwina kita nombe awmba kiginda klavat taamba kwusendagiya nyan wungian ndinayi wun kat simogwigiya. ²⁴ Wun Godna vat simogwi liga nyan wun. Wun kat vatnyanjeyangat simogwigiya nyan kat ndi kat miwa ay ngwula.

Ndi kat nyime kwutapman yigelan ndi apma vat tigendi waa wandi Jisas. ²⁵ Judas Jisas kat vatnyanjeya vak kat simogwigiya nyan wutaa Jisas kat wandi. Nyaangit simogwi liga nyan. Wunayi? wandi. Wandi maa Jisas ndi kat wandi. Min ngiyambak wama. minayi waa wandi Jisas.

JISAS NDINA WIMBU NDINA YELOGWEN NDI KAT KWINDI

²⁶ Kiga liga Jisas bret-nao klalaa God kat sivu kilaa limba ngiliga ndina mbaapmamba la nimba kat kwilaa wandi. Klalaa agi ngwula. Kan wuna wimba ngwuk kat kwiwa waa walaa. ²⁷ wain ta kap klalaa God kat sivu kilaa ndina mbaapmamba la nimba kat kwilaa wandi. Ngwuk aywaa kan ngu agi ngwula. ²⁸ Kan ngu wuna yelogwena ngwuk kat kwiwa. kan wuna yelogwen Godna nyingi maawut kat kwunatndi maa ngwuk kat ana sigiyandi. Nima sakwat nimba yiga yetilinja kavle vak kwunapmak kan wuna mbangina yelogwen salakiyandi. ²⁹ Ngwuk kat wowun. Wain walina ngu kipmamba liga ana nat njambi kigiyowun. God viga liga kavat wuleilaa ngini ngwulogwinala kupi apma ngu kigiywoun waa wandi Jisas.

³⁰ Jisas wandi maa God kat yelavika mbangu kwundi walaa wan ngay kwagalalaa Oliv walinja nduwiat yindi.

PITA JISAS KAT KAI WANDEYA VAK

³¹ Jisas ndi kat wandi. Mbambala ngan ngwuk aywaa wun kat kwagalalaa vaaka yigiyangwuk. Tamba la nimba God waa nyaangit kupma piliwutndi.

Sip sip kat biga la nyan kat God vatnyandi maa ndi sip sip kava kavat yigiyandi

waa tamba piliwutndi. ³² Kiyalaa liga laataa tak Galiliat yigiyowun. Ngwuk ngini wuna kwupmba yaigangwuk waa wandi Jisas. ³³ Wandi maa wutaa Pita Jisas kat wandi. Njambwi nyan min kat kwagalalaa ana vaaka yigiyowun. mina mbaapmamba liga nimba nat nimba ndi anagandi min kat kwagalagiya. Wun ana min kat kwagalgiyowun waa wandi maa Jisas ndi kat wandi. ³⁴ Pita wawa nyaangit wutaa mina maawut ke silwoka kwagalaga. Mbambala ngan njambi kuvuk waigamin. Jisas kat ana viga ligowun waigamin. Wamin maa ava nyaaga viyaigandi waa wandi Jisas. ³⁵ Pita wutaa wandi. Jisas kat ana viga ligowun waa ana wupma waigowun. minogwinala kiyaweyan apma vatna. Ana vaakiyowun waa wandi maa Jisasna mbaapmamba la nimba aywaa wupma wandi.

GETSEMANI WALINJA KAVA YILAA GOD KAT WAGALANDI

³⁶ Jisas ndina mbaapmamba la nimbomala Getsemani walinja kavat yindi. yindi maa Jisas ndi kat wandi. Ngwuk kumba ndaa li ngwula. Wun samat yiga yilaa tiga liga God kat wagalagiyowun, waa walaa ³⁷ ndina mbaapmamba la nimbana nat nimba kat kwagalaa Pita, Jems, Jon kuvut nimba ndi kat mina kwutaa yindi. Tiga liga nima maawut yelavika liga ndi kat wandi. ³⁸ Wun nima maawut yelavika ligowun. Kiyavat tiga nyan vla ligowun. Ngwuk kumba liga sindu ke kwa. Wun kat kawiga ali ngwula waa walaa ³⁹ ndi kat

kwagalalaa samat kapma yindi. yilaa mindama mindama kipmamba ndalaa tiga God kat wagalandi. Wuna nyaek min kat wagalavat yigowun. Kan yaiga kavle vat wun kat yalandi. Wuna maawupmba yelavikwa vapmba wun kat ke yiga. Minaj yelavikiya vapmba wun kat ay mila waa walaa ⁴⁰ lataa kuvut nyaangu ta kavat ndi kat vivat yindi. Sindu kwanja vak vilaa Pita kat wandi. Ngwuk manda kat sindu kwangwuk. Samat wun kat ana kawiga liligangwuk? ⁴¹ Mini viga liga God kat wagala ngwula. God kat wagalangweyan ngwuk kat yaiga kavle vat ana ngwuk kat kwulakiyandi. Kwo ligiyangwuk. Ngwuk kat biga ligowun. Sindu kwavat ana yelavika waa walaa lungwamataa yindi.

⁴² Yilaa God kat wagalandi. Kan yaiga kavle vat wun kat yalandi. minai yelavika liga vapmba kan yaiga kavle vat wun kat yandyan wovuna waa walaa laataa ⁴³ kuvut nyangu ta kavat yindi. ndina mini vali kwutndi, sindu kwandi, yiga vindi. Vilaa ana wandi. Lungwamataa yindi. ⁴⁴ Ndi kat kwagalalaa yiga kuvut wan njambi God kat wagalandi. Tak wagalanda wumba nyaangipmba wagalandi.

⁴⁵ Wagalalaa ndina mbaapmamba la kuvut nyaangu kat laataa vivat yindi kuvut wan njambi. Yilaa ndi kat wandi. Ngwuk sindu kwangwuk? Wun Godna vak simogwi liga nyan wun. Wun kat kwutaa kaligiya kavle nimba tamba yaa ngway tologandi. laataa avi ngwula. ⁴⁶ Laak ngwula. yigat. Wun kat simogwivat tiga nyan tamba yaa ngway tologandi waa wandi jisas.

JISAS KAT KWUTAA KALINDI

⁴⁷ Jisas walindi maa ndina mbaapmamba la tamba vili kiyeli vililik nyanguna kita nyan Judas yandi. Jisas kat kwutaa kalivat ta nima sakwat nimbana yandi. ndi yak kwuka njay kwuka nimbi nda kwuka yandi. God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana njambwi nimbo ay wandi maa yandi. ⁴⁸ Tak Judas ndi kat mbuka wandi. Yiga vilaa kipmwimba wusitweya nyan ndi Jisas wungiyani ndi. ndi kat wumba agwukmba ngwuk waa tak Judas ndi kat mbuka wandi. ⁴⁹ Judas yalaa Jisas kat vilaa nyaangit simogwi liga nyan apma ngan walaa ndi kat yiga kwutaa ndina kipmwimba wusitndi. ⁵⁰ Wusitndi maa Jisas ndi kat wandi. Kita mbaapma nyan wun kat kwupmeya njivwa kwiyatapman agwup mila waa wandi maa Judasnogwinala ya nimba Jisas kat taambamba kwutndi.

⁵¹ Jisasna mbaapmamba la nyan kita ndina ngway avamba kwa yak laguga klalaa God kat kwunat njambwi nayana njivwa kwuta nyana waan kalitndi. Kalitndi, kipmamba ndandi. ⁵² Vilaa Jisas wandi. Mina yak tinda vla sisenda. Kita nyan wan yapmba viyama vak vatnyagiyandi. ⁵³ Wuna nyaek kat wagalaweyan wuna nyaek wandi maa nyingangwutna nima sakwat ensel yaigandi wun kat kwunapmak. Mbaapma tamba vili kiyeli vililik ensel wun kat walaa ndi kat sivat yaigandi. Wun ana wagalgiyowun. ⁵⁴ Wun kat kwutaa kalilaa vatnyanjeya vak kat tamb la nimba lavu nyinangmba piliwutndi. Nyaek kat ndinogwi liga ensel kat wagalaweyan tamba piliwutnja

vak ana kak kiyaigandi. Wungi kat tiga kai wowun. Ana wagalgiyowun waa walaa ⁵⁵ ndi kat kwupmat ya nimba kat wandi. ngwuk manda kat nimbi nda njay yak kwutaa wun kat yangwuk. Sikwutiga nyan kat kwupmat tinja vak vla manda kat wun kat yangwuk. nandinya nandiya Godna ngay wuleilaa ngwutnogwinala ndaa liga nyaangit ngwuk kat mbutiwun. Wun kat wungi nandinyamba kwukengwuk tuwa. ⁵⁶ Wun kat yilingwa vak kwo ana yiligangwuk. Tamba la profet piliwutnja vak vla wun kat wupma yiligangwuk waa wandi maa ndina mbaapmamba la nimba aywaa ndi kat kwagalalaa vaaka piliga yindi.

JISAS KAT KWUTAA NJAMBWI NIMBA YISOLAA LA NGAYAT KALINDI

⁵⁷ Jisas kat kwuka nimba God kat kwunatiga njambwi nyan Kaiafasna ngayat kalindi. Moses kwiya lo simogwi la nimbo Judana njambwi nimbo wan ngayamba yilaa yisolaa lindi. ⁵⁸ Pita sivlamba liga Jisasna kwupmba yandi. yalaa ngayna ngwutnyala way nge alagumba tindi. Plis-manonala kita kavamba lindi. jisas kat yinjeya vakvimbowun walaa yalaa viga lindi.

⁵⁹ God kat kwunatiga njambwi nimbo yisola la nat nimbo Jisas kat woseka wanja vak kat wupmak yalaa lindi. Wutaa ndi kat vatnyagiyanin waa yelavika lindi. ⁶⁰ Nima sakwat nimba yalaa Jisas kat woseka walindi. Woseka walinja vak kita nyaangit ana walindi ndi kat. Mandip mandip nyaangit walindi. Ngini vililik pali laataa nimba sakwat nimba kat woseka waga mbupmbik.

⁶¹ Kupma wambik. Tak Jisas kupma wandi. Godna ngay sulilaa nandinya kuvutmba kwukiyowun waa Jisas wandi waa woseka mbupmbik.

⁶² Mbupmbik maa God kat kwunatiga njambwi nyan laataa Jisas kat wandi. Min kat mbupmba nyaangit min an ngambumba nyaangit kat wutaa awat nyaangit mbukiyamin? waa wagalandi maa ⁶³ Jisas kwundi ana wandi. God kat kwunatiga njambwi nyan at nat njambi Jisas kat nima kwundimba wagalandi. Min nin kat ambup mila. Woseka wana walimeya. nyinangwupmba liga God woseka wameya vak vigiyandi. Min Juda kat kwunapmak ya nyan min? Min Godna nyan min? waa ndi kat wagalandi. ⁶⁴ Jisas ndi kat wandi. Min ngiyambak wupma wama wun kat. Wun Godna vat simogwi liga nyan wun. Ngini kan kipmamba liga yiwun maa wun kat ana vigiyangwuk. Nyinangwut wokelaa Godna yaagindan naangimba ndaa liga njambwi nyanat tiwun maa vigiyangwuk. Ngini nyinangwupmba liga ngaga yaweya vak vigiyangwuk waa wandi Jisas.

⁶⁵ Jisas waa nyaangit wutaa God kat kwunata njambwi nyan nyingi maawut tiga avla ndina waavwi taambamba ngilitaa wandi. Wan nyan God kat kavle nyaangitna wanda. Ngini ndina kavle vat mbukiya nimba ana yalaa mbukiyandi. Kavle vat yinda vak ngiyambak wutna. Kavle vat mbuta nyaangit kan yesolaa liga nimba nin aywaa tamba wutnin. ⁶⁶ Ngwuk angamak ndi kat yigiyangwuk. Angamak ngwuk yelavika ligangwuk waa ndi kat wandi maa wandi. Ndi

kaule nyan. Ndi kat sigiyanin. Kiyagandi waa wandi.

⁶⁷ Wupma walaa ndi kat mindamamba sipmiya saga ndi kat taamamba viyalindi. ⁶⁸ Nat nimba pagwuga yalaa ndi kat viyalaa wandi. Min Kraist profet vla timeyan min kat viyaliga nimbana si ambuk waa kasega wandi.

PITA JISAS KAT KAI WAA PAGWUNDI

⁶⁹ Pita alagu ndaamangemba ndaa lindi, God kat kwunata njambwi nyana njivwa kwutat taagwa yalaa Pita kat vilaa wali. Min Galilimba lan Jisasonala timin, viwun wali. ⁷⁰ Pita wutaa wandi. Wanya vak wun ana viga ligowun waa walaa ⁷¹ laataa ngegavamba la tivwina suwi yambat yindi. Yindi maa nat taagwa vilaa wumba yisola la nimba kat wali. Kan nyan kat avi ngwula. Kan nyan Nasaretmba la Jisasonala kita vat tindi. ⁷² Pita wala vak kat wutaa wandi. Nima kwundimba wandi. Wanya nyan wun ana viga ligowun wandi. ⁷³ Tiga liga wumba yisola la nimba Pita kat vilaa wandi. Min min kat vinin. Jisasna mbaapmamba la nyan min. Galilimba liga nimbana kwundimba ngambuligamin waa wandi. ⁷⁴ Pita wutaa ndi kat nima kwundimba wandi. Ngwuk kat woseka ana waigowun. Woseka waweya vak God viga wutaa wun kat sigiyandi. Wan wun kat wangwa nyan Jisas kat ana viga ligowun waa walindi maa ava nyaaga viyandi. ⁷⁵ Viyandi maa wutaa Pita yelavindi. Tak Jisaswun kat wandi. Wun kat njambi kuvut pagwuga kai walimin, ava nyaaga viyaigandi wanda vak kat ndina maawupmba yelavita Pita laataa yiga nimamba nglalindi.

27

JISAS KAT KWUTAA PAILAT TA NGAYAT KALINDI

¹ Ngambi gleimba God kat kwunata njambwi nimbo Judana nima nimbo Jisas kat vatnyanjeya vak kat yisola liga ngambulindi. ² Jisas kat kwutaa man taamba sangilaa njambwi nyan pailat ta ngayat kalindi.

JUDAS KIYANDI

³ Jisas kat simogwia nyan Judas Jisas kat kwutaa kotndangat kalindi, wutaa mandip maawut silimaka yelavitndi. Yelavitaan wan ndi kat kwinja sanya kita ndumi kiyeli tamba vili kwutaa yiga God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana njambwi nimba kat wandi. ⁴ Wan nyan Jisas kavle vat yiga yetila nyan Simogwiwun mala apma njivwa kwuka yeta nyan kat kwo vatnyagiyangwuk waa wandi. Wandi maa wutaa wandi. Nina njivwa ana ndi. Min mina njivwa waa wandi maa ⁵ Judas wutaa sanya Godna ngayamba yaagiga kwagalalaa wup yiga yelavika yilaa kwapmba yaaw tulaa mimba tulaa vasak selindi. Vasak selilaa kwapmba tunda yaawmba kiyandi. ⁶ God kat kwunatiga njambwi nimba ngayapmba la sanya klalaa wandi. Ndu nyan kat sivak kat kwina sanya. Godna ngayamba bengmba liga sanyogwi ana kita kavamba taagagiyani. Wupma ana yigiyani. moses kwiya lo nin kat kai wandi maa ngambundi. ⁷ Ngambuga liga kita maawupmba yelavika ngambulaa wan sanya kwutaa aw nyaliga nimbana kipma kat wenga kwindi. Kwilaa klandi wan kipmi.

Kapma ngepmamba liga yaiga nimba kiyangjeyan waangu valaa ndi kat kumba laagagiyanin waa wandi. ⁸ Wan kipma kan mbambala tina njimbla kwo ligandi. Yelogwen ndaa la liga kipma walinja kipma. ⁹⁻¹⁰ Tamba la profet Jeremaia tamba piliwutnda vak kak kiyandi, mbambala viganin. Ndi kipma kwo ana klandi. Jeremaia piliwutnda nyaangitmba klandi. Tamba kupma piliwutndi.

Isrelmba la nimba ndi kat sivak kat wenga kwinja
 sanya kita ndumi kiyeli tamba vili kwilaa aw
 nyaliga kipma liga nimba kat kwilaa wan kipma
 ndina lak klandi. God wun kat wandi maa
 wupma
 waa tamba piliwutndi Jeremaia.

PAILAT JISAS KAT WAGALANDI

¹¹ Jisas njambwi nyan Pailat ta kavamba laataa tindi maa ndi kat wagalandi. Min Judana king min? waa wagalandi. Wagalandi maa Jisas wandi. Min ngiyambak wun kat wama. ¹² God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana nima nimbo yalaa yisolaa liga Jisas kat nima sakwat kavle vak kat ngambuga lindi. Ngambulinja vak kat wutaa Jisas awat ndi kat ana kulumataa wandi. ¹³ Jisas kwundi walapman tinda vak kat vilaa Pailat ndi kat wandi. Min kat kotinia nyaangit min ana wutigamin? ¹⁴ Jisas wutaa ana Pailat kat wandi. Wuka kwagalalaa lindi. Wuka kwagala linda vak kat vilaa Pailat ngipaliga ndalaa lindi.

JISAS KAT KWUTAA KALILAA VATNYA NGWULA WAA PAILAT WANDI

15 Pailat wan pesto la nandinyamba kalabusmba la kita nyan kat kwo ay walindi. Juda wan nyan kat simogwindi maa kwo wogwela ay walindi Pailat. 16 Wan njimbla kavle glei nyan kalabusmba lindi. Ndina si Barabas. 17 Wan nima sakwat ndu lagwa yisola lindi maa Pailat laataa ndi kat wagalandi. Anda nyan kat kwo ay waigowun. Ngwuk kanda kat yelavika ligangwuk. Wangwuk maa waigowun. Barabas kat kwo ay walu? Jisas waa Kraist walinja nyan kat kwo ay walu? waa ndi kat wagalandi. 18 Pailat Jisas kat kwagalavak kat yelavika liga ndi kat wangalandi. Jisas ndi kavle vat ana yindi. Ndina kumbut maawupmba ndi kat kai walaa kwutaa kiyandi. Ndi mandip maawut anagandi yelavikiya walaa ndi kat wagalandi.

19 Pailat jas tila tigitmba ndaa lindi maa ndina taagwa wali maa kita nyan yalaa Pailat kat mbutndi. Wan yalaa lindi kat wutina nyan ndi kavle vat ana yindi. Nak ngan wun smapmba viwun. Ndi vak kai. Ndi kat kwagala mila. Wan simak vilaa wun kat kavle vat nima vat yandangat nima maawut yelavika ligowun waa wali mina taagwa waa Pailat kat mbutndi.

20 God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana nima nimbo nima sakwat yisola la ndu lagwa kat wutnjangat wandi. Pailat kat awa ngwula. Barabas kat kwagalamin nina lak yaandi. Jisas kat kwutaa vatnya mila waa Pailat kat awa ngwula wandi. 21 Wandi maa Pailat laataa ndi kat wagalandi. Anda nyan kat kwo ay waigowun waa andi maa Barabas kat waigamin wandi. 22 Wandi maa Pailat ndi kat wagalandi. Jisas waa Kraist walinja

nyan kat angamak yigiyowun waa wagalandi maa wandi. Ndi kat diwai krosmba kaalaa mila wandi. ²³ Pailat ndi kat wandi. Kavle vat yinda vat wun ana viga ligowun. Anda kavle vatna yinda waa wandi maa ndi nima kwundimba kiselaa wandi. Ndi kat dewai krosmba kaala mila waa kiselaa wandi.

²⁴ Pailat yelavitndi. Ndi kat waluwa vak ana wutigandi. yelavika walinja vapmba yilapman yiweyan wun kat waleagiyandi waa yelavita ngu awmba kalitaa yisolaa viga lindi maa taamba ngu njangindi. Njangilaa wandi. Wan nyan kat tamba kwagalawun. Ndi kat kwutaa vatnyangweyan wuna vak ana ndi. Ngwuk ngwutna vatna waa wandi Pailat. ²⁵ Wandi maa ndi aywaa ta nimba wutaa wandi. Wama vak tamba wukanin. Wovuna. Nina vatna. Ndi kat vatnyaneya nglambi nina lak nina nyangu lagwa nina lak yaigandi wandi. ²⁶ Wandi mala Pailat wutaa barabas kat kwo ay walaa wandi maa Jisas kat kwutaa viyalaa diwai krosmba kaalavat kwutaa kalindi.

KAO YA NIMBA KWUSILIGA JISAS KATWANDI

²⁷ Pailatna mbaapmamba liga soldia Jisas kat kwutaa Pailat wuleilaa njivwa kwuta ofisat kalindi. Wuleindi maa soldia yaa yisolaa ngilitaa ndi kat vindi. ²⁸ Ndina waavwi lapmiga klalaa yelogwen mbangi waavwi kwindi, kwusondi. ²⁹ Mangi nimbis yamboy klalaa ndina nambumba wegwuga taagalaa kaalandi. Suwa kalitaa ndina yaagindan taambamba taagandi, kwutaa lindi, kwali mamba silaa ndi kat kwusiliga wandi. Min Judana king min. Apma vat tigamin waa ndi kat kwusiliga wandi. ³⁰ Walaa ndina mbangimba ndi

kat sipmiya sandi. Taambamba kwutaa linda suwa klalaa ndina nambumba viyandi. ³¹ Ndi kat kwusiliga kwagalalaa ndi kat kwusonja yelogwen mbangi waavwi lapmiga klalaa ndina waavwi kwindi, kwusondi. Kwusondi maa ndi kat kwutaa diwai krosmba kaalavat kalindi.

JISAS KAT DIWAI KROSMBA KAALANDI

³² Jisas kat kaliga liga ava yambi yiga liga kita nyan Saimon ndi kat ava yambimba soldia vindi. Sairini walinja ngepmamba ya nyana. yalindi, ndi kat vilaa wandi. Kan kiwai kros klalaa mina lak walalaa kali mila wandi malaa klalaa walalaa kalindi. ³³ Yiga liga Golgota walinja nduwiat wokendi. Golgota walinja nduwina angwa si Andagava Nambu. ³⁴ Nima nguo mi mbio kita awmba salitaa Jisas kat kwindi. Njangu wutaa kivak kat kai wandi. Ana kindi. ³⁵ Soldia ndi kat kwutaa kiwai krosmba taagalaa man taamba kaalandi. Kaalalaa ndina waavwi klavak kat satumba kaselindi. ³⁶ Satumba kasega ngililaa kwo ndaa liga ndi kat viga lindi. ³⁷ Jisas kat kotnja nyaangit lavungamba piliwutaa ndina nambu siso diwai krosmba kaalandi. Kupma piliwutndi. Ndi Jisas. Judana kinga waa piliwutndi.

³⁸ Sikwuta mbit nyanogwi Jisaso kaalandi. Nat nyan kat yaagindan naangimba kaalandi. Nat nyan kat ambugendan naangimba kaalandi. ³⁹ Diwai krosmba Jisas tindi maa yi ya la nimba ndi kat biga nambu njingwenga kwusiliga ndi kat waga yilindi. ⁴⁰ Kupma kwusiliga wandi. Godna ngay sulilaa nandinya kuvupmba kwukiyowun wamin. Min Godna nyanat timeyan mina mbangi kwunap mila. Godna nyanat timeyan diwai kros

kwagalalaa ngaga yaa mila waa kwusiliga waga yilindi. ⁴¹ God kat kwunatiga njambwi nimbo Moses kwiya lo simogwi la nimbo Judana nima nimbo ndino wupma kwusiliga walindi. ⁴² Kupma walindi. Nat nimba kat tak kwunatndi. Ndi avla ndi kat ana alipsiga kwunakiyandi ndina mbangi kat. Ndi Isrelna kingat tindeyan ndi diwai kros kwagalalaa ngaga yaigandi. Diwai kros kwagalaa ngaga yandeyan ndi kat vilaa waiganin. Ndi njambwi nyana waa waiganin. ⁴³ Wun Godna nyan wun. God wun kat kwunakiyandi waa walindi. God ndi kat anagandi alipsiga kwunakiya. Vigiyandin waa kwusiliga ndi kat walindi. ⁴⁴ Sikwuta mbit nyan Jisasonala mbik kat diwai krosmba kaalandi. Jisas kat kwusililinja vla mbilo kwusiliga walimbit.

⁴⁵ Nima nindi nandinya nya kulun wandi. 12 klok kulun walaa tiga yiga 3 lok nglaambu kemandi. ⁴⁶ 3 klok nglaambu Jisas nima kwundimba kiselaa wandi. Ndina kwundimba wandi. Eli, Eli, lema sabaktani. God wuna nyaek wun kat manda kat kwagalmin waa wandi. ⁴⁷ Wumba la nimba yigumba ana wutndi. Wutaa wandi. Awuk ngwula. Ndi Ilaija kat waligandi waa wandi. ⁴⁸ Ndina kita nyan piliga namininga klalaa nima ngumba sivugundi. Sivugulaa njimbwi mbaomba ngilaa kwusoga Jisasna tipmwimba taagalaa agi wandi. Jisas kivak kat kai wandi. ⁴⁹ Wumba la ndina nat nimba wandi. Kumba kawiga viga ligiyandin. Tiga liga Ilaija ndi kat kwunapmak yandeya vak vigiyandin. Anagandi yaiga waa njika wandi. ⁵⁰ Jisas nima kwundimba kiselaga waga kiyandi.

⁵¹ Kiyandi maa Godna ngay nindimba la nima waavwi ngilitndi. Angwapmba liga ngilika ngaga yandi. Nima yinaw kwutndi, nduwimba la kambak mbiliga yindi. ⁵² Godna mbaapmamba la tiga kiya nimba nima sakwat mat matna kipma mbilindi vasagla laatndi. Laataa lindi. ⁵³ Ngini Jisas laatndi maa ndi Jerusalem wuleini, nima sakwat nimba vindi ndi kat. ⁵⁴ Jisas kat biga la njambwi soldagwi ndina kwupmba la soldio yinaw kwutndi mala kiya nimba laatnja vak vilaa vaaka lindi. Vaaka liga wandi. Ndi Godna nyana luwa waa wandi.

⁵⁵ Sivla kavamba la ndi taagwa nima sakwat yitega viga lindi. Tamba Jisas Galilimba liga yandi, ndina kwupmba yandi. Yalaa ndina kiginda kwutndi. ⁵⁶ Ndina nat kita lagwa Maria. Magdala walinja ngepmana taagwat. Nat Maria tili. Li Jems Josepna nyimeat. Sebedina mbiti nyana nyime lilo tili.

JISAS KIYANDI, WAANGUMBA TAAGANDI

⁵⁷ Jisas kiya nandinyana nglaambu arimatia walinja ngepmamba la sanyo la nyan yandi. Ndina si Josep. Ndi Jisasna mbaapmamba ta nyana. ⁵⁸ Ndi Pailat kat yiga Jisasna sim kwutaa kalivat wagalandi. Kwutaa kali mila waa Pailat wandi maa Josep Jisasna sim kwutaa kalindi. ⁵⁹ Josep sim klalaa sawun mbangi waavwi lalaa Jisasna sim mbaatndi. ⁶⁰ Mbaataa kwutaa kaliga yiga kambapmba vanja kupi waangumb taagandi. Wan waangu Josepna waangua. Sim taagalaa nima kambak mbandiga dkliga waangu tegilindi. Tegililaa kwagalalaa ngepma yindi.

⁶¹ Magdalamba la Mariagwi nat Mario waangu la kavamba ndaa liga viga limbit.

SOLDIA JISAS TA WAANGU KAT VIGA LINDI

⁶² Jisas kiyandi, vaangulaa tiga nat nandinya God kat kwunatiga njambwi nimbagwi Ferisio laataa yiga Pailat kat wandi. ⁶³ Kupma wandi, njambwi nyan. Wan woseka waliga nyan tamba wandi. Kiyalaa nandinya kuvut tiga laakiy-owun waa wandi. ⁶⁴ Wamın maa ndina waangu liga kava soldia yiga viga ligiyandi. Soldia yiga vilapman yinjeyan ndina mbaapmamba liga nimba ndina sim sikwuta kalilaa Jisas tamba kiyalaa laatndi waa woseka waigandi. Tak Jisaana mbaapma nimba nima sakwat kavle nyaangit woseka wandi. Samat kavle vatna. Ngini Jisas kiyalaa laatndi waa wanjeyan nima kavle vatna waa Pailat kat wandi. ⁶⁵ Wandı maa Pailat wandi. Ngwuk soldia kat kwutaa kaliga yiga waangu liga kavamba taagangwuk, viga ligiyandi wandi. Wandı maa soldia kat kwutaa kalindi. ⁶⁶ Kaliga yiga waangu taa kavamba taagandi, vıgalındi. Waangu silitinja kambapmba njambiya taagandi, tindi. Kan kava ke yangweya waa taagandi. Wungi njambiya kat soldia yiga viga lindi.

28

JISAS KIYALAA LIGA LAATNDI

¹ Njivwa lapman nandinya ngilindi maa Sande ngambi Magdalana taagwa Mariagwi nat Mario Jisas taagndi ta waangu vivat ngambi gleimba laataa yimbit. ² Yilimbit maa yinaw kiyandi, nyinangwupmba liga ensel ngaga yandi. Yalaa

waangu tegilinja kambak mbandiga kalilaa wungi kambak tagumba ndaa lindi. ³ Enselna mindama vlap wandi, kemandi vina vla ndina mindama wupma lindi. ndina waavwi sawun mina lindi. ⁴ Waangu viga la Soldia ensel kat vilaa ava mban plaga vaaka liga yiga kipmamba ndandi. ndalaa kiyalaa la nimba vla lindi.

⁵ Taagwa vililik yambit maa ensel mbik kat vilaa wandi. Diwai krosmba kaalanja Jisas kat kwaaka vivat yambit. Viga ligowun mbik kat. ⁶ Ndi kumba waangumba ana ligandi. Tamba laataa yindi. Tamba Jisas wandi. Kiyalaa liga ngini laakiyowun wandi. Wanda vapmba laatndi. Tinda waangu yaa vi mbila. ⁷ Mbik kwiyatapman yiga vimba vat ndina mbaapmamba la nimba kat yiga mbuikiyambit. Kiyalaa liga laataa Galiliat yindi. Ngwuk ndina kwupmba aymba ngwuk. yiga mbupmba ngwuk. Mbik kat wawa nyaangit mbitna maawut ke tiviga waa wandi ensel.

⁸ Wandi maa waangu kwagalalaa piliga yimbit. Vaaka yelavika solat siga yimbit. Yiga Jisasna mbaapmamba la nimba kat mbupmat yimbit. ⁹ Yilimbit maa Jisas ava yambimba mbik kat vilaa wandi. apma vat alimba mbit waa wandi, wutna kwali kwali ndaa silaa ndina mamba kwutaa ndina si kwutaa katsoga wambit. ¹⁰ Jisas mbik kat wandi. Mbik ke vapmba. Tak Galiliat yiga tigowun. Wuna mbaapmamba la nimba kat ambukmba mbik. Mpupmbik, wutaa wuna kwupmba yalaa wun kat vigandi waa wandi Jisas.

SOLDIA WAA NYAANGIT

11 Wumbit taagwa yilimbít maa waangu kat víga la nat soldia laataa ngepmat yindi. Yiga God kat kwunatiga njambwi nimba kat Jisas laatnda vak mbutndi. 12 Mbutndi maa God kat kwunatiga njambwi nimbo Judana nima nimbo yisolaa nyaangít ngambundi. Nyaangít ngambulaga soldia kat nima sakwat sanya kwilaa wandi. 13 Ngwuk kupma ambukmba ngwuk. Ngan síndu kwanín maa Jisasna mbaapmamba la nimba yalaa ndina sim síkwuta kalindi waa ambukmba ngwuk nat nimba kat. 14 Ngwuk kat víga la njambwi nayan mbukngweya nyaangít wutaa ngwuk kat kai wandeyan ndí kat yiga waiganín. Wamín maa ngwuk kat ana síga viyaigandi waa wandi Judana njambwi nimba. 15 Soldia wutaa kwinja sanya klalaa wanja nyaangítmba waa ndinyangu kat yiga mbutndi. Soldia waa nyaangít wuka líga apma vala wangwa waa Juda walíndi. Mbambala nimbun wupma waligandi.

JISAS NDINA MBAAPMA NIMBA KAT NJIWA KWINDI

16 Tak Jisas wanda Galilimba líga nduwi Jisasna mbaapmamba la tamba víli kiyeli kita nimba wokendi. 17 Wokelaa Jisas kat vilagala solat síga ngu navín víyaa ndí kat tindi. Ndi kat nat nimba vilaa líga Jisas ana ndí waa maawupmba yelavíka lindi. 18 Jisas ndí kat yalaa ngwaymba líga wandi. Nyinangwutna kwondu kípmana kwondu aywaa tamba klalaa lígowun. 19 Kan kwondu ngwuk kat kwiwun mala klalaa ngepma ngepma aywaa yigiyangwuk. Wuna nyaekna sí waga wuna sí waga wuna nyaekna waagana sí waga ndí kat ngu

yagugiyangwuk. ²⁰ Ngwuk kat mbutuwun, wu-
taa yetingwa nyaangit ndi kat mbukngwuk maa
kwutaa yetigiyandi. Ngwuk kita nda kat wana
yelavitapman yilingweya. Ngwuk kat ana kwa-
galagiyowun. Ngwutnogwinala njimbla njimbla
tigiyowun. Ngwulogwi tiliwun, kipma nyinang-
wut ngiligiyandi ngini la liga nandinya waa wandi
Jisas.

GOD WAA NYAAGIT
The New Testament in the Iatmul Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Iatmul long Niugini

Copyright © 1975 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Ngepma Kwundi (Iatmul)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-12-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

b9b92e46-2e7b-584e-a145-60c7cfcc1e68